

ELŐTERJESZTÉS

a 2023-2028-as időszakra vonatkozó Helyi Esélyegyenlőségi Program elfogadására

Tisztelt Képviselő-testület!

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Ebktv.) 31. § (1) bekezdése szerint *a község, a város és a főváros kerületeinek önkormányzata (a továbbiakban: települési önkormányzat) öt évente öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogad el.*

A törvény ugyanezen szakaszainak (2)-(6) bekezdése az alábbiak szerint rendelkezik: *(2) A helyi esélyegyenlőségi programban helyzetelemzést kell készíteni a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok - különös tekintettel a nők, a mélyszegénységben élők, romák, a fogyatékkal élő személyek, valamint a gyermekek és idősek csoportjára - oktatási, lakhatási, foglalkoztatási, egészségügyi és szociális helyzetéről, illetve a helyzetelemzésen alapuló intézkedési tervben meg kell határozni a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A helyzetelemzés és az intézkedési terv elfogadása során figyelembe kell venni a települési kisebbségi önkormányzatok véleményét. A helyi esélyegyenlőségi programot az e törvény és a felhatalmazása alapján kiadott kormányrendeletben meghatározott szempontok és eljárásrend, valamint azok figyelembevételével a társadalmi felzárkózásért felelős miniszter által, az általa vezetett minisztérium honlapján közzétett módszertani útmutató alapján kell elkészíteni. A programalkotás során gondoskodni kell a helyi esélyegyenlőségi program és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és a településfejlesztési terv antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.*

(3) A helyi esélyegyenlőségi program elkészítése során kiemelt figyelmet kell fordítani

a) az egyenlő bánásmód, az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás követelményének érvényesülését segítő intézkedésekre,

b) az oktatás és a képzés területén a jogellenes elkülönítés megelőzésére, illetve az azzal szembeni fellépésre, továbbá az egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre,

c) a közszolgáltatásokhoz, valamint az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre,

d) olyan intézkedésekre, amelyek csökkentik a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányait, illetve javítják foglalkoztatási esélyeiket.

(4) A helyi esélyegyenlőségi program időarányos megvalósulását, illetve a (2) bekezdésben meghatározott helyzet esetleges megváltozását két évente át kell tekinteni, az áttekintés alapján szükség esetén a helyi esélyegyenlőségi programot felül kell vizsgálni, illetve a helyzetelemzést és az intézkedési tervet az új helyzetnek megfelelően kell módosítani.

(5) A helyi esélyegyenlőségi programot a települési önkormányzati köztisztviselők vagy közalkalmazottak készítik el. Képzésüket, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészültét és

felülvizsgálatát esélyegyenlőségi mentorok segítik. A települési önkormányzati köztisztviselők, közalkalmazottak képzését a Kormány által rendeletben kijelölt szerv végzi.

(6) A települési önkormányzat az államháztartás alrendszereiből, az európai uniós forrásokból, illetve a nemzetközi megállapodás alapján finanszírozott egyéb programokból származó, egyedi döntés alapján nyújtott, pályázati úton odaítélt támogatásban csak akkor részesülhet, ha az e törvény rendelkezéseinek megfelelő, hatályos helyi esélyegyenlőségi programmal rendelkezik.

A 2018-2023. évi időszakra vonatkozó Helyi Esélyegyenlőségi Program (a továbbiakban: HEP) a tavalyi év végén lejárt, ezért annak lezárása és újabb öt évre szóló HEP megalkotása szükséges. A HEP elkészítését segítette a HEP Fórum, ahol a résztvevők objektív adatokra alapozva segítették a célcsoportokat érintő problémák feltárását, és szakmai tapasztalatokkal, tudással hozzájárultak a problémákra választ adó intézkedési terv kidolgozásához, javaslatot tettek az intézkedési tervben foglaltakra.

Sátoraljaújhely Város Önkormányzata (a továbbiakban: Önkormányzat) a fentiek figyelembevételével a HEP-ben oly módon rögzíti az esélyegyenlőség biztosítása érdekében szükséges intézkedéseket, feladatokat, hogy azok összhangban legyenek a jogszabályban foglaltakkal, valamint az Önkormányzat egyéb fejlesztési terveivel, koncepcióival.

Az előterjesztést a Szociális és Egészségügyi Bizottság, mint szakbizottság tárgyalja és véleményezi.

Tekintettel fentiekre, a 2023-2028-as időszakra vonatkozó HEP-et az előterjesztés 1. számú melléklete tartalmazza.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet a HEP megtárgyalására és az alábbi határozati javaslat elfogadására.

Határozati javaslat:

**Sátoraljaújhely Város Önkormányzat Képviselő-testülete
...../2023. (I.....) határozata
a 2023-2028-as időszakra vonatkozó Helyi Esélyegyenlőségi
Program elfogadására**

Sátoraljaújhely Város Önkormányzata Képviselő-testülete döntött arról, hogy a 2023-2028-as időszakra vonatkozó Helyi Esélyegyenlőségi Programot az előterjesztés 1. számú melléklete szerinti tartalommal elfogadja.

Határidő: folyamatos

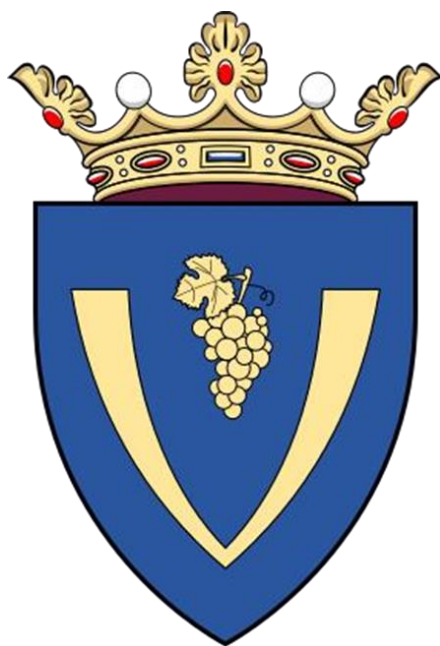
Felelős: polgármester, jegyző

Sátoraljaújhely, 2023. január 19.

Szamosvölgyi Péter s.k.
polgármester

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

**Sátoraljaújhely Város
Önkormányzata**

2023 - 2028

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés.....	3
A település bemutatása.....	3
Értékeink, küldetésünk	10
Célok	10
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	12
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	12
2. Stratégiai környezet bemutatása	12
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	15
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	42
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	66
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	75
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	82
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	89
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	91
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	93
1. A HEP IT részletei.....	93
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	93
Jövőképünk	94
Az intézkedési területek részletes kifejtése <i>(kitöltése javasolt, opcionális)</i>	95
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	115
3. Megvalósítás	122
3.1 A megvalósítás előkészítése	122
3.2 A megvalósítás folyamata	122
3.3 Monitoring és visszacsatolás	124
3.4 Nyilvánosság	124
3.6 Érvényesülés, módosítás	126
4. Elfogadás módja és dátuma	127

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

A társadalom mind fizikai, mind mentális jellemzőiben különböző egyének közössége. Mások testi adottságaink, szellemi képességeink, korunk, nemünk, vagyoni helyzetünk. Különbözőségeink adják a társadalmunk sokszínűségét, értékeit.

Van, amikor a különbözőség - viszonyítva egy adott szituációhoz - korlátozó, kifejezetten hátrányt jelentő. A hátrányok felszámolása sokszor meghaladja erőnket, felszámolásuk tartós maradhat és önerőből megoldhatatlan. A társadalmi szolidaritásból egyértelműen következik, hogy hátrányos helyzetben lévő embertársaink érdekeinek előmozdítása, esélyegyenlőségük biztosítása valamennyiünk feladata kell, hogy legyen.

Az előzőek okán, összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **2021. június 30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva**, Sátoraljaújhely Város Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, saját intézményrendszerét, valamint a köznevelés, szociális és egyéb állami és nem állami intézményfenntartóit és a célcsoportokhoz kapcsolódó civil szervezetek képviselőit.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

A történelmi Zemplén vármegye egykori székhelye – Petőfi Sándor szép megfogalmazása szerint – a „hasonlíthatatlan szépségű” Sátor-hegyek aljában települt. 1261-ben nyert városi kiváltságokat V. István királytól.

Ma az ország legészakibb városa. A fölötté magasodó hegyek vulkáni keletkezésűek, formájukat a földrajztudósok és az idelátogatók az olaszországi Vezúvhoz hasonlítják. Már a középkor korai évszázadaiban jelentős fejlődésnek indult: ezt szerencsés földrajzi elhelyezkedésének köszönhetette. Egy világhírű borvidék része volt, kereskedelmi utak vezettek rajta keresztül Oroszország, Lengyelország, Erdély irányába és az ország belseje felé.

¹ Költségvetési koncepció, Fejlesztési, Gazdasági program, Szociális Szolgáltatástervezési koncepció, Integrált Városfejlesztési Stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció, Akcióterületi terv, Informatikai Stratégia

Jelentős történelmi hagyományokkal rendelkezik: a szomszédságában fekvő Borsiban született II. Rákóczi Ferenc, „vezérlő fejedelem”. Innen indult politikai pályára Kossuth Lajos, aki büszkén vallotta magát „újhelyi magyar ember”-nek. Széphalomból irányította Kazinczy Ferenc, a nagy író és nyelvész a magyar nyelv megújítását célzó küzdelmeket a 19. század elején.

Sátoraljaújhely ma hazánknak az egyik legszebb fekvésű, történelmi hangulatot árasztó kisvárosa. Lakóinak száma 13 ezer. Iskolaváros, a zempléni táj egyik kereskedelmi és kulturális központja.

Városközpontjában és régi városrészeiben a felvidéki kisvárosok jellegzetes hangulatát őrizte meg. Műemlékekben, műemlék jellegű épületekben gazdag. A főter hangulatát meghatározó barokk stílusú megyeháza (ma Városháza) 1754-1768 között épült, impozáns méreteivel a méltóság érzetét kelti. Előtte magaslik a város jelképévé vált Kossuth-szobor. Római katolikus plébániatemploma méltóságteljesen emelkedik a tér fölé.

Az ún. „Barátszeren” található Pálos-piarista kolostor és templom. A kolostor 13. századi eredetű, a kora gótikus templom a 14. században már állott. Barokk főoltára és templomi berendezése kivételes szépségű.

A Magas-hegy a téli sportok kedvelőinek kiváló helyszín. Országos versenyek lebonyolítására is alkalmas sí- és szánkópályák várják a testedzésre és friss levegőre vágyókat. A Várhegy tetejéről körülpillantva messze kéklik Hegyalja, s az alföldi Bodrogek. A Szár-hegyen Magyar Kálváriát épített a város lakossága Trianon szomorú emlékezetére. Híresek az ungvári és zsólyomkai pincék.

Tokaj-hegyalja Magyarország történelmileg leghíresebb borvidéke, az ország északkeleti részén húzódik, 3-4 km szélességben 87 km hosszúságban. Különleges gyönyörű vidéket pillant meg az utazó, bármilyen irányból is közelíti meg Sátoraljaújhelyt. Az erdőkkel és szőlőkkel borított jellegzetes sátor formájú hegyek (Magas-hegy, Kecskéhát, Sátor-hegy, Köves-hegy, Vár-hegy, Boglyoska, Szár-hegy) kiváló termőhelyei a finom Tokaji boroknak.

Érdeemes a város látnivalói megtekintése mellett megpihenni egy jó hűvös pincében, és belekóstolni a világ legjobb boraiba. Különleges és egyedülálló adottságai révén igazi kuriózumokkal dicsekedhet ez a vidék:

Az első aszúborot Szepsi Laczkó Máté református prédikátor 1631-ben készítette el a városhoz tartozó Oremus-dűlőben álló préházában Lórántffy Zsuzsanna fejedelemasszony számára.

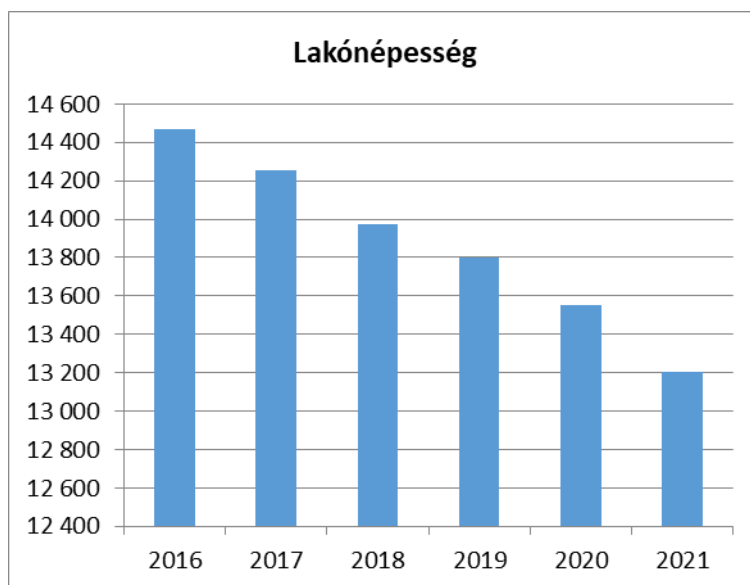
A város Ungvári pincerendszerét az 1200-as évek végén a pálos rendi szerzetesek kezdték építtetni. A 15-30 m mély pincék több kilométer hosszú, többszintes bonyolult pincerendszert alkotnak. Magyarország legrégebb építészeti relikviái.

2002-től világörökség része a városban található Ungvári pincerendszer. Az 5 hektár felszín alatti részen több mint 10 km hosszú pincerendszer található. Sátoraljaújhely kulturális intézményei széleskörű művelődési lehetőséget biztosítanak: múzeuma, levéltára, könyvtára, zeneiskolája van. Helyi sajtó, regionális televízió, működnek a városban. Az elmúlt évtizedek beruházásai (Városi Uszoda, Városi Sportcsarnok, Zemplén Kalandpark, felújított történelmi városközpont a sétáló utcával és a rendezvényterrel, hóagyúzott sípálya, görkorcsolya- műjégpálya stb.) is igazolják, hogy Sátoraljaújhely, a **760 éves** város Zemplén Fővárosa.

Az alábbi táblázatok általános áttekintés adnak Sátoraljaújhely demográfiai helyzetéről.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2016	14 469	bázis év
2017	14 253	98,51%
2018	13 972	98,03%
2019	13 802	98,78%
2020	13 554	98,20%
2021	13 206	97,43%

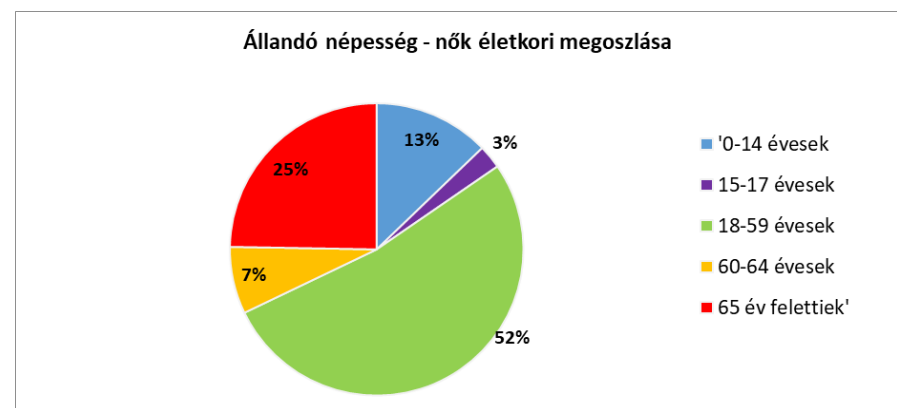
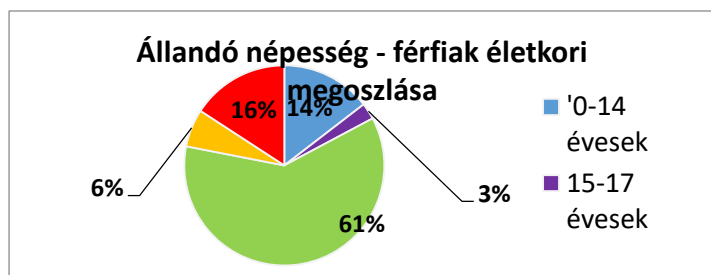
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A várost érintően az elmúlt öt év lakónépességének a változását vizsgálja és mutatja be a fenti táblázat és diagram. A lakónépesség éves szinten hasonló arányban csökkent, kivéve 2020 és 2021 év adatait összehasonlítva, itt egy kiugró csökkentést figyelhetünk meg. A halálesetek száma a Covid19 világjárvány következtében jelentősen megnőtt, ez magyarázza a népesség csökkenés magasabb mértékét.

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2019)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	7 061	7 742	14803	47,70%	52,30%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			428	2,89%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	1 028	990	2018	6,94%	6,69%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	188	201	389	1,27%	1,36%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	4 296	4 063	8359	29,02%	27,45%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	432	574	1006	2,92%	3,88%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	1 117	1 914	3031	7,55%	12,93%

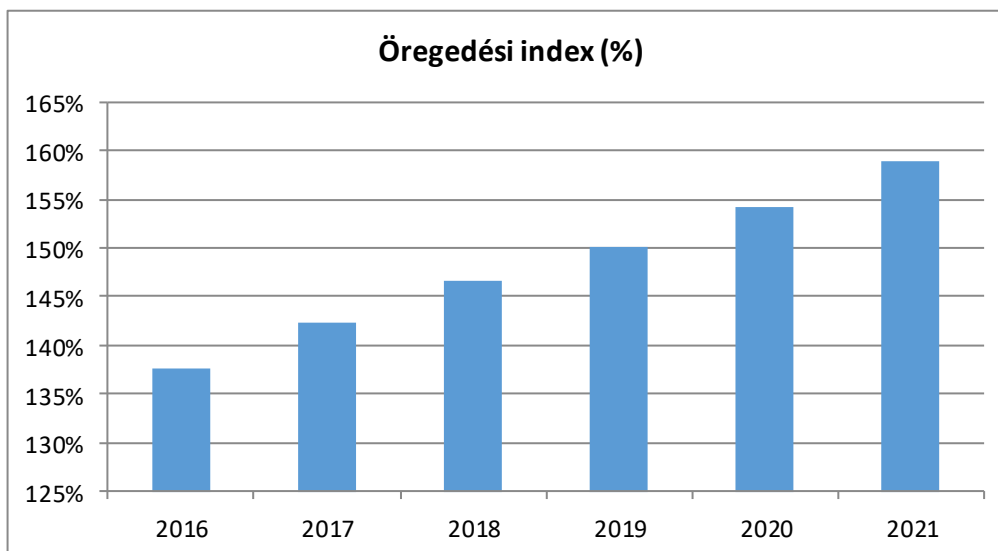
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A 2. számú táblázat és diagram az állandó népesség korcsoportos, nemek szerinti megbontását mutatja. Érdekes megfigyelni, hogy a 60 év feletti korosztálytól drasztikusan csökken a férfiak száma és ezzel megfordul a férfiak nőkhez mért aránya is a városban. A férfinépesség csökkenése okait célszerű vizsgálni. A férfinépesség csökkenése eredményezi az idős egyedülálló, illetve egyedül élő nők várható jelentős számát. Az önkormányzatnak tovább kell folytatni az idős egyedülálló, illetve egyedül élő nőket érintő problémák kezelésével kapcsolatos feladatokat, teendőket.

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	2 815	2 044	137,72%
2017	2 861	2 011	142,27%
2018	2 945	2 009	146,59%
2019	3 031	2 018	150,20%
2020	3 060	1 984	154,23%
2021	3 057	1 924	158,89%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A 3. számú táblázat és diagram a város lakosságának öregedési indexét mutatja. Egyértelműen látható, az országos trend Sátorajáújhelyen is érvényesül: a társadalom előregedik. A folyamatos öregedés, az időskorúak növekvő száma miatt a szociális védőhálót folyamatosan igazítani kell az elvárásokhoz, igényekhez.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2016	-9,39
2017	-12,81
2018	-15,02
2019	-12,10
2020	-7,31
2021	-18,01

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A 4. számú táblázat és diagram a belföldi el- és odavándorlások számát mutatja. Az egyenleg negatív, amely szintén közrejátszik a lakónépesség számának csökkenésében. Megfigyelhető, hogy 2020 és 2021 között jelentős mértékben nőtt a vándorlások különbsége. Fontos vizsgálni az elvándorlások okát, s lehetőség szerint intézkedést kidolgozni azok megállítására, csökkentésére.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2016	-4,66
2017	-3,27
2018	-6,38
2019	-2,52
2020	-9,28
2021	-12,48

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az 5. számú táblázat és diagram az adott évek élve születéseinek a számát elemzi a halálozások tükrében. Sajnos a város természetes szaporodási indexe negatív, tehát a népesség csökken, mivel a halálozások száma valamennyi vizsgált éven meghaladja a születések számát. Sajnálatos módon a 2019 évhez képest kiugró csökkenés tapasztalható a természetes szaporodást nézve 2020 és 2021 években.

Összegezve megállapítható a város lakosságszáma folyamatosan és egyenletesen csökken a migráció és a halálozások születésekhez mért nagyobb száma miatt. A lakosság elöregszik, a születések alacsony számának illetve az átlagéletkor növekedésének köszönhetően. Az önkormányzatnak folytatnia kell a tevékenységét az inaktív, idős lakosság problémáinak kezelésére, a szociális, egészségügyi ellátásának a biztosítására.

Értékeink, küldetésünk

Sátoraljaújhely Városa büszke történelmi múltjára, őseinek hagyományára, évszázadokon keresztül érvényesülő megkerülhetetlen szerepére. Ma is hordozza magában a múlt értékeit, mind a szellemi, mind a tárgyi örökséget.

A település közigazgatási, közművelődési, köznevelési-közüktatási, gazdasági szerepe okán méltó társadalomszervező közege a helyi és térségi közösségeknek. A város küldetése a dicső és büszke múlt eredményeinek megőrzése, az értékek gyarapítása és áthagyományozása a következő nemzedékeknek.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Sátoraljaújhely Város Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- a szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás,
- a szociális biztonság,
- az egészségügy,
- az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmazására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gytv.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia (2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Fogyatékosságügyi Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Sátoraljaújhely Város Önkormányzata az önkormányzat feladatainak ellátását és végrehajtását megalapozó stratégiai jelentőségű dokumentumai: a Költségvetési koncepció, Fejlesztési, Gazdasági program, Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció, Integrált Településfejlesztési Stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció.

A stratégiai jelentőségű dokumentumok és a helyi esélyegyenlőségi program összekapcsolása az esélyegyenlőségi feladatok ellátásának szükségképpen alapja.

Az évnél hosszabb időintervallumon ható dokumentumok teremtik meg a tervezett esélyegyenlőségi feladatok egyes költségvetési éveken átnyúlóan ütemezett láncolatát, folytonosságát. A középtávon szükséges tervezést a Fejlesztési, Gazdasági program, a Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció, Integrált Városfejlesztési Stratégia tartalmán át kell vezetni.

A kapcsolódás másik nagy csoportját képezik a helyi jogforrások.

A költségvetési koncepción alapuló és elfogadásával rendeletként jogforrási szintre emelt tárgyévi helyi önkormányzati költségvetés teremti meg az intézkedési terv végrehajtásának anyagi-financiális háttérét. A költségvetési forrást igénylő intézkedések nem hajthatók végre pénzügyi fedezet rendelkezésre állása hiányában, ezért a képviselő-testületnek terveznie kell az egyes intézkedések pénzügyi háttérét. Az esélyegyenlőségi célcsoportok érdekeinek az előmozdítását segítik a szociális és gyermekvédelmi területek jogszabályai.

A HEP szempontjából irányadó, hatályos helyi jogforrások az alábbiak:

- Sátoraljaújhely Város Önkormányzat Képviselő-testületének 8/2005.(V.2.) önkormányzati rendelete Sátoraljaújhely Építési Szabályzatáról,
- Sátoraljaújhely Város Önkormányzat Képviselő-testületének 11/2016.(III.24.) önkormányzati rendelete az önkormányzat tulajdonában és rendelkezésében lévő lakások és nem lakás céljára szolgáló helyiségek bérletére vonatkozó szabályokról,
- Sátoraljaújhely Város Önkormányzat Képviselő-testületének 12/2007. (III.12.) önkormányzati rendelete a lakóépületek felújításához nyújtandó önkormányzati támogatásról,
- Sátoraljaújhely Város Önkormányzat Képviselő-testületének 25/2007. (VII.7.) önkormányzati rendelete a fiatalok életkezdési támogatásáról,
- Sátoraljaújhely Város Önkormányzat Képviselő-testületének 12/2014.(VII.10.) önkormányzati rendelete a lakáshoz jutás helyi támogatásának szabályairól,
- Sátoraljaújhely Város Önkormányzat Képviselő-testületének 18/2021. (XI.24.) önkormányzati rendelete a pénzben és természetben nyújtható szociális ellátásokról,

- Sátoraljaújhely Város Önkormányzat Képviselő-testületének 12/2022. (VI. 28.) önkormányzati rendelete a gyermekjóléti alapellátásokról,
- Sátoraljaújhely Város Önkormányzat Képviselő-testületének 11/2022. (VI.28.) önkormányzati rendelete a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátásokról,
- Sátoraljaújhely Város Önkormányzat Képviselő-testülete 19/2017.(VII.11.) önkormányzati rendelete az egészségügyi alapellátások körzeteinek kialakításáról és működéséről.

Az esélyegyenlőségi terv elfogadását követően a célcsoportok érdekeinek az előmozdítását biztosítani kell a rendeletek szükség szerinti tartalmi módosításain keresztül.

Az esélyegyenlőségi terv, mint alapdokumentum irányában meghatározza az önkormányzat intézményeinek esélyegyenlőségi, és egyéb a célcsoportok esélyegyenlőségét biztosító intézményi dokumentumainak elkészítését, módosítását.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Azon együttműködési formáknál, ahol az esélyegyenlőségi célcsoportok (gyermekek, nők, idősök, fogyatékkal és mélyszegénységben élők) érdekeinek szükségessé teszik, az önkormányzat érvényesíti az esélyegyenlőségi szempontokat.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A hiteles helyzetelemzés elkészítésének alapkövetelménye a megfelelő statisztikai adatok begyűjtése. Az adatok megfelelősége nélkül helytálló következtetés nem vonható le, ezért fokozott körültekintés mellett került sor az adatgyűjtésre.

Lényeges szempont volt, hogy az azonos nemű adatok egy adatbázisból kerüljenek előállításra, elkerülve ezzel az eltérő adatbázisok tartalmi különbségéből eredő különbségek okozta hibákat.

A statisztikai adatok elsődlegesen az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer adatállományából (TeIR), a Központi Statisztikai Hivatal által működtetett KSH-TSTAR, az önkormányzati intézmények adatszolgáltatásából, illetve helyi adatgyűjtésből származnak. Az egyes adatforrások helyét az adott táblázatok tartalmazzák.

Bizonyos táblázatok adatot nem tartalmaznak, melynek oka az adatok hiánya. Adathiány áll fenn, amikor a Központi Statisztikai Hivatal adatot nem közölt, illetve amikor az adat annak kezelésének tilalma miatt nem gyűjthető. Ilyen tipikus eset a helyzetelemzés roma nemzetiséget érintő táblázatai.

Az adattáblák az egyes évek tekintetében az adott év nyitó adatát tartalmazzák. Az adathiányok esetén „n.a” vagyis nincs adat jelölést alkalmaztuk.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Az egyéni szükségletek kielégítésének meghatározója az anyagi lehetőség korlátossága. Abban az esetben ahol az egyén, illetve egyének a létminimum alatt élnek és esélyük sincs, hogy ezen helyzetükből önerőből kilépjenek mélyszegénységről beszélünk. A Társadalmi Megújulás Operatív Program Közösségi felzárkóztatás a mélyszegénységben élők integrációjáért elnevezésű pályázati felhívása szerint a mélyszegénység definíciója:

„Azokat a közösségeket, amelyek mélyszegénységbe süllyedtek a nagyon alacsony iskolázottság és foglalkoztatási ráta, erős települési, lakóövezeti térségi koncentráció és szegregáció, az ezekből következő súlyos szociális deficit és a hátrányos társadalmi helyzet újratermelődésének nagyon nagy valószínűsége jellemzi.”

A mélyszegénység több tartalmi rétegből tevődik össze. A mélyszegénységben élők jó része alacsonyan képzett és nem foglalkoztatott személyek, ezért súlyos megélhetési problémákkal küzdenek. Az anyagi javak szükségessége kihat az alimentációra, az egészségi állapotra, lakhatási körülményekre.

A mélyszegénység komplexitásán túl jelentős veszélye az újratermelődés, mely során generációk „örökítik át” az állapotot.

A mélyszegénység térbeli dimenziója, hogy a mélyszegénységben élő családok rendszerint szegregált körülmények között telepeken, leromlott városrészekben élnek.

A mélyszegénységben élő társadalmi réteg jelentős részét a roma nemzetiséghez tartozók teszik ki. Az esélyegyenlőségi program fókuszában a mélyszegénységben élők között a romák helyzete külön figyelmet érdemel az esélyegyenlőségi program intézkedései között.

Az önkormányzat az esélyegyenlőségi programban a mélyszegénységben élőket, elsődlegesen homogén célcsoportként, nemzetiségi többletjellelmezők nélkül kezeli. A kialakított álláspont szerint a célcsoportozhoz tartozók esélyegyenlőségét a célcsoportozhoz tartozás okán biztosítani kívánja, nemzetiségi szempontok nélkül.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A mélyszegénységben élők jövedelmét elsődlegesen a szociális ellátórendszer biztosítja. A szociális ellátórendszer szűkebb értelemben az önkormányzat képviselő-testületéhez (átruházott hatáskörben Szociális és Egészségügyi Bizottsághoz) és a jegyzőhöz rendelt ellátásokat, míg tágabb értelemben az egyéb társadalombiztosítási ellátásokat foglalja magában.

A mélyszegénységben élők vagyoni viszonyai szerények. Az életkörülményeket nyújtó ingatlan az esetek többségében vagy saját tulajdonban vagy önkormányzati tulajdonban van, míg ezen felül nagyobb értékű ingósággal nem rendelkeznek.

Sátoraljaújhely Város Önkormányzata a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szoctv.) alapján biztosítja a különböző szociális ellátásokat, valamint a gyermekek védelméről és a gyámügyi eljárásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) alapján a gyermekjóléti ellátásokat. A szociális ellátások, mint önkormányzati hatáskörben nyújtott támogatások esetében a döntési jogkör Sátoraljaújhely Város Önkormányzat Képviselő-testületének Szociális és Egészségügyi Bizottsága és a polgármester között oszlik meg, míg államigazgatási feladatként, jegyzői hatáskörbe tartozik a gyermekjóléti ellátás.

A pénzbeli és természetbeni ellátások rendszerének átalakulása óta a Szocvtv. által biztosított lehetőséggel élve Sátoraljaújhely Város Önkormányzat Képviselő-testülete rendeletben szabályozza a jogosultsági feltételek fennállása esetén biztosítható különböző települési támogatások körét, továbbá a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíj-támogatás pályázati lehetőségét.

Az alábbi táblázatban összefoglalásra kerültek a hatáskörök alakulása ellátásonként:

A hatáskör gyakorlója				
Ellátások	Képviselő-testület	Szociális és Egészségügyi Bizottság	Polgármester	Jegyző
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény				x
Hátrányos/halmozottan hátrányos helyzet megállapítása				x
Rendkívüli települési támogatás		x		
Rendszeres települési támogatás (lakásfenntartásra, gyógyszer-támogatásra, díjhátralékkezelésre)		x		
Bursa Hungarica Felsőoktatási Ösztöndíj	x			
Köztetetés			x	

A táblázatból látható, hogy az önkormányzat hatáskörében maradt ellátások közül a települési támogatások tekintetében Sátoraljaújhely városban többféle jogcímen biztosított a lehetőség a támogatás igénybevétele. A jogcímek meghatározásánál minden esetben a rászoruló igényei, a fennálló problémák orvoslása volt a fő szempont.

Az önkormányzat által évek óta alkalmazott azon gyakorlat, hogy a segélyek, támogatások jelentős részét természetben biztosítja – utalvány, támogatások közüzemek részére történő utalás – sikeresnek mondható.

Az önkormányzat a COVID19 járvány okozta rendkívüli gazdasági, egészségügyi helyzetre tekintettel módosította a pénzben és természetben nyújtható szociális ellátásokról szóló önkormányzati rendeletet 2020. évben. A módosítás lehetővé tette, hogy rendkívüli települési támogatásban részesüljenek azon személyek, akik a Covid19 járvány következtében veszítették el munkahelyeiket, vagy kényszerültek részmunkaidős munkavégzésre.

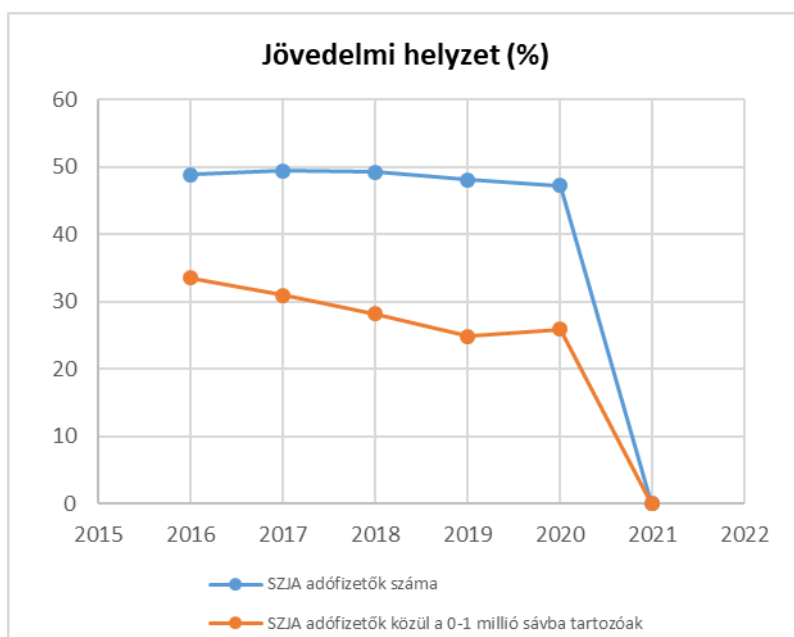
Napjainkban az egész világ küzd az energiaválság okozta gazdasági válsággal, épp úgy, ahogy a közületi intézmények és az egyének.

Elmondható tehát, hogy a szociális ellátó rendszer ki van téve az állandóan változó világ kihívásának, melyekre rugalmas, célzott és gyors választ kell adni, emiatt is célszerű és szükséges a helyi szabályozást évenként felülvizsgálni.

3.1. Jövedelmi és vagyoni helyzet

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az SZJA adófizetők %-ában (TS 060)
2016	48,83	33,52
2017	49,39	30,89
2018	49,19	28,14
2019	48,08	24,83
2020	47,19	25,92
2021	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A személyi jövedelemadó fizetők száma a vizsgált évek viszonylatában kisebb mértékű csökkentést mutat, és negatívum az is, hogy a 2019 évről 2020 évre nőtt az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók aránya az állandó népességhez viszonyítva.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ftl.) és a Möt-v-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző

foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

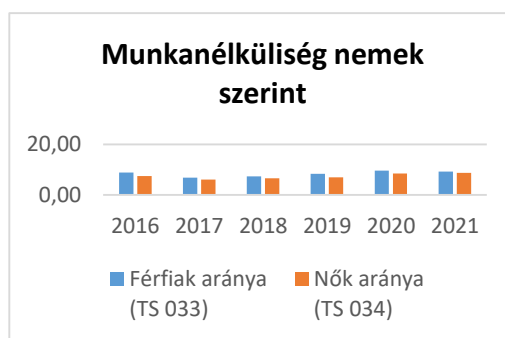
Sátoraljaújhelyt a rendszerváltást követő társadalmi, gazdasági átalakulás mélyen érintette. A kialakult foglalkoztatási viszonyok a piaci, gazdasági változások miatt jelentősen leromlottak. Az eddig megszokott munkahelyet biztosító gyárak, ipari üzemek, állami vállalatok, mezőgazdasági szövetkezetek bezártak, átalakultak, miután felvevőpiacukat elvesztették.

A rendszerváltás sokkhatását követően, új gazdaságpolitikai alapokon szerveződött át a foglalkoztatási piac. A korábbi túlélő ipari üzemek mellett új foglalkoztatók is megjelentek.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott állás keresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2016	8,82	7,45	8,14%
2017	6,84	6,05	6,45%
2018	7,29	6,61	6,95%
2019	8,34	6,92	7,63%
2020	9,56	8,48	9,02%
2021	9,19	8,69	8,94%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

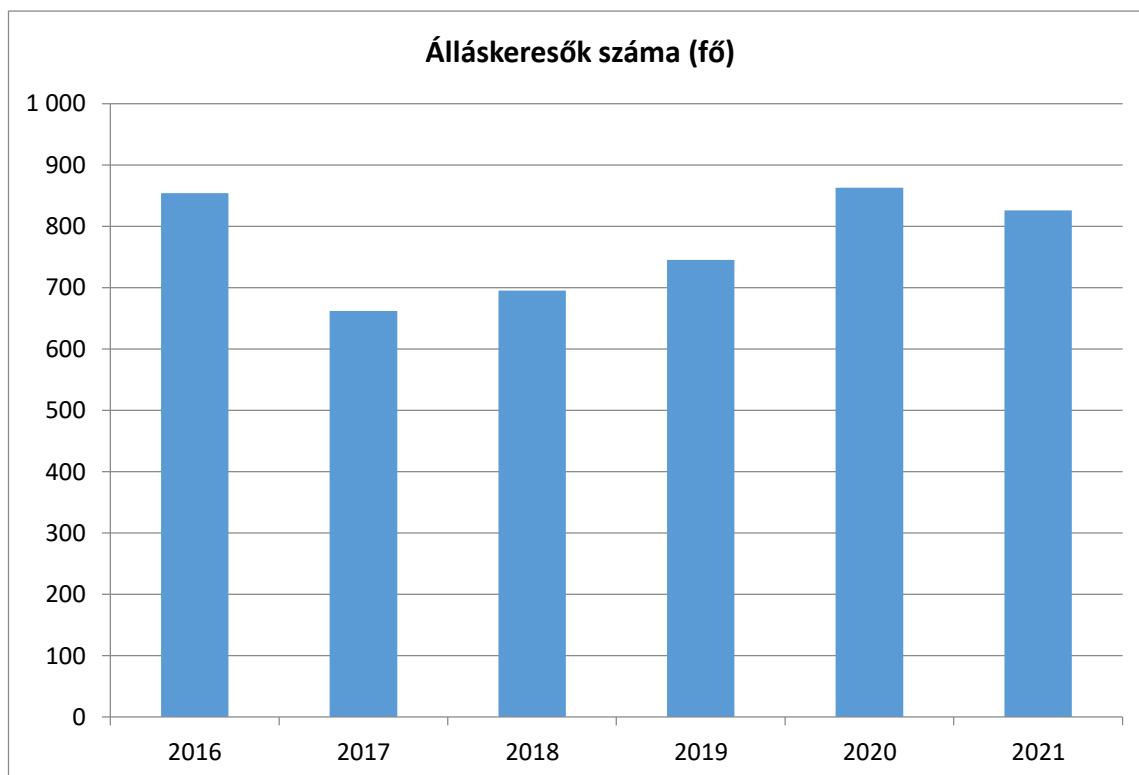
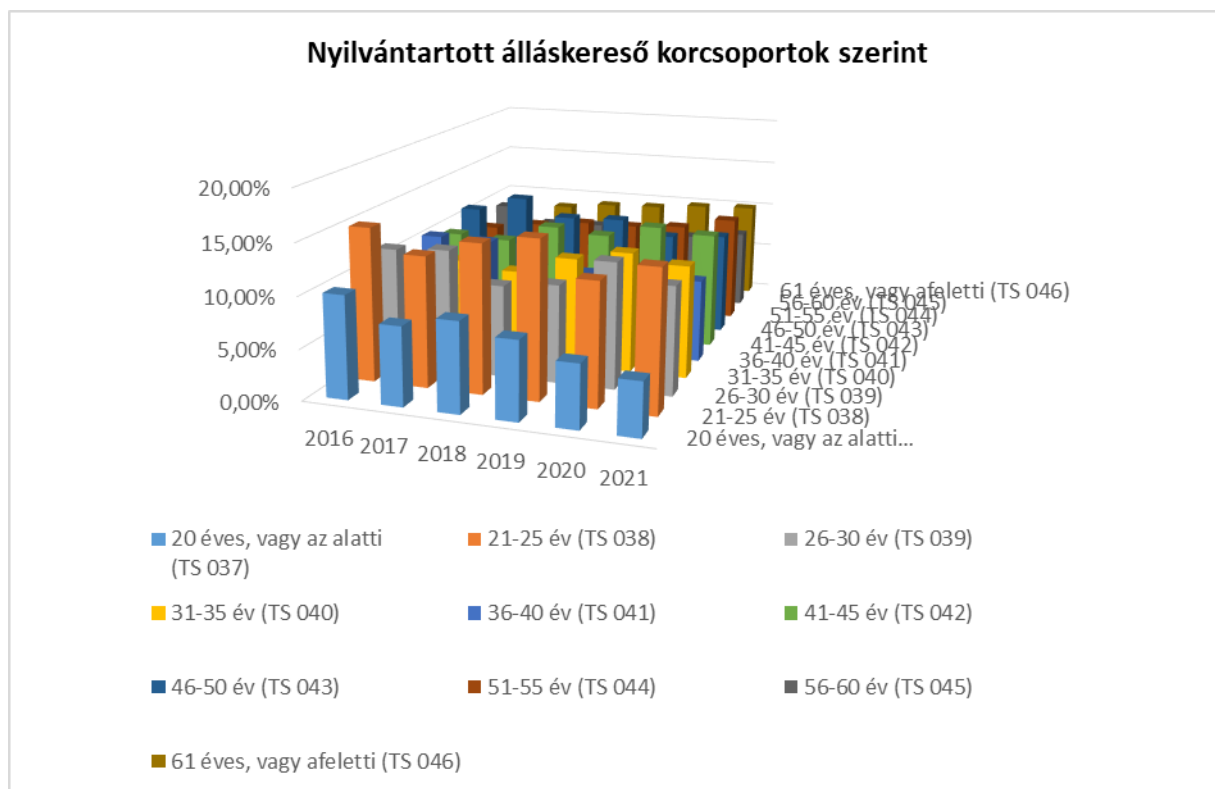
A 3.2.1. számú táblázat a város aktív korú évek szerinti lakónépességét veti össze a nyilvántartott állás keresők számával nemek szerinti bontásban. A táblázat adataiból megfigyelhető, hogy 2020.

évben mindkét nem tekintetében nőtt a nyilvántartott állás keresők száma az azt megelőző évhez képest. Majd a 2021. évi adatok megnézve elmondható, hogy a férfiak esetében minimális csökkenés, míg a nők esetében minimális növekedés látható.

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott állás keresők száma korcsoportok szerint

Nyilvántartott állás keresők száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen	854	662	695	745	863	826
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	86,00	51,00	61,00	57,00	53,00	43,00
	%	10,07%	7,70%	8,78%	7,65%	6,14%	5,21%
21-25 év (TS 038)	Fő	129,00	85,00	101,00	115,00	104,00	114,00
	%	15,11%	12,84%	14,53%	15,44%	12,05%	13,80%
26-30 év (TS 039)	Fő	100,00	80,00	63,00	72,00	107,00	88,00
	%	11,71%	12,08%	9,06%	9,66%	12,40%	10,65%
31-35 év (TS 040)	Fő	79,00	64,00	63,00	81,00	103,00	92,00
	%	9,25%	9,67%	9,06%	10,87%	11,94%	11,14%
36-40 év (TS 041)	Fő	90,00	69,00	68,00	60,00	74,00	68,00
	%	10,54%	10,42%	9,78%	8,05%	8,57%	8,23%
41-45 év (TS 042)	Fő	82,00	62,00	78,00	80,00	104,00	96,00
	%	9,60%	9,37%	11,22%	10,74%	12,05%	11,62%
46-50 év (TS 043)	Fő	96,00	85,00	77,00	84,00	85,00	85,00
	%	11,24%	12,84%	11,08%	11,28%	9,85%	10,29%
51-55 év (TS 044)	Fő	68,00	58,00	65,00	70,00	84,00	90,00
	%	7,96%	8,76%	9,35%	9,40%	9,73%	10,90%
56-60 év (TS 045)	Fő	80,00	51,00	55,00	56,00	64,00	67,00
	%	9,37%	7,70%	7,91%	7,52%	7,42%	8,11%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	44,00	57,00	64,00	70,00	85,00	83,00
	%	5,15%	8,61%	9,21%	9,40%	9,85%	10,05%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi
Hivatal

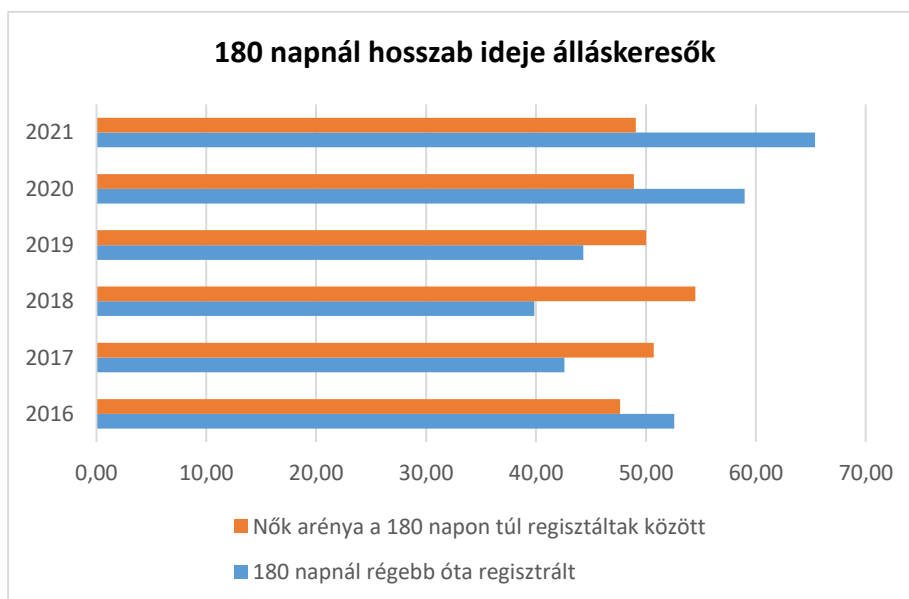
Az álláskeresők száma 2020. évben sajnos emelkedett, valószínű ebben az esetben a Covid19 világjárvány negatív gazdasági hatása érződik. Szerencsére 2021. évre újra csökkenés mutatkozik az álláskeresők számában.

A 3.2.2. számú táblázat vizsgálja a regisztrált munkanélküliek számát korcsoport szerinti bontásban. Megállapítható, hogy az aktív korú népességben belül 2021-évben a 21-25 év közöttiek esetében a legmagasabb az munkanélküliség, ez az előző évek trendjével egyezik, őket követik a

41-45 év közöttiek. Mindkét csoportról elmondható, hogy kisebb mértékű csökkenés jelentkezett az elmúlt évekhez képest, ez mindenképp pozitívum. Az adatok alapján összességében jelentős változások nem mutatkoznak, az előző évek arányai szinte stagnálnak.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskereső aránya		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőknél (TS 058)
	%	%
2016	52,58	47,66
2017	42,60	50,71
2018	39,86	54,51
2019	44,30	50,00
2020	58,98	48,92
2021	65,38	49,07

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 3.2.3. számú táblázat a tartós munkanélküliek számát, arányát mutatja be a regisztrált munkanélküliek vonatkozásában. A munkanélküliség időtartamának két fő jellemző mutatója a 180 napnál nem régebben, és régebben regisztrált munkanélküliek száma.

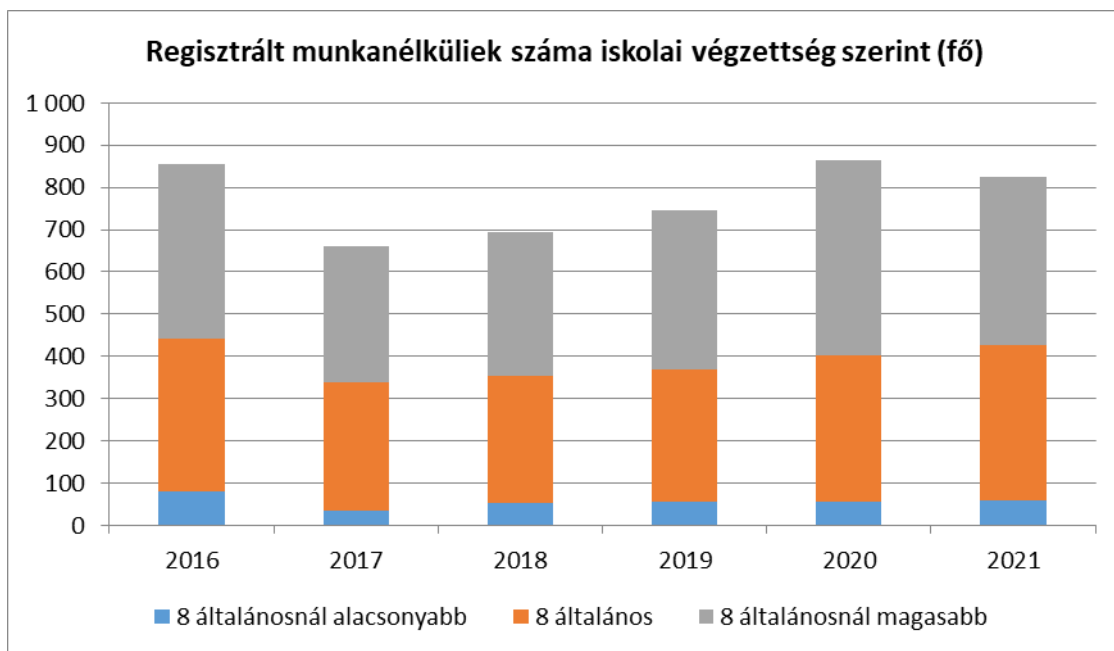
A vizsgált időszakban a 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek aránya növekvő tendenciát mutat, és ezen belül a női, 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek aránya nő. Ebből arra lehet következtetni, hogy a nők elhelyezkedési lehetőségei korlátozottabbak.

2021. évben a regisztrált munkanélküliek több mint fele, 65,38 %-a volt 180 napnál régebben regisztrált, azaz tartós munkanélküli.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint							
Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	854	79	9,25%	363	42,51%	412	48,24%
2017	662	35	5,29%	304	45,92%	323	48,79%
2018	695	52	7,48%	303	43,60%	340	48,92%
2019	745	56	7,52%	312	41,88%	377	50,60%
2020	863	55	6,37%	346	40,09%	462	53,53%
2021	826	58	7,02%	369	44,67%	399	48,31%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 3.2.4. számú táblázat és az ahhoz kapcsolódó diagram a regisztrált munkanélküliek számát jeleníti meg az iskolai végzettség szerint. Megállapítható, hogy a munkanélküliek döntő többsége a nyolc általános iskolai végzettségénél magasabb végzettséggel rendelkezik, ez aggasztó eredmény. Paradox a helyzet, mivel a munkanélküliek döntő többsége nem rendelkezik a városban fellelhető munkahelyek elvárásának megfelelő végzettséggel.

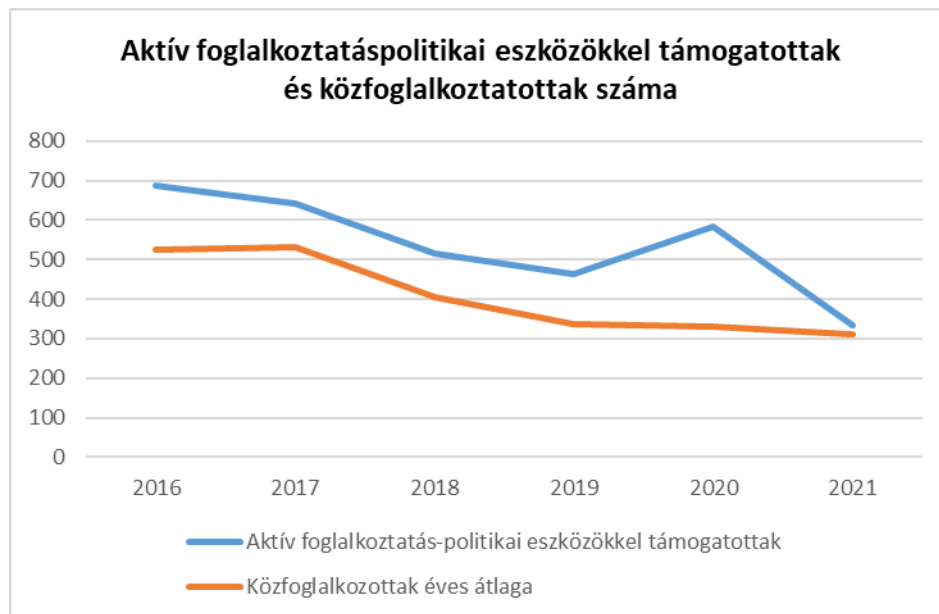
c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei

Az önkormányzat jogszabályon alapuló feladata a helyi közfoglalkoztatás megszervezése és annak biztosítása. A központi kormányzat által kialakított közfoglalkoztatási programokhoz minden éven csatlakozott az önkormányzat. Kezdetben a közcélú és közhasznú foglalkoztatás programjain, majd „Hosszabb időtartamú közmunka” programokon keresztül a napjainkban is működő közfoglalkoztatáson át segítette elő a város a foglalkoztatás növelését.

A piaci alapokon szerveződő gazdaság munkáltatói szereplőin felül a közfoglalkoztatás jelentékeny mértékben javítja a foglalkoztatási mutatókat. Az önkormányzat vezetése fokozott figyelmet fordít a közfoglalkoztatási programok szervezésére, csökkentendő ezzel a munkanélküliséget, a leszakadó rétegeket, a mélyszegénységet. További pozitívum, hogy a közfoglalkoztatás lehetőséget biztosít arra, hogy a közfoglalkoztatásban résztvevő munkájával elősegítse a munka világába való beilleszkedést, hiszen számos esetben előfordul, hogy közfoglalkoztatás jogviszonyból kerülnek normál foglalkoztatási jogviszonyba korábban regisztrált munkanélküli személyek.

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma(TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma(TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2016	686	524
2017	642	530
2018	516	405
2019	464	338
2020	583	332
2021	333	312

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az aktív foglalkoztatáspolitikai eszközök azok az eszközcsoportok, melyek a foglalkoztatás elősegítésére szolgálnak. Mindazokat a szakpolitikai eszközöket jelentheti, amelyek a munkanélküliek munkaerőpiacra történő gyorsabb visszavezetését szolgálják pl.: munkaerőpiaci szolgáltatások, képzések elősegítése, foglalkoztatás bővítését szolgáló támogatások, az álláskereső vállalkozóvá válását elősegítő támogatás, munkahelyteremtés és munkahelymegőrzés támogatása, munkaerő-piaci programok támogatása.

A táblázatból látható, hogy az aktív foglalkoztatáspolitikai eszközökkel támogatottak száma a vizsgált két utolsó évben jelentősen változott, 57 %-kal csökkent. A közfoglalkoztatottak éves átlagos száma is csökkenő tendenciát mutat a vizsgált években. A táblázat adatai azt az országos tendenciát mutatják, hogy a foglalkoztatás növekszik, tehát egyre kevesebb személy van a munkaügyi kirendeltségek látókörében. Települési szinten is jellemző, hogy a közfoglalkoztatottak száma azért is csökken, mivel egyre több személy tud más munkahelyen elhelyezkedni.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl.: közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok)

A munkaerő piac nem egyedüli sajátossága és jellemzője a foglalkoztatotti adatok, a nem foglalkoztatottak, a munkaerő összetétele. Fontos vizsgálni a vállalkozások körülményeit. A vállalkozásokat övező szabályozási, és egyéb piaci körülmények teszik lehetővé, vagy éppen korlátozzák egy-egy piaci szereplő piacra lépését. Minél könnyebb a piacra jutás annál könnyebben indulnak a vállalkozások, kezdenek a magánszemélyek önfoglalkoztatásba. A bővülő piac, kedvez gazdasági fellendülésnek és a foglalkoztatásnak.

A foglalkozáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálját vizsgálva a vállalkozások egy-egy adata tükrében megállapítható, hogy a regisztrált vállalkozások száma jelentős, bár a Covid19 világjárvány és háború hatásaként jelentkező negatív gazdasági körülmények a helyi vállalkozásokat is kihívások elé állították és állítják napjainkban is, főképp a szolgáltatási szektor szereplőit. Öröndetes, hogy a befizetett iparűzési adó mértéke növekszik, ezzel jelzi a gazdaság élénkülését, a piaci termelés fokozódását, ami a foglalkoztatás növelésének alapja.

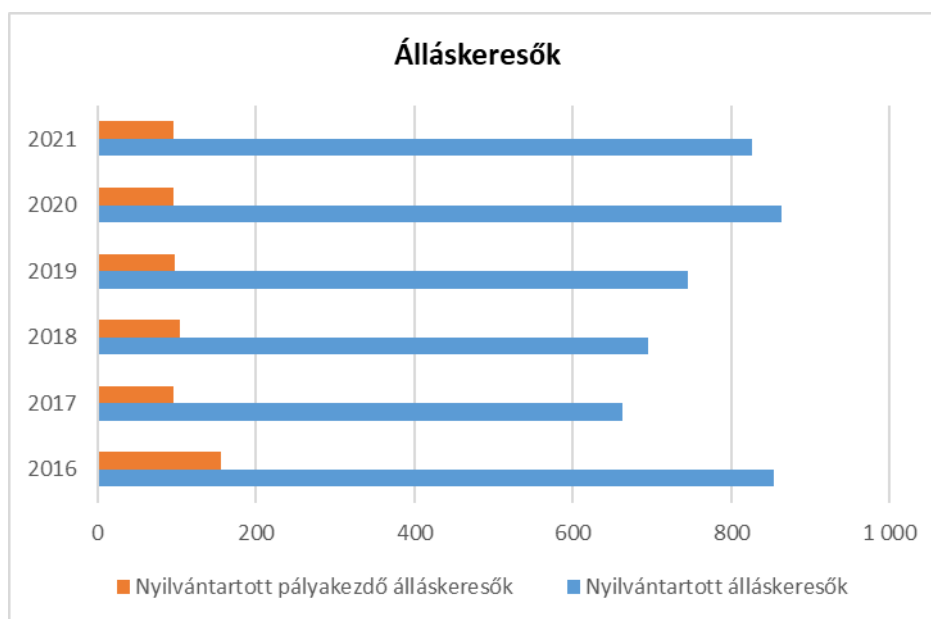
További pozitívum, hogy a városban jók a foglalkoztatási mutatók, vannak ugyan hiányszakmák, az esetek többségében az alulképzettség, a megfelelő végzettség hiánya okozza azt, hogy több munkáltató hosszú idő óta nem tud egyes álláshelyet betölteni. A város területi elhelyezkedése,

távolsága nagyobb centrumoktól, így a megyeszékhelytől, a fővárostól kedvezőtlenül hat az ingázásra, a munkaerő mobilitására. A közlekedési körülmények tovább nehezítik a távolság mellett azon munkavállalók mobilitását, akik a várostól távolabb kényszerülnek munkát vállalni.

- e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő állás keresők száma		
Év	Nyilvántartott állás keresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2016	854	156
2017	662	95
2018	695	103
2019	745	98
2020	863	96
2021	826	95

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 3.2.6. táblázat és diagram adataiból megállapítható, hogy bár 2020. évben nőtt, 2021. évben pedig csökkent a nyilvántartott álláskereső száma, de ez a változás a pályakezdekők tekintetében nem tapasztalható: a nyilvántartott pályakezdő álláskereső száma szinte stagnált a vizsgált időszakokban. Elmondható tehát, hogy érdemi elmozdulás nem történt a pályakezdekők elhelyezkedését illetően.

A városban a fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programként tartjuk számon a foglalkoztatást bővítést segítő bértámogatást, valamint az önfoglalkoztatóvá válást segítő támogatást. Speciális formája az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programnak a nyári diákmunka program. Az önkormányzat és intézményei kiemelt figyelmet fordítanak arra, hogy a város diákjai részére biztosítani tudjanak munkalehetőséget a nyár folyamán.

Emellett a vizsgált időszakban Sátoraljaújhely Város Önkormányzata, mint konzorciumvezető, több településsel együttműködve a Helyi foglalkoztatási paktum program keretében is jelentős segítséget nyújtott a pályakezdő fiatalok számára.

A továbbtanulni szándékozó fiatalok számára pedig műszaki és egészségügyi területen a városban működő egyetemi képzés ad lehetőséget, hogy duális oktatás keretében megismerkedjenek a helyi cégeknél a szakma gyakorlati oldalával is.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok

A munkaerő-piaci integráció elsődleges szervezete a már járás szinten szerveződött foglalkoztatási osztály. Az osztály feladata a kormány foglalkoztatáspolitikájának a végrehajtásában való közreműködés, az egyes ellátások biztosítása a jogosultak részére, munkaerő-piaci szolgáltatások, a munkaadók, munkavállalók tekintetében, az önkormányzati közfoglalkoztatási programok koordinálása, ellenőrzése.

Annak érdekében, hogy csökkenjen a lakosság körében a szakképzetlenek száma, azaz képzések révén piacképes szakmához jussanak a 2020-2021. év folyamán szűkültek a lehetőségek a járási hivatalok számára is.

A képzések a Kormány az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó humánjárvány megelőzése, illetve következményeinek elhárítása, a magyar állampolgárok egészségének és életének megóvása érdekében elrendelt veszélyhelyzet során a felnőttképzésben folyó oktatás és szakmai vizsgáztatás biztosításának eltérő szabályairól szóló 70/2020. (III.26.) rendelete alapján kerültek lebonyolításra, illetve több alkalommal felfüggesztésre.

A szakképzési rendszer is jelentős átalakuláson esett át az elmúlt időszakban. Az Országos Képzési Jegyzéket a Szakmajegyzék váltotta fel, amely mindössze 174 alapszakmát tartalmaz. A változás során az alap-szakmák, valamint az érettségi végzettséghez kötött szakképesítések iskolarendszerű képzésben, elsősorban a Szakképzési Centrumok által szerezhetőek meg.

A megváltozott körülményekhez igazodva a Foglalkoztatási Osztály 2020-2021. évi képzési programjában a szociális gondozó és ápoló, targoncavezető és raktáros, boltvezető, valamint a belépés a digitalizált munka világába elnevezésű képzések szerepeltek.

Az önkormányzat aktív tevékenységet folytat a közfoglalkoztatás területén.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

A foglalkoztatottak vonatkozásában, mint esélyegyenlőségi célcsoportot tekintve szükséges vizsgálni a mélyszegénységben élők és ezen a csoporton belül a romák foglalkoztatási helyzetét az önkormányzati intézményekben.

A vizsgálat célja annak a következtetésnek a levonása, hogy az önkormányzat saját eszközeivel, foglalkoztatáspolitikájával kellő mértékben kompenzálja-e a mélyszegénységben élők helyzetét a célcsoport foglalkoztatásával.

A probléma vizsgálata során megállapítást nyert, hogy az önkormányzat az általa szervezett közfoglalkoztatási programokban tudatosan és elsődlegesen alkalmaz olyan személyeket, akik a foglalkoztatási osztályon történt regisztrációjukon kívül foglalkoztatást helyettesítő támogatásban, mint szociális ellátásban részesülnek. Kijelenthető, hogy az Önkormányzat a mélyszegénységben élők foglalkoztatási hátrányának leküzdésére saját foglalkoztatás politikája keretén belül, határozott intézkedéseket tett az elmúlt években.

A társadalmi szociológiai kutatások alapján a mélyszegénységben élők jelentős része a roma nemzetiséghez tartozik. A mai magyar jogrendben az egy-egy nemzetiséghez tartozás tényét kizárólag az egyén erre irányuló nyilatkozata alapozza meg. Egy adott nemzetiséghez tartozás az adatvédelmi törvények értelmében különleges (szenzitív) adatnak minősül. A különleges adatok kezelése speciális előírások alapján lehetséges, s mivel ezen előírásokkal (pl. az adatkezelés célhoz kötöttsége), az önkormányzat nem rendelkezik, így nem releváns egy-egy foglalkoztatási projektben, az hogy adott munkavállaló milyen nemzetiséghez tartozónak vallja magát. Vizsgálva az önkormányzat foglalkoztatáspolitikai gyakorlatát határozottan kijelenthető, hogy a közfoglalkoztatás szervezésében a mélyszegénységhez tartozó személyek esélyegyenlőségének előmozdítása kétségtelen szempont, érdek, míg a mélyszegénységben élők valamely nemzetiséghez tartozása irreleváns.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Az Önkormányzat foglalkoztatáspolitikája legfőbb eleme az elérhető támogatások maximalizálására törekvés az adott támogatási mértéken belül a legnagyobb foglalkoztatási létszám elérése, produktív tevékenységek kifejtésével az önkormányzati feladatellátás hatékonyságának növelése. Az előbbi célrendszerhez összetársadalmi és önkormányzati érdek fűződik, ezért az önkormányzat további szempontokat nem alkalmaz a munkavállalók kiválasztása során. Nem került sor arra, hogy ha a munkavállaló kiválasztásakor indokolatlan nem objektív körülmény kerüljön meghatározásra. Egy adott munkavállaló foglalkoztatásának a megtagadása mindig valós objektív elvárásokon alapult pl.: egészségi alkalmatlanság, szaktudás hiánya, mentális problémák. A város vezetése folyamatosan törekszik az objektív feltételek és elvárások megfogalmazásával a hátrányos megkülönböztetés felszámolására.

i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei

Elmondható, hogy a városban élő, tanuló diákok az általános és középiskolai tanulmányaik során megfelelő módon, felhasználói szintű digitális ismeretekre tehetnek szert. Az idősebb korosztály a városban elérhető képzések, tanfolyamok során tudják ezt a tudást elsajátítani, illetve a munkáltatók is egyre nagyobb hangsúlyt fektetnek, hogy ilyen képzések által még inkább fejlesszék a humán-erőforrásukat.

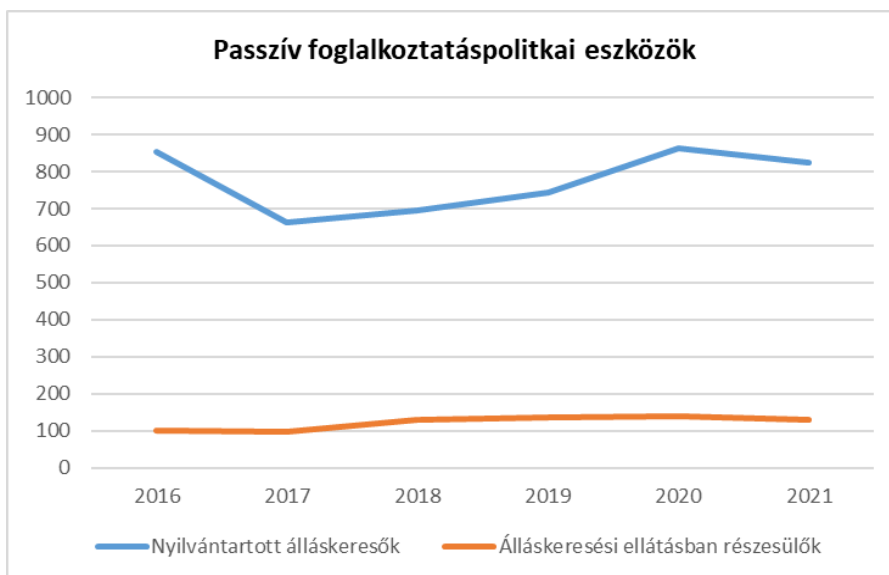
Sátoraljaújhely Város Önkormányzata a Sátoraljaújhelyi Városi Könyvtárban biztosított ingyenes internethasználatot a könyvtári tagok részére. Továbbá pályázatok során szintén törekszik az intézmény informatikai tárgyú képzéseket biztosítani a pályázati célcsoportnak megfelelő polgárok számára.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A nem foglalkoztatott személyek a szociális ellátórendszeren belül a szociális ellátásokról és a szociális igazgatásról szóló 1993. évi III. törvény, vagy a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény szabályai alapján részesülnek ellátásban. Az álláskeresői ellátás fajtái: álláskeresői járadék, nyugdíj előtti álláskeresői segély és költségtérítés.

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresői ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresői száma (TS 052)		Álláskeresői ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresői száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	854	8,89%	101	11,83%
2017	662	7,06%	98	14,80%
2018	695	7,71%	130	18,71%
2019	745	8,51%	137	18,39%
2020	863	10,14%	140	16,22%
2021	826	10,04%	129	15,62%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.1. számú táblázat és a diagram az álláskeresői ellátásban részesülők arányát mutatja a nyilvántartott álláskeresőkre vonatkoztatva.

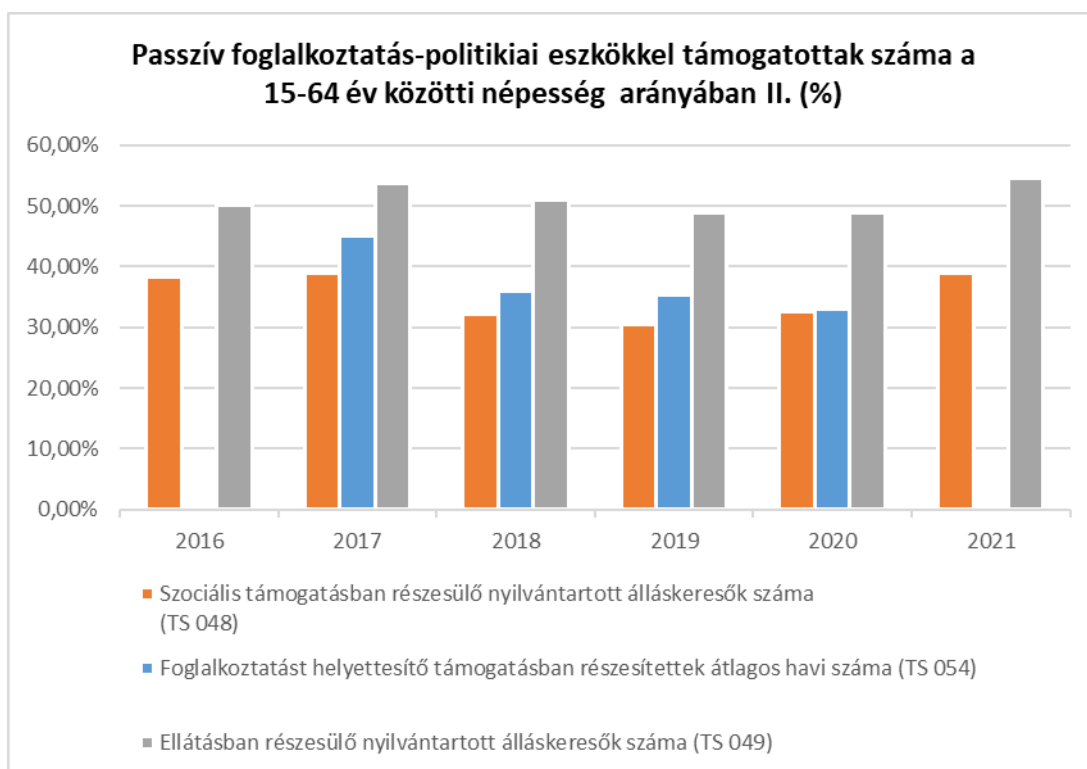
Látható, hogy ez az arány csökkenő tendenciát mutat, amely azt jelenti, hogy nő azok száma, akik bár álláskereső, de mégsem részesülnek ellátásban. Ezt valószínű az magyarázza, hogy a jogosultsági feltételeknek nem tudnak megfelelni a regisztrált álláskereső, pl.: nem rendelkeztek

a megelőző 3 éven belül 360 nap jogosultsági idővel. Nagy veszélyt rejt magában, ha ez a tendencia tovább folytatódik, hisz így ellátás nélkül egyre többen kerülhetnek a mélyszegénységbe.

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	327	38,29%	n.a.	-	428	50,12%
2017	257	38,82%	298	45,05%	355	53,63%
2018	224	32,23%	250	35,97%	354	50,94%
2019	227	30,47%	262	35,22%	364	48,86%
2020	281	32,56%	285	32,97%	421	48,78%
2021	321	38,86%	n.a.	-	450	54,48%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 3.3.2. számú táblázat és diagram a szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők és a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi számát mutatja be.

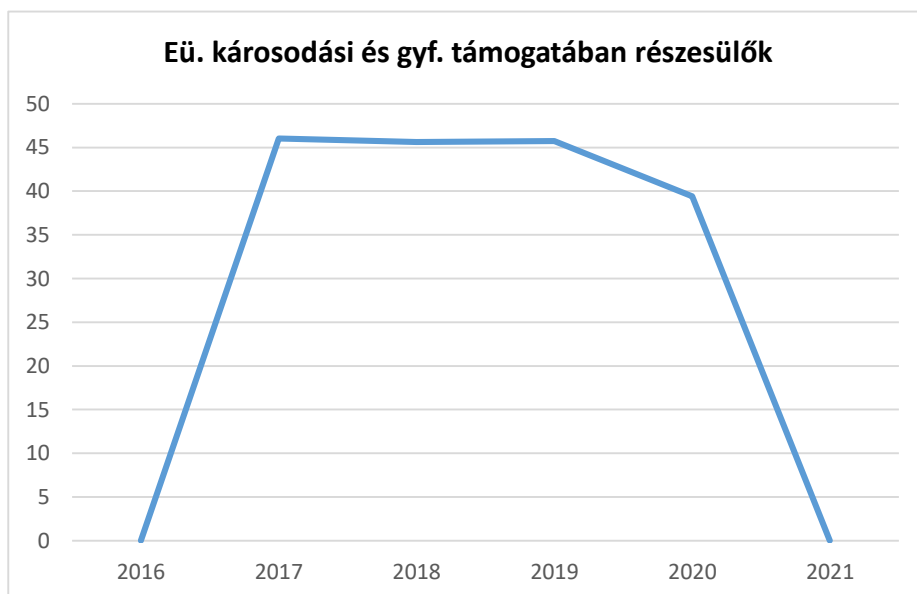
Az aktív korúak ellátásán belül kétféle támogatási forma létezik: a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, valamint az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás.

A foglalkoztatást helyettesítő támogatás azok számára nyújtható, akik az állami foglalkoztatási szervvel vagy a rehabilitációs hatósággal legalább egy év időtartamig együttműködtek, vagy akinek esetében az egyéb rendszeres ellátás folyósítása megszűnt, és közvetlenül a kérelem benyújtását megelőzően az állami foglalkoztatási szervvel vagy a rehabilitációs hatósággal legalább három hónapig együttműködtek. A támogatás összege 22.800 Ft/hó.

A fenti táblázatból egyértelműen kiolvasható, hogy a munkanélküliek kb. 30%-a részesül foglalkoztatást helyettesítő támogatásban, ez az arány csökkenő tendenciára utal. A támogatás továbbfolyósításának feltétele, hogy az ellátott legkevesebb évente 30 nap foglalkoztatási jogviszonyt igazolni köteles, mely lehet visszerhes vagy ingyenes. Ezen intézkedés a munka világába való visszatérésre, még ha az időleges is ösztönözte, illetve ösztönzi jelenleg is a segélyezettet. Ám vannak, akik nem hajlandók ezen kötelezettségnek eleget tenni, így elveszítik a jogosultságukat.

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2016	n.a.
2017	46
2018	46
2019	46
2020	39
2021	n.a.

Forrás: TeIR, KSH

Az a személy, akinek az aktív korúak ellátására való jogosultságát megállapították foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosult, kivéve azokat a speciális eseteket, amikor az ellátás formája egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás. Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra jogosult az az aktív korúak ellátására jogosult személy, aki

a) egészségkárosodottnak minősül,

b) 14 éven aluli kiskorú gyermeket nevel - feltéve, hogy a családban élő gyermekek valamelyikére tekintettel más személy nem részesül a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény szerinti gyermekgondozási támogatásban, vagy gyermekgondozási díjban, csecsemőgondozási díjban - és a gyermek ellátását napközbeni ellátást biztosító intézményben, illetve nyári napközis otthonban, óvodában vagy iskolai napköziben nem tudják biztosítani. Az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás havi összege a család jövedelmétől függően változó, de nem haladhatja meg a nettó közfoglalkoztatási bér 90%-át (48 795,- Ft).

A 3.3.3. számú táblázat szerint alacsony az ilyen ellátási formában részesülők száma.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

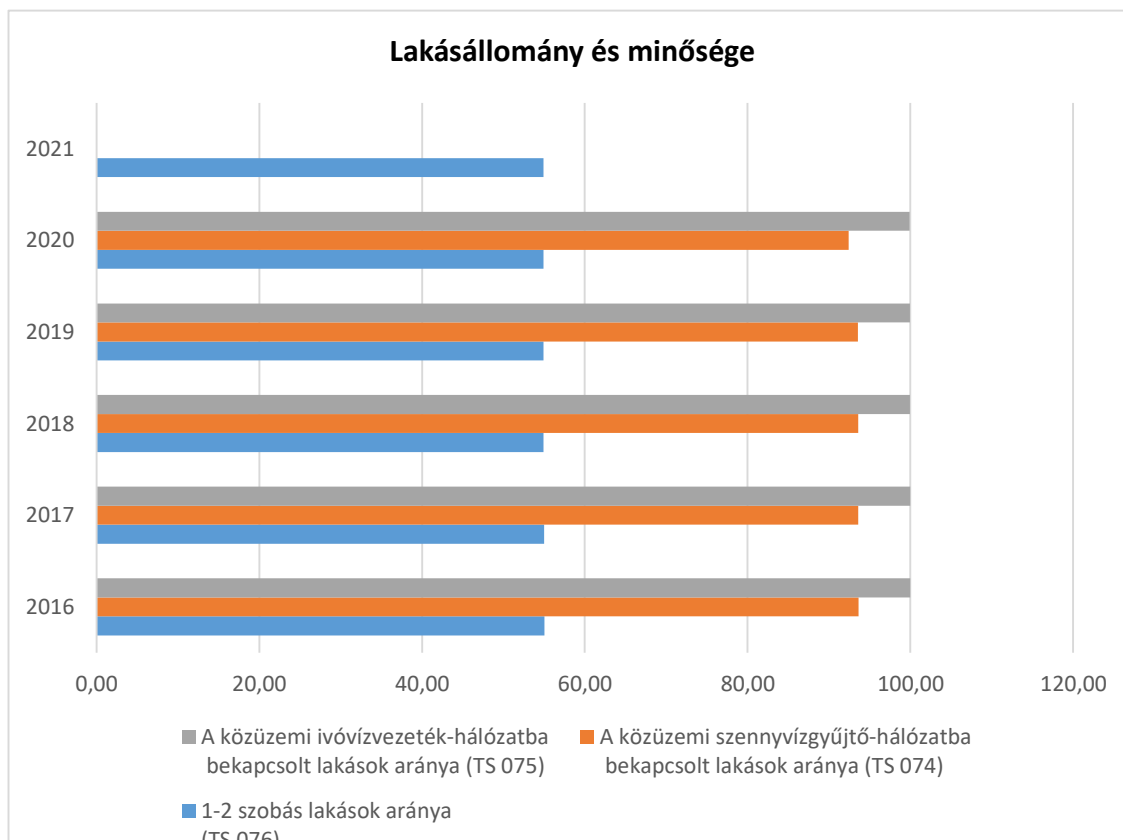
E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

Sátoraljaújhely városa a település közigazgatási szerepéből adódóan változatos lakásállománnyal rendelkezik. A központi városmagban XVIII-XIX. században épült a korstílusnak megfelelő architektúrájú, zömmel kétszintes épületek vannak. A központi városmag peremén a XX. századi lakásépítési technológiával épült, zömmel alagút zsalus, univázás, kevés számban panel épület található. Az épületek többsége 4 emeletes. A kertvárosias lakóövezetben egy-két szintes családi házak találhatók.

A város lakásállomány alakulását a 3.4.1. számú táblázat mutatja.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2016	6711	2	0,30	55,04	93,62	100,00
2017	6712	7	1,04	54,99	93,61	99,99
2018	6714	4	0,60	54,94	93,58	99,96
2019	6715	1	0,15	54,94	93,57	99,94
2020	6718	3	0,45	54,94	92,42	99,90
2021	6719	1	0,15	54,93	n.a.	n.a.

A 3.4.1. számú táblázat a város lakásállományát mutatja be, megállapítható, hogy az adatok tekintetében nem történt változás a vizsgált időszakban.

a) bérlakás-állomány

Az önkormányzati lakás és bérlakás állomány vizsgált időszakban történő alakulását a 3.4.2. számú táblázat mutatja. A felmérés nem tartalmazza azokat a lakáscélú ingatlanokat, melyek bérbeadása magánszemély részéről történt, mivel az adatgyűjtéssel elérhető adatbázisok erre vonatkozó adatot nem tartalmaztak.

3.4.2. számú táblázat - Bérlakás és szociális lakás állomány opcionális (önkormányzati adatok)							
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)
	db	db	db	db	db	db	db
2016	6 711	n.a.	296	60	215	60	0
2017	6 712	n.a.	300	61	220	61	0
2018	6 714	n.a.	312	63	233	63	0
2019	6 715	n.a.	325	70	246	70	0
2020	6 718	n.a.	328	72	248	72	0
2021	6 719	n.a.	333	73	249	73	0

A táblázat szerint egyre több önkormányzati tulajdonú bérlemény található a városban, és ezen belül is magas a szociális lakásállomány száma. A mélyszegénységben élők számára szinte az egyetlen lakhatási lehetőséget az önkormányzati bérlakások jelentik, hisz saját tulajdonú ingatlannal nem rendelkeznek, a piaci alapon történő lakásbérletet pedig a szociális helyzetük nem teszi lehetővé. Fontos, hogy az önkormányzat a továbbiakban is javítsa a lakásállomány minőségét és biztosítson lakhatási lehetőséget a kedvezőtlen anyagi helyzetben lévők számára, főképp a gyermekes családok esetében.

b) szociális lakhatás

A város lakásállományának 3,7 %-a önkormányzati tulajdonú szociális bérlakás. A lakásállomány heterogén módon a település különböző városrészein lelhető fel. Az önkormányzati bérlakások döntő többsége a szegregátumhoz köthető. A mélyszegénységben élők lakhatási feltételeinek biztosítása érdekében az önkormányzat saját tulajdonában lévő lakásállomány vonatkozásában pályázati rendszert működtet. A bérlemények iránti lakossági igény meghaladja az önkormányzat által kínált lakások mennyiségét. Az ingatlanok komfortfokozata zömében komfortos illetve összkomfortos. Elvétve található félkomfortos, és elenyésző a komfort nélküli lakások száma.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

A helyi adatgyűjtés alapján nem volt információ fellelhető lakás céljára szolgáló nem lakáscélú ingatlanok vonatkozásában.

e) lakhatást segítő támogatások

2015. évben a lakásfenntartási támogatás kikerült a törvényi szabályozás alól, de az önkormányzatunk ezt követően is fontosnak tartotta, hogy segítséget nyújtson a rászoruló családok lakhatásához kapcsolódó rendszeres kiadásaiak viseléséhez, ezért 2015. március 1-jétől a települési támogatás egyik formájaként lakásfenntartásra biztosít támogatást.

A lakásfenntartásra biztosított települési támogatás jogosultsági feltételeinek meghatározásánál fontosnak tartottuk, hogy a kérelmező ne készpénzben, hanem valamely lakhatását leginkább veszélyeztető közüzemi szolgáltató felé utalással részesüljön az ellátásban.

A jogosultság megállapítása a jövedelmi helyzet, a lakás alapterülete és a lakásfenntartás havi költsége függvényében történik, valamint további feltétel a helyi rendeletben foglaltak szerint, hogy a kérelmező köteles a lakókörnyezetét rendben tartani.

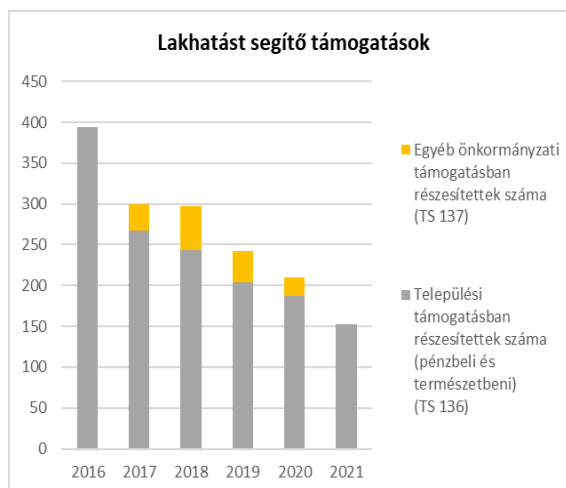
Általános tapasztalatként elmondható, hogy a települési támogatás fajták közül a lakásfenntartásra biztosított támogatás rendelkezik a legmagasabb esetszámmal, mivel egy alacsony összjövedelemmel rendelkező család esetében a napi megélhetés mellett a legnagyobb terhet a lakás-fenntartási kiadások fizetése jelenti.

Sátoraljaújhely Város Önkormányzat Képviselő-testülete Gazdasági, Városfejlesztési és Vagyongazdálkodási Bizottságának hatáskörébe tartozik az első lakáshoz jutók támogatásának odaítélése.

Sátoraljaújhely Város Önkormányzata a fiatal házaspárokat, 3 vagy több gyermekes házaspárokat, illetve gyermekét egyedül nevelők lakáshoz jutásának támogatására a 12/2014. (VII.10.) számú rendeletében megfogalmazottak alapján visszatérítendő kamatmentes támogatást biztosít használt lakás vásárlásához, új lakás, ház építéséhez, valamint felújításhoz.

A támogatás célja, hogy elősegítse a fiatal házaspárokat; többgyermekes házaspárokat; és gyermekét egyedül nevelők első lakáshoz jutását, lakhatási problémájuk megoldását és ezáltal csökkenjen a város közigazgatási területén az üresen álló vagy megüresedő lakások száma, illetve emelkedjen a város lakásállományának száma.

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2016	394	n.a.
2017	267	32
2018	243	54
2019	204	38
2020	187	23
2021	153	n.a.

A 3.4.3. számú táblázat és diagram a veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság helyzetét vizsgálja. Veszélyeztetett lakáshelyzetben lévőknek tekintjük azokat a személyeket, akik lakhatásuk biztosítása érdekében a szociális ellátórendszer adott támogatásait veszik igénybe, így pl. lakásfenntartásra vagy díjhátralékkezelésre biztosított települési támogatásban részesülnek. A veszélyeztetett lakhatási helyzetben lévők magas száma az önkormányzat részéről- csökkentve ezzel a mélyszegénységbe kerülés veszélyét -további intézkedést igényel.

f) eladósodottság

Az eladósodottság több tényező vizsgálatával állapítható meg reálisan. Az adósságkezelési támogatásban részesülők száma, amely a szociális rászorultak számához képest nem túl magas csak egy jellemzője az eladósodottság mértékéhez. További jellemző lehet a végrehajtási eljárások száma: kilakoltatási ügyek száma, illetve az egyes pénzintézeteknél jövedelmükhöz képest túlzott mértékű hitelállománnyal rendelkezők száma. Ezen jellemzőkre vonatkozóan az adatgyűjtés nem volt lehetséges.

g) lakhatás egyéb jellemzői:

A város közigazgatási területéhez tartozó Károlyfalva, Rudabányácska, Széphalom településrészek, amelyek közigazgatási értelemben megszűnt települések. Mindhárom városrészre a falusias szabályozási övezet jellemző. Hagyományos telkes házak, gyakorta melléképülettel és belterületi gazdálkodásra, állattartásra alkalmas telekmérettel. A települések összközművesek. A lakott külterülethez tartozik a Köveshegy, Kácsárd, Némahegy, Torzsás, Várhegy elnevezésű városrészek. Az önkormányzat által fenntartott szociális intézmény egyik intézményegysége található itt.

Az egyes városrészi jogállású települések megközelíthetősége közúton megfelelő, vasúton nem lehetséges. Mindhárom településrész menetrendszerinti buszjáráttal megközelíthető.

Az utóbbi években a „falusias” nyugalom, életforma vonzóvá tette a településrészeket, így több lakóingatlan felújítására, illetve építésre is akadt példa.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Sátoraljaújhely Város Önkormányzata településszerkezetéből, illetve a lakosság összetételéből adódóan természetes úton, objektív körülmények hatására létrejött szegregátummal rendelkezik. A szegregátum fennmaradása sem társadalmi, sem gazdasági okokból nem kívánatos, ezért a város vezetése 2008-ban városrehabilitációs pályázatot nyújtott be, mely pályázat elnyerését követően 2010-re fejlesztéseket valósított meg a szegregátumokban élők használatában lévő ingatlanokon. A fejlesztések kiterjedtek az egészséges ivóvíz bekötések, esővíz elvezetés, útfelújítás, önkormányzat tulajdonában álló önkormányzati bérlakások külső teljes felújítása, köztéri játszótér kialakítása megvalósítására, melynek következtében szembeszökő mértékben javultak a lakhatási körülmények. Az önkormányzat ismételten pályázatot nyert a városrehabilitációra, így további fejlesztéseket, intézkedéseket tett a szegregátum felszámolása érdekében.

a) a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői

A szegregátum a Bihari u. mindkét oldala - Köztársaság u. - Munkás u. - Új u. - Jávör u. - Köztársaság u. - Rákóczi u. - Virág u. - Sziget u. - Rákóczi u. - Posta köz - Móricz Zs. u. - Hunyadi u. - Kerek u. - Rozmaring út - Rózsa u. - Viola u. - Budai N. A. u. - Pázsit u. - Határ út - Belterület határa terjed ki.

A közműellátottságról elmondható, hogy összközműves, vagyis elektromos árammal, szennyvízelvezetéssel, ivóvíz, esővíz, pormentes út, vezetékes földgázvételi lehetőséggel ellátott. A közszolgáltatásokhoz való hozzáférés a szegregátum elhelyezkedéséből adódóan nem rosszabb, mint a város peremterületén elhelyezkedő szegregátumnak nem minősülő területek esetén. A szegregátum környezetügyi szempontból, tekintettel a közművesítettség fokára nem terhelt. Egyedüli környezetterhelést az elkerülő út jelenti, amely nemcsak a szegregátum élőknek, hanem a kamionforgalommal érintett útszakaszok mentén valamennyi lakos nyugalmát is zavarja.

b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya

A szegregátumban mélyszegénységben élők élnek, akik közül egy része roma nemzetiséghez tartozónak vallja magát. A társadalmi problémák a munkahelyek és ezzel párhuzamosan az ott élők szakképzettségének a hiányából eredő munkanélküliségből következnek. A foglalkoztatás hiánya a mélyszegénységből eredő mindennapi, sok esetben alimentációs problémák jellemzőek az ott élők helyzetére, melyből többségüknél mentális problémák is kialakulnak. A szegregátumban lakó családok nagy számú gyermeket nevelnek, ezért a hátrányos, illetve a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya magas. A családok bevételi forrása a szociális ellátórendszer ellátásaiból ered, kiegészülve az alkalmi, illetve közfoglalkoztatásból eredő munkabérrel.

c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

A szegregációval veszélyeztetett terület teljes települést érintő átrendeződésével nem kell számolni ellenben érezhető és érzékelhető a szegregátumban élők szegregátumból való kitörésének szándéka. A város vezetése saját eszközeinek erejéig támogatja a szegregátumból való kitörést választó személyeket feltéve, hogy azok képesek a társadalmi együttélés elvárásait, normáit teljesíteni.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 152.§-a előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik: a házi orvosi, és házi gyermekorvosi, a fogorvosi, központi orvosi ügyelet, védőnői szolgálat és az iskola-egészségügyi ellátásokról. Az ellátások közül a védőnői szolgáltatást önkormányzatunk saját feladatellátásban, közalkalmazotti, majd 2021 évtől egészségügyi szolgálati jogviszonyban álló védőnők alkalmazásával végzi. A központi ügyelet szervezését, működtetését pedig 2019. július 1. napjától közvetlenül az önkormányzat látja el személyes közreműködői szerződések útján.

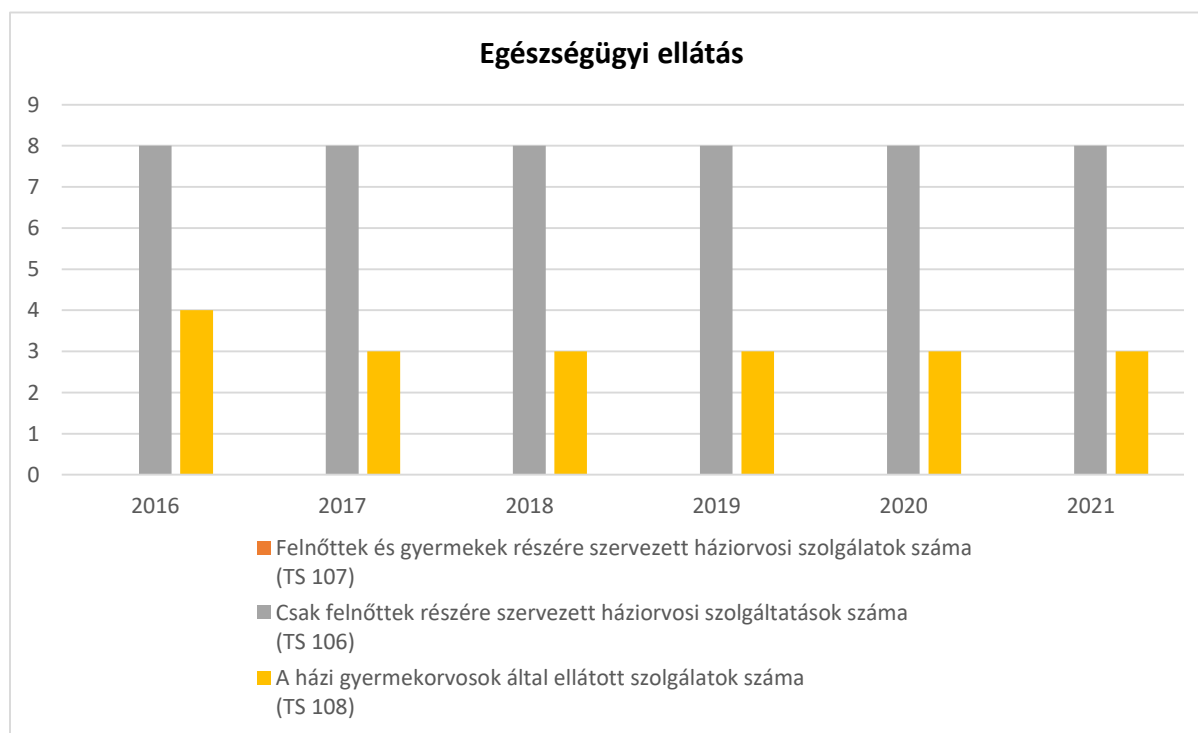
A jogszabályban előírt, fent felsorolt többi feladatot feladatátadási szerződéssel az önkormányzat kiszervezte. A feladatellátás a vizsgálat időszakban folyamatos volt, betöltetlen körzet esetén az önkormányzat a helyettesítésről gondoskodott, illetve két betöltetlen körzet esetében jelenleg is gondoskodik. A feladatellátások tekintetében a személyi feltételek vonatkozásában a közreműködők, a jogszabályokban előírt képesítéssel rendelkeznek. A meglévő eszközállomány átadásra került a feladatátadással érintett alapellátást biztosító vállalkozók és szervezetek részére, akik a minimum feltételeket a jogszabályi előírásoknak megfelelően kiegészítették. Az egészségügyi alapellátást szolgáló épületek az előírt akadálymentesítési kritériumoknak megfelelnek.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közfogyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2016	0	8	4	4	n.a.	n.a.
2017	0	8	3	4	584	73,31
2018	0	8	3	4	764	74,18
2019	0	8	3	4	743	39,22
2020	0	8	3	4	699	39,49
2021	0	8	3	4	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A 3.6.1. számú táblázat az egészségügy szolgáltatásra vonatkozó adatokat tartalmazza. Az önkormányzat feladatellátási területén a háziorvosi körzetekben az egészségügyi szolgáltatás folyamatosan biztosított, két körzet esetében tartós helyettesítő orvos útján.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A város összlakosságát érintő adott korcsoportokra meghatározott szűrővizsgálatok, akár az alapellátás, akár a szakellátás vonatkozásában biztosítottak. Az itt élők egészségi helyzetét elősegíti és javítja, hogy a város saját térségi feladatát is ellátó kórházzal rendelkezik. Mind az alapellátásban, mind a szakellátásban, kórház ellátásokban is biztosított a szükséges személyi tárgyi feltétel, szakmai és a diagnosztikai háttér. A koragyermekkori szűrések hatásfokát, eredményességét, így az ellátás biztonságát nagyban elősegíti, hogy a város – települési vegyes körzetekkel szemben - külön háziorvosi, illetve házi gyermekorvosi körzetekkel rendelkezik. Az önkormányzat a prevenció jegyében 2022-ben ingyenes szemészeti, hasi ultrahangi és szájüregi szűrővizsgálatokat is biztosított a város és a környező települések lakói részére. A nagy érdeklődésre tekintettel az önkormányzat ezeket a szűrővizsgálatokat időszakosan újra meg kívánja szervezni.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Az egészségi állapotuk okán fejlesztésre, rehabilitációra szoruló személyek a városban megfelelő mértékben és minőségben részesülhetnek ellátásban. A kórház itt léte miatt, mind a kórházi háttérhez, mind pedig a járóbeteg-ellátáshoz kapcsolódó rehabilitációs háttér rendelkezésre áll.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A gyermek és tanulói étkeztetést több az adott intézményekhez tartozó konyha, vagy a külső szolgáltató végzi. Az önkormányzati fenntartású óvoda esetében kettő főzőkonyha, továbbá valamennyi tagintézményben melegítő konyha működik. Az önkormányzat a Kazinczy Ferenc Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű, Nyelvoktató Német Nemzetiségi Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskolában konyhát és vele együtt ebédlőt üzemeltet, és ez a konyha látja el az Esze Tamás Tagintézmény, valamint a Jókai Mór Tagintézmény étkezőit is, mivel ott csak melegítőkonyha található ebédlővel. Az Árpád-Házi Szent Margit Katolikus Általános Iskola és Óvoda melegítő konyhával rendelkezik. A Magyar-Szlovák Két Tanítási Nyelvű Nemzetiségi Általános Iskola és Kollégium és a Petőfi Sándor Református Általános Iskola külső beszállító útján biztosítja az étkeztést.

A konyhák működtetésénél elsődleges szempont az adott célcsoport például gyermekeknél a gyermekek életkori sajátosságaiknak megfelelő tápanyagtartalmú ételek előállításának kritériuma. Az egészséges táplálkozás érdekében az ételmezésvezetők rendelkezései szerint nem használnak fagyasztott árut, állati zsiradékot, elsődlegesen friss zöldséget, gyümölcsöt, húsarut szereznek be. A menük összeállításánál figyelemmel vannak az Országos Ételmezésügyi és Táplálkozástudományi Intézet ajánlásaira.

Az egészséges táplálkozás céljának elérését támogatja, hogy pályázati forrásból sikerült korszerűsíteni a főzőkonyhákat, melegítőkonyhákat.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

A várost aktív sportélet jellemzi. A sportágak tekintetében jellemző a jogi személyiségnek megfelelő szervezeti forma, mellyel átlátható módon, a sportolók igazolásával, egyes támogatásokhoz való hozzáférés lehetőségével működnek. A városban megtalálható a labdarúgás, vízilabda, atlétika, torna, küzdősport. Az úszás és a téli sportok kedvelői is megtalálhatják a sportoláshoz szükséges feltételeket. A település rendelkezik két sportpályával, fedett sportlétesítménnyel, felvonózott, hóágyúzott téli-nyári sípályával, bobbpályával és jégcsarnokkal, mely utóbbi létesítmény a jégkorongsport „szerelmeseinek” is biztosítja a szabadidő eltöltésének lehetőségét.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A szociális alapszolgáltatásokon belül a személyes gondoskodást nyújtó ellátásokat az önkormányzat a Sátoraljaújhelyi Egyesített Szociális Intézmény útján biztosítja. Az intézmény biztosítja a szociális étkeztetést, házi segítségnyújtást, az időskorúak nappali ellátását,

fogyatékosok nappali ellátását, a támogató szolgálatot, szenvedélybetegek közösségi ellátását, a valamint ellátja a család-és gyermekjóléti központ és szolgálat feladatait.

g) drogrevenziós szolgáltatások

Az önkormányzat drogrevenziós szolgáltatást nem nyújt, de a városban működő közoktatási intézmények biztosítják a megfelelő tájékoztatást. A Petőfi Sándor Református Általános Iskola például részt vesz a Rendőrség biztonságra nevelő iskolai programjában, az úgynevezett D.A.D.A programban, így a diákok bűnmegelőzéssel, drogrevenzióval kapcsolatos előadásokon vehetnek részt.

A nevelési-oktatási intézményekben a veszélyeztetettség megelőzése érdekében továbbra is hangsúlyt kell fektetni a prevenciós, bűnmegelőzésről, áldozattá válás elkerüléséről szóló előadások további folytatására különös tekintettel a drogfogyasztásra és a fiatalokat mostanában érintő internetes „kihívásos játékok” veszélyeire, szakemberek bevonásával. A pártfogó felügyelő szolgálatot is szükséges bevonni e körben.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

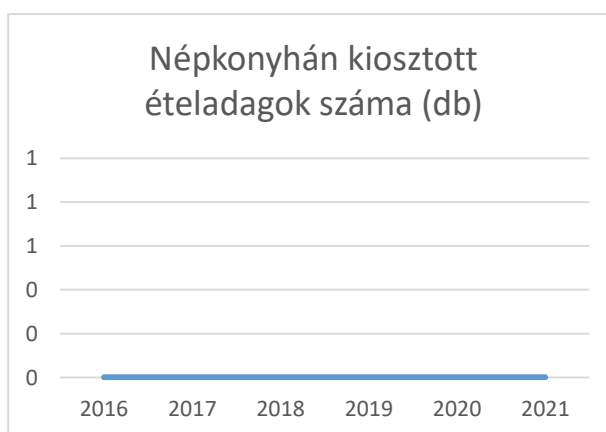
A helyi adatgyűjtés során az egyes szociális feladatok ellátása során az ellátórendszer közreműködői részéről, a fenntartó hátrányos megkülönböztetést nem tapasztalt.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

A helyi önkormányzat előnyben részesítést alkalmaz külön jogszabályban foglalt előírásokon túl azzal, hogy saját hatáskörben bevezetett nem kötelező ellátásokat fokozottabban előmozdítva ezzel az egyes célcsoportok esélyegyenlőségének biztosítását. A nem kötelező ellátások között szerepel például az önkormányzat Bursa Hungarica Felsőoktatási Ösztöndíjpályázaton történő részvétele, valamint a Póttömke Biztos Kezdet Gyerekház működtetése.

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2016	n.a.
2017	n.a.
2018	n.a.
2019	n.a.
2020	n.a.
2021	n.a.

Forrás: Önkormányzati adat

Ahogy az a 3.6.2. számú táblázatból és a hozzákapcsolódó diagramból is kiolvasható, a településen működő népkonyhára vonatkozó adat nem áll rendelkezésre.

3.7 Községi viszonyok, helyi közelet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai

Sátoraljaújhely városban aktív közösségi élet zajlik. A város történelmi háttere, a lakosság igénye megkívánja, hogy az önkormányzat a helyi közösség civil szervezetekkel együttműködve aktív szervezője, működtetője legyen a helyi közösség kulturális életének. Legfontosabb események közé tartozik a Város Hete rendezvénysorozat, az Édes Anyanyelvünk Országos Nyelvhasználati Verseny, Nemzetközi Néptánc-fesztivál, Utcaszínház, Zsóryomkai Nyitott Pincék, Nemzetiségi Napok, Kultúra hete Programsorozat, Családi Nap. A közösségi élet alakításában, a kultúra ápolásában az önkormányzat legkiemelkedőbb partnerei: a Városvédő és Szépítő Egyesület, a Zempléni Fiatalok Határok Nélküli Egyesület, az Intervox Női Kar, a Magyarok Világszövetségének Zempléni Tagozata. A városban működő két múzeum: a Petőfi Irodalmi Múzeumhoz tartozó Magyar Nyelv Múzeuma és a Kazinczy Ferenc Múzeum a kulturális élet kiemelt színterei változatos programjaikkal és eseményeikkel.

A Sátoraljaújhelyi Kossuth Lajos Művelődési Központ és a Sátoraljaújhelyi Városi Könyvtár egész évben lehetőséget biztosítanak a szabadidő hasznos eltöltéséhez.

Az alábbi táblázat szemlélteti a város intézményi ellátottságát.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2019)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
7	igen	59 165	16

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások

A várost alkotó civil közösségek között kiemelkedő, példaértékű együttműködés folyik. Függetlenül attól, hogy a közelet, kultúra, sport mely területén tevékenykednek. Az önkormányzat vezetése nagy hangsúlyt fektet ezek kialakítására, fenntartására. A város közösségét gazdagítják a nemzetiségi csoportok: németek, szlovák, romák. A helyi önkormányzat ezen nemzetiségi önkormányzatokkal is aktív, eredményes kapcsolatot ápol.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai

Az előző pontokban bemutatott közösségi együttműködés legszembeesőbb megnyilvánulása azok eredményei. Az elmúlt időszakból kiemelhető az évente megrendezendő alapítványok bálók.

Az önkormányzat által rendszeresített adományok a polgármesteri keretből évenként eltérő célú felhasználása például hátrányos helyzetű tanulók továbbtanulásának támogatására.

Több alkalommal működik közre az önkormányzat adományozásban ilyen támogatások elosztásában való közreműködés az ökomenikus szervezettel. Több esetben nyilvánul meg a helyi vállalkozások, gazdasági társaságok részéről.

A közelmúlt jó példája volt a Szár- hegyen felállított Turul madár szobor elkészítésére kezdeményezett adománygyűjtés.

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei

Az önkormányzatiság alkotmányos feltételeinek megteremtésével egyidejűleg a városunkban élő nemzetiségek is aktív önszerveződésbe kezdtek. Valamennyi nemzetiség számára kiemelkedő feladattá vált az adott nemzetiséghez fűződő hagyományok ápolása ezzel a nemzetiséghez tartozás, az identitástudat megőrzése.

e) helyi lakossági önszerveződések

Sátoraljaújhelyen számos egyesület működik, melyek az élet minden területét érintik.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Figyelemmel arra, hogy a mélyszegénységben élők egy része a roma nemzetiséghez tartozónak vallja magát Sátoraljaújhely Város Roma Nemzetiségi Önkormányzata fokozott figyelemmel és aktivitással működik közre a roma nemzetiségű mélyszegénységben élő családok megsegítésében. Saját helyi és országos szervezeteinken keresztül igyekeznek támogatásokat igénybe venni, illetve a rászorultakat azokhoz hozzájuttatni.

A nemzetiségi önkormányzat aktív tagjai tanácsaikkal, észrevételeikkel segítik az önkormányzatot a közfoglalkoztatás megszervezésében. Összességében elmondható, hogy a roma nemzetiségi önkormányzat megfelelő partner az egyes célcsoportok esélyegyenlőségnek elősegítésében az önkormányzat számára.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Aktív korúak foglalkoztatásának a hiánya	Munkahelyteremtés (akár vállalkozók, civilek bevonásával), közmunkaprogramba való bevonás, továbbképzések, tanfolyamok (piacképes) beindítása
Iskolázatlanság	Az alapkülső végzettség megszerzése valamennyi aktív korú számára
Átképzés hiánya	Az adott végzettséggel rendelkezők átképzése a munkaerő-kereslet szükségleteinek megfelelően

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

Sátoraljaújhely Város tekintetében is elmondható az országos trendekhez hasonlóan, hogy a lakosság száma csökken. Az egyes korcsoportokon belül csökkenő tendenciát mutat a gyermekek száma is, következően abból, hogy a születések száma is alacsony. Ezt az állapotot rontja továbbá az elvándorlás, amikor gyermeket nevelő családok a kedvezőbb foglalkoztatás, illetve életkörülmények reményében költöznek el a városból.

4.1. számú táblázat - Gyermekekori népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő	Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)			
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	7 061	7 742	14803	47,70%	52,30%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			428	2,89%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	1 028	990	2018	6,94%	6,69%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	188	201	389	1,27%	1,36%

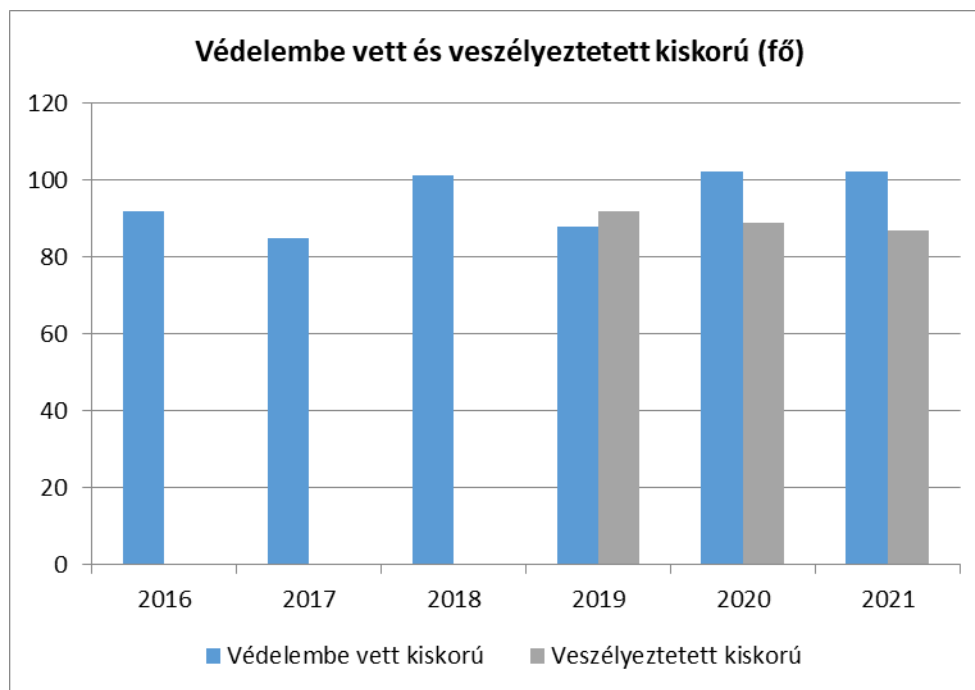
Forrás: TelIR, KSH Tstar

A 4.1. számú táblázat alapján megállapítható, hogy az állandó népesség 16 %-a tartozik a 0-17 éves korcsoportba. A férfiak és a nők aránya kiegyenlített mind 0-14 éves korcsoportban, mind a 15-17 éves korcsoportban. A népesség közel 3 %-át teszik ki a 0-2 éves korcsoportba tartozó gyermekek.

- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2016	92	n.a.
2017	85	n.a.
2018	101	n.a.
2019	88	92
2020	102	89
2021	102	87

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A 4.1.1. számú táblázat mutatja, hogy a védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma hogyan alakult a vizsgált időszakban. A veszélyeztetettség olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.

A védelembe vétel gyakori oka a szülő(k) magatartásában rejlik, leginkább jellemző probléma, a szülői elhanyagolás. További okok: a gyermeknevelés problémák, a szülők és a család életvitele, a megoldatlan családi konfliktusok valamint az anyagi okok.

Lényeges feladata a gyermekvédelmi jelzőrendszer valamennyi tagjának, hogy a kialakult veszélyhelyzeteket megelőzze, gyermekvédelmi intézkedésekkel mielőbb megszüntesse. A vizsgált időszakban a védelembe vett gyermekek száma sajnálatos módon 2019. évtől emelkedő tendenciát mutat, a veszélyeztetett kiskorúak száma viszont kisebb mértékben csökkent.

Sátoraljaújhelyen 2021. évben 657 fő rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult 82 %-a (544 fő) hátrányos helyzetűnek minősült. Ebből 142 fő halmozottan hátrányos helyzetű és 402 fő hátrányos helyzetűnek volt tekinthető. Tehát nagyon magas arányt képviselnek ezek a gyermekek. Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, aki esetében a törvény által meghatározott három feltétel közül egy fennáll. Halmozottan hátrányos helyzetű pedig az a gyermek, aki esetében legalább két feltétel érvényesül. A három feltétel a szülők iskolai végzettségére, a szülő alacsony foglalkoztatottságára, valamint a lakáskörülményekre (szegregátum) vonatkozik.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma

Gyvt. értelmében a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult természetbeni (többek között a gyermekétkeztetés normatív kedvezményének) kedvezmények igénybevételére.

A jegyző annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága

a) a tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel,

b) a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjára tekintettel

alapösszegű pénzbeli támogatást folyósít, feltéve, hogy a gyermek, fiatal felnőtt az a) és b) pont szerinti időpontban a gyámhatóság határozata alapján nem minősül a Gyvt. 67/A. §-ban foglaltak szerint hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetűnek.

A jegyző annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek a Gyvt. 67/A. § szerinti hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzete és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága a gyámhatóság határozata alapján

a) a tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel,

b) a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjára tekintettel

emelt összegű pénzbeli támogatást folyósít.

A támogatás esetenkénti összegéről az Országgyűlés a központi költségvetésről szóló törvény elfogadásával egyidejűleg dönt.

Az a gyermek jogosult kedvezményre, ahol a családban az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 135%-át (38.475.- Ft), gyermekét egyedül nevelő szülő, valamint súlyosan fogyatékos, tartósan beteg gyermek esetén 145 %-át (41.325.- Ft). A jogosultságot 1 évre a jegyző állapítja meg.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2016	n.a.
2017	792
2018	675
2019	595
2020	553
2021	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A 4.1.2. számú táblázat rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek számát mutatja. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesített gyermekek száma a vizsgált időszakban csökkenést mutat. A csökkenés oka egyrészt a születések számának csökkenése, valamint az a szerencsés tendencia, amely szerint egyre több család bérből, nem pedig segélyekből, támogatásokból tartja fenn magát. A korábban is munkabérből élők körében egyre kevesebben válnak jogosulttá, tekintettel arra, hogy a munkabérek évről-évre növekedtek, ugyanakkor a jogosultsági összességát változatlan maradt a vizsgált időszakban.

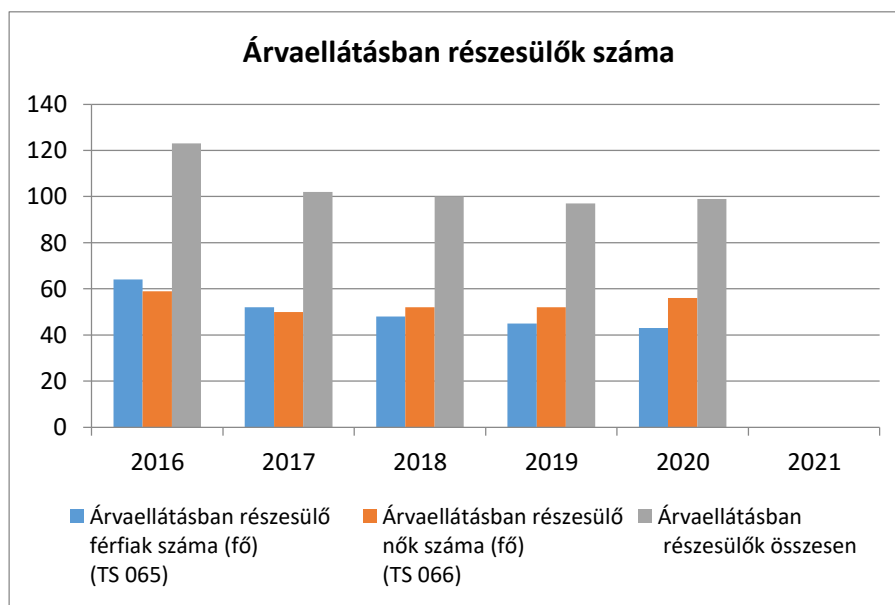
c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete

A mélyszegénységben élő több gyermeket nevelő családok legfőbb bevételi forrása a gyermekek jogán keletkező főleg társadalombiztosítási alapon kifizetésre kerülő támogatások. Ezen családok az ilyen jogcímű bevételeiket jó esetben a család közös szükségleteinek kielégítésre, rosszabb esetben az arra nem jogosult személyek szükségleteinek kielégítésére fordítja. A helyzetelemzésben feltárt védelembe vett, veszélyeztetett gyermeket nevelő családoknál jellemzők a fentiek. Látható, hogy a gyermekek jogán járó ellátások jogosultak részéről történő felhasználásához jelentős érdek fűződik, ezért mondható sikeresnek azok a kormányzati, illetve helyi intézkedések, amelyek ezt megteremtik pl.: ingyenes tankönyv, gyermekétkeztetés, szünidei gyermekétkeztetés, Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázat.

Az alábbi táblázat az árvasági ellátásban részesülőket szemlélteti. Látható az adatokból, hogy jelentős változások a vizsgált időszakban nem mutatkoznak.

4.1.3. számú táblázat - Árvaellátás			
Év	Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaellátásban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaellátásban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2016	64	59	123
2017	52	50	102
2018	48	52	100
2019	45	52	97
2020	43	56	99
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

Az önkormányzat kötelező feladatként ingyenesen biztosítja a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő hátrányos helyzetű vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek szünidei gyermekétkeztetését. 2020. évben a tavaszi gyermekétkeztetést 67 gyermek, a nyárit 94 gyermek, az őszt 55 gyermek, a télit 56 gyermek igényelte és vette igénybe. 2021. évben 73 gyermek vette igénybe a tavaszi szünetben az ingyenes étkezési lehetőséget, a nyári szünetben 38 gyermek, az őszi szünetben 23 gyermek, még a téli időszakban 25 gyermek étkeztetett ingyen.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete

Az Ukrajnában zajló háború elől menekülő családok közül többen is letelepedtek ideiglenes vagy hosszabb időre Sátorlajújhelyen. A gyermekek a városban működő köznevelési és közoktatási intézményekbe járnak, ahol ingyenes étkezésben részesülnek. Az önkormányzat kiemelt figyelmet fordít arra, hogy megfelelő egészségügyi ellátásban is részesüljenek a gyermekek, illetve programok szervezésével hozzájárul a szabadidő hasznos eltöltéséhez.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

Nincs tudomásunk ilyen esetekről, ezért a helyzetelemzésben ennek vizsgálatára nem térünk ki

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

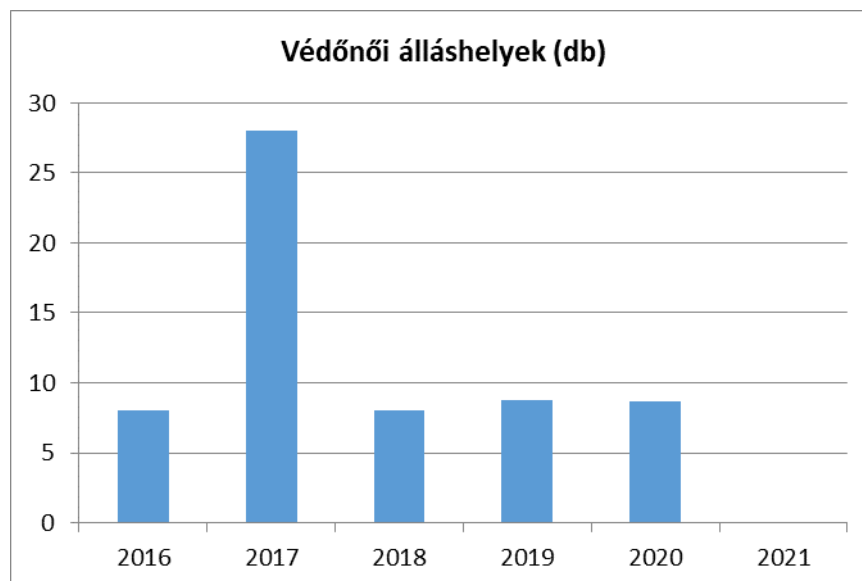
4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

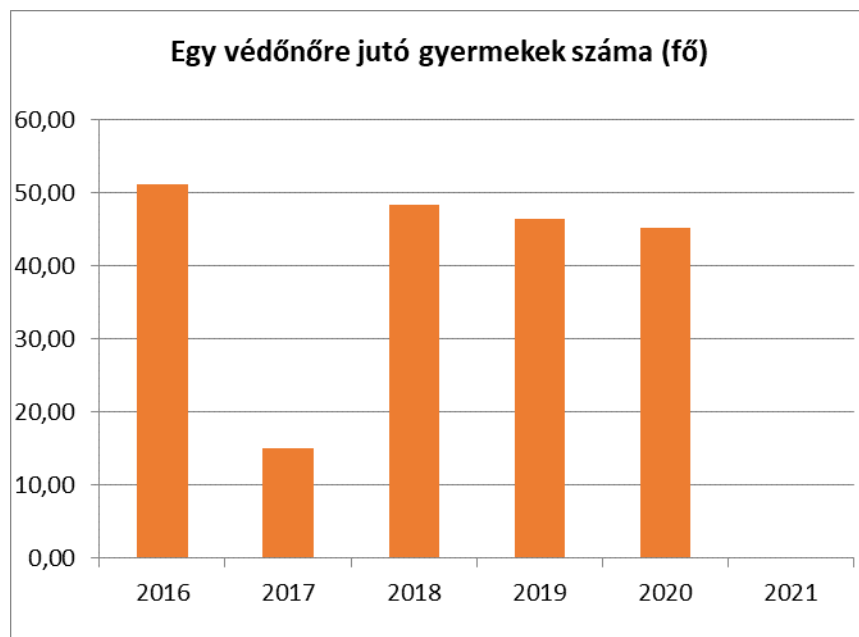
A településen szegregált lakókörnyezetben élő gyermekek számát pontosan meghatározni nem lehetséges, mivel erre vonatkozóan az önkormányzat adatot nem kezel.

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2016	8	409	51,13
2017	28	423	15,11
2018	8	387	48,38
2019	9	409	46,48
2020	9	394	45,29
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

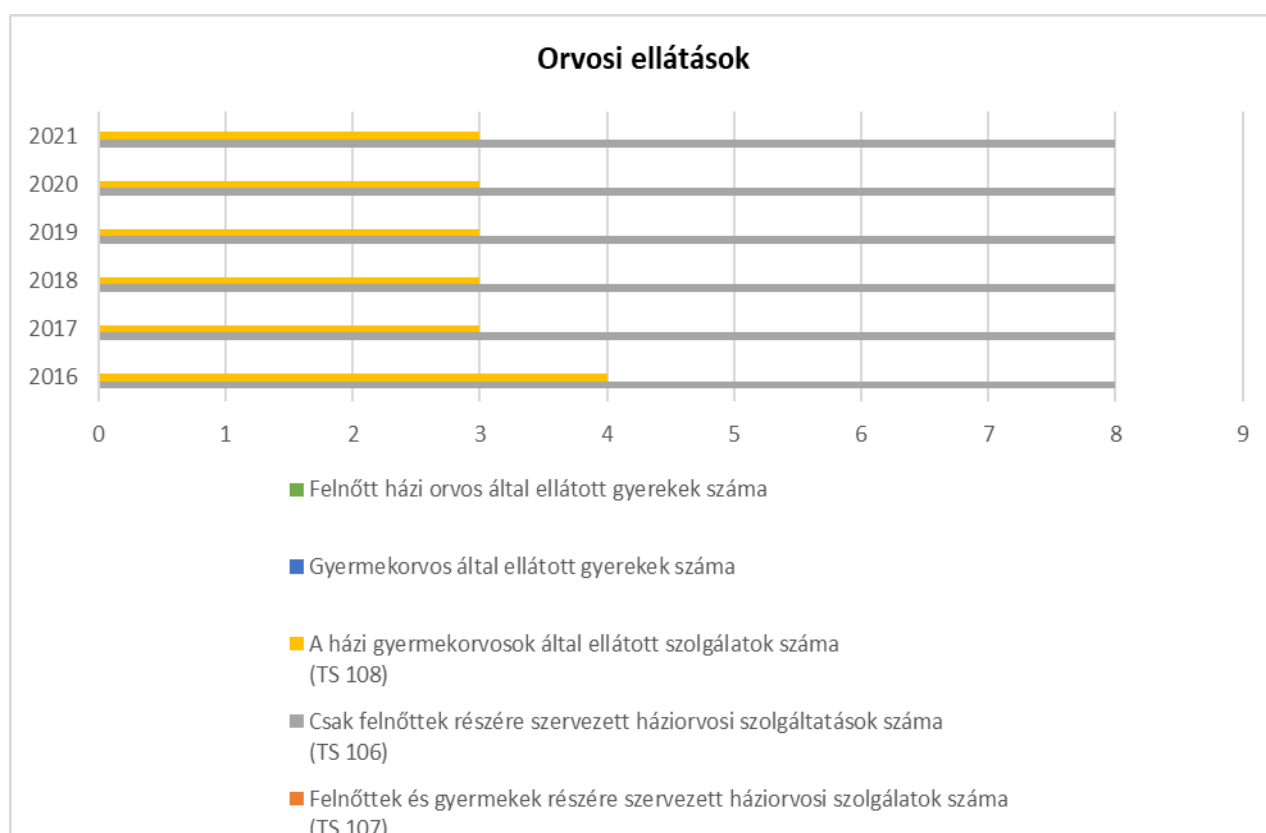

A 4.3.1. számú táblázat a védőnői álláshelyek számát mutatja az egy védőnőre jutó gyermekek számához viszonyítva. A védőnői álláshelyek számának csökkenése párhuzamos a gyermekek számának csökkenésével, ezért az egy védőnőre jutó gyermekek száma korlátos mértékben ingadozik.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2016	0	8	4	n.a.	n.a.
2017	0	8	3	n.a.	n.a.
2018	0	8	3	n.a.	n.a.
2019	0	8	3	n.a.	n.a.
2020	0	8	3	n.a.	n.a.
2021	0	8	3	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A 4.3.2. számú táblázat a gyermekorvosi ellátás jellemzőit mutatja be. Az önkormányzat sajnos több éve betöltetlen felnőtt háziorvosi praxisokkal is rendelkezik, viszont a betegek zavartalan ellátása a praxis betöltetlenségének időszaka alatt helyettesítéssel biztosított. Kijelenthető, hogy az

egészségügyi ellátás mind a felnőtt háziorvosi, mind a gyermek körzetekben folyamatos. A hiányzó adatokra tekintettel egyéb következtetés nem vonható le.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A 0-7 éves gyermekek egészségügyi ellátását a védőnő, illetve a háziorvos végzi. A kötelező szűrővizsgálatokon való megjelenés elősegíti a betegségek korai felismerését.

A városban nem jellemző, hogy a szülők elmulasztanák a vizsgálatokon való megjelenést, de ebben a védőnő és a családgyógyász lelkiismeretes munkájának van szerepe. A városban működő Pedagógusi Szakszolgálat magas színvonalú, speciális ellátást nyújt az azt igénylő gyermekek részére.

d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

A gyermekjóléti alapellátás kapcsán elmondható, hogy az önkormányzat a törvényben rászabott kötelező feladatokat messzemenően ellátja. Sátoraljaújhely Város Önkormányzata a 202/2015. (X.22) határozata alapján 2016. január 01-től a Család- és Gyermekjóléti Szolgálatot, valamint a Család- és Gyermekjóléti Központot a Sátoraljaújhelyi Egyesített Szociális Intézmény önálló szakmai egységeként működteti és ellátja a hatósági tevékenységekhez kapcsolódó, illetve egyéb speciális feladatokat a járáshoz tartozó településeken. A család- és gyermekjóléti szolgáltatás Sátoraljaújhely közigazgatási területére terjed ki. A szolgálat végzi a veszélyeztetett családok családgyógyászát, szükség esetén tanácsadással hangsúlyt fektetve a prevencióra gondozzák alapellátásban a családokat. Lényeges szempont a veszélyeztetettség megszüntetése, családgyógyász, utógondozás biztosítása, válsághelyzetben lévő várandós anyák támogatása. Jogszállás előírásoknak megfelelően működteti az észlelő és jelző rendszert. Szakmaközi megbeszéléseket tart, a veszélyeztetett gyermekek problémájának feltárására (esetmegbeszélés).

A városban a Piarista Rendház által működtetett Piarista Tanoda és az önkormányzati fenntartású Pöttömke Biztos Kezdet Gyerekház, mint a gyermekek részére nyújtott esélyenövelő szolgáltatások is elérhetőek.

A tanoda célja, hogy csökkentse a tanulók szociális hátrányokból fakadó nehézségeit, segítse iskolai előmenetelüket, növelje sikerességüket, segítő környezetben gazdag módszertani tárházával pozitív tanulási élményben részesítse a gyerekeket. A munka három tízfős csoportban történik órarendi beosztással, délutánonként négy órában a 3980 Sátoraljaújhely, Deák utca 12. szám alatt. Minden délután van matematika és magyar nyelv, valamint „egyéb tantárgy” nevezetű foglalkozás. Ez utóbbin az aktuális lemaradásokat lehet pótolni és a másnapra való felkészülést segíteni. Továbbá minden csoportnak van heti két hittanos foglalkozása és két fejlesztő alkalma, amit fejlesztőpedagógusok és gyógypedagógusok tartanak. Péntek délután sport, cigány kultúra, ének és tánc szerepel a foglalkozások között. A tanoda lelkes vezetője Szabó László SchP, szakmai vezetője Fábrikné Király Klára.

A Pöttömke Biztos Kezdet Gyerekház célja a szociokulturális hátrányokkal küzdő, elsősorban a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek egészséges fejlődésének biztosítását támogató, fejlődési lemaradását kompenzáló, a szülői kompetenciákat erősítő, a szülő és az óvodába még nem járó gyermek számára együttesen nyújtott társadalmi felzárkózást segítő prevenció szolgáltatás biztosítása.

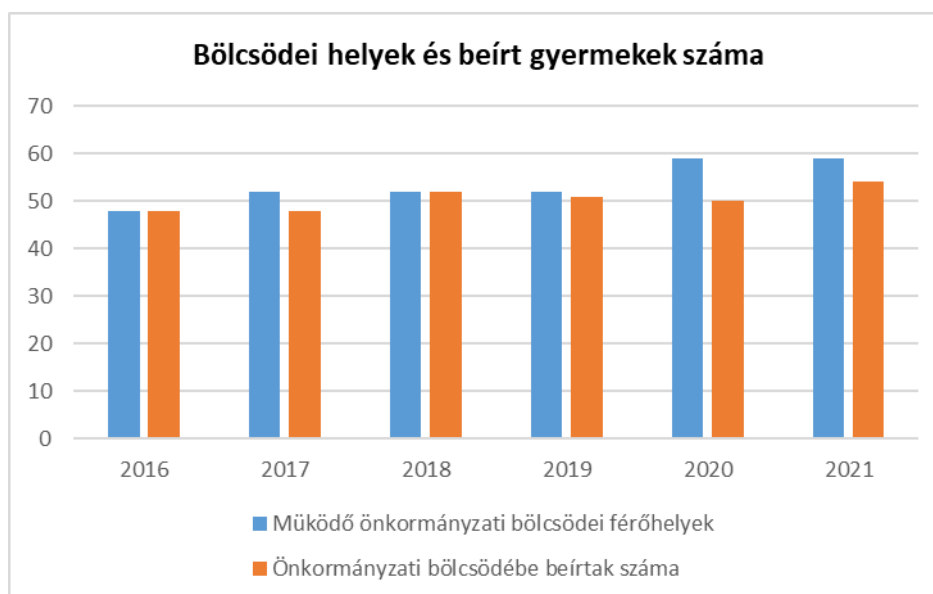
Az év minden munkanapján 8:00-12:00 között folyamatos szolgáltatással, tízórai biztosításával várja a Gyerekház a 0-3 éves kisgyermeket szüleikkel együtt. A Gyerekházban 12:00 -14:00 óráig mosás, főzés, ügyintézés lehetőségét biztosítanak az arra rászoruló családok számára (igény és megbeszélés szerint). A szolgáltatás igénybevétele térítésmentes, önkéntes, mindenki számára elérhető.

d) **gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;**

Tábla: 4.3.3.a); b)

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2016	48	48
2017	52	48
2018	52	52
2019	52	51
2020	59	50
2021	59	54

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

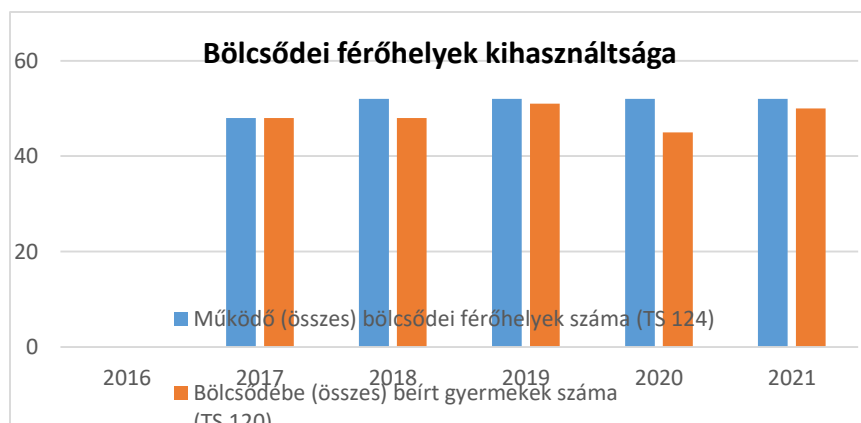

4.3.3. a.) számú táblázatból megállapítható, hogy az önkormányzat a felmerült igények alapján, megfelelő számú férőhelyet biztosított a vizsgált időszakban a bölcsődei ellátás kapcsán.

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	0	0	0	0	0	0	48	48
2018	0	0	0	0	0	0	52	48
2019	0	0	0	0	0	0	52	51
2020	0	0	0	0	7	5	52	45
2021	0	0	0	0	7	5	52	50

Forrás: TelR, KSH Tstar

4.3.3. b.) számú táblázatból megállapítható, hogy az önkormányzat a felmerült igények alapján, megfelelő számú férőhelyet biztosított a vizsgált időszakban a bölcsődei ellátás kapcsán. Elmondható továbbá, hogy a városban nem működik sem munkahelyi, sem családi bölcsőde.

e) gyermekvédelem

Sátoraljaújhely városában az Egyesített Szociális Intézményen belül működő Család- és gyermekjóléti központ végzi a gyermekjóléti szolgáltatást. Azon családokban ahol veszélyeztetett

gyermeknek élnek a gyermekjóléti szolgálat alapellátás keretében gondozza a családot, illetve a gyámhatóság elrendelése folytán védelembevétel keretében. A gyermekvédelembeli ellátásokban az önkormányzat polgármesteri hivatala közreműködik annak ellenére, hogy 2013. január 1-jétől a teljes gyámhatósági hatósági feladatokat a járási gyámhivatal látja el. Az önkormányzat szoros együttműködésben áll a járási gyámhivatallal, ezért szükséges a két szervezet együttműködése az esélyegyenlőségi célcsoportok érdekeinek előmozdítása érdekében. Gyermekvédelem területén a jegyző hatáskörébe tartozó pénzügyi ellátások adható támogatások igénybevételeivel próbálja segíteni a veszélyeztetettség megszüntetését.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A krízishelyzetbe igénybe vehető szolgáltatások egy intézményen keresztül kerülnek biztosításra a rászoruló személyek számára. A segítséget a Család- és Gyermekjóléti Központ nyújtja, ahol a probléma jellegéhez igazodva kerül sor további intézkedés megtételére pl.: gyermekelhelyezések, gyermekvédelembeli intézményi rendszerellátások érdekében, vagy várandós anya elhelyezése anyaothonban.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

Sátoraljaújhely önkormányzata mind az egészségfejlesztés, mind a sport- és a szabadidős tevékenységek gyakorlásához rendelkezik magas szintű tárgyi és személyi feltételrendszerrel. A település rendelkezik két sportpályával, fedett sportlétesítménnyel, felvonózással, hóágyúzott téli-nyári sípályával, bobb pályával és jégcsarnokkal, mely utóbbi létesítmény a jégkorongsport „szerelmeseinek” is biztosítja a szabadidő eltöltésének lehetőségét. Nevelési oktatási intézmény által szervezett egészségfejlesztéshez, sporthoz kapcsolódó tevékenységek céljára a város ingyenesen biztosítja az uszoda létesítményt.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétfői, szünidei)

Valamennyi gyermekneveléssel, oktatással foglalkozó intézmény vonatkozásában kiemelt jelentőséggel bír a gyermekek egészséges étkeztetése. Az egészséges étkezés érdekében az egyes konyhák folyamatosan friss zöldség, gyümölcs, hús árú felhasználása történik, ezért a tartósított élelmiszerek és a raktározás kisebb jelentőséggel bírnak. Az egyes ételek elkészítéséhez az OÉTI javaslatát, lejárásait az élelmiszervezető figyelembe veszi. Az önkormányzat a Kazinczy Ferenc Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű, Nyelvoktató Német Nemzetiségi Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskolában konyhát és vele együtt ebédlőt üzemeltet, és ez a konyha látja el az Esze Tamás Tagintézmény, valamint a Jókai Mór Tagintézmény étkezőit is, mivel ott csak melegítőkonyha található ebédlővel. Az Árpád-Házi Szent Margit Katolikus Általános Iskola és Óvodamelegítő konyhával rendelkezik. A Magyar-Szlovák Két Tanítási Nyelvű Nemzetiségi Általános Iskola és Kollégium és a Petőfi Sándor Református Általános Iskola külső beszállító útján biztosítja az étkezést.

i) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok

Sátoraljaújhely Város Önkormányzata nem tesz különbséget az eltérő kultúrájú gyermekek között, és a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekek között sem. Amennyiben az önkormányzat települési rendezvényt, pl. gyermeknapot szervez, azon minden gyermek részt vehet.

j) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

A helyzetelemzés elkészítésekor hátrányos megkülönböztetésre, az egyenlő bánásmód követelményének megsértésre esetet nem volt fellelhető, eljárás nem volt folyamatban.

k) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül

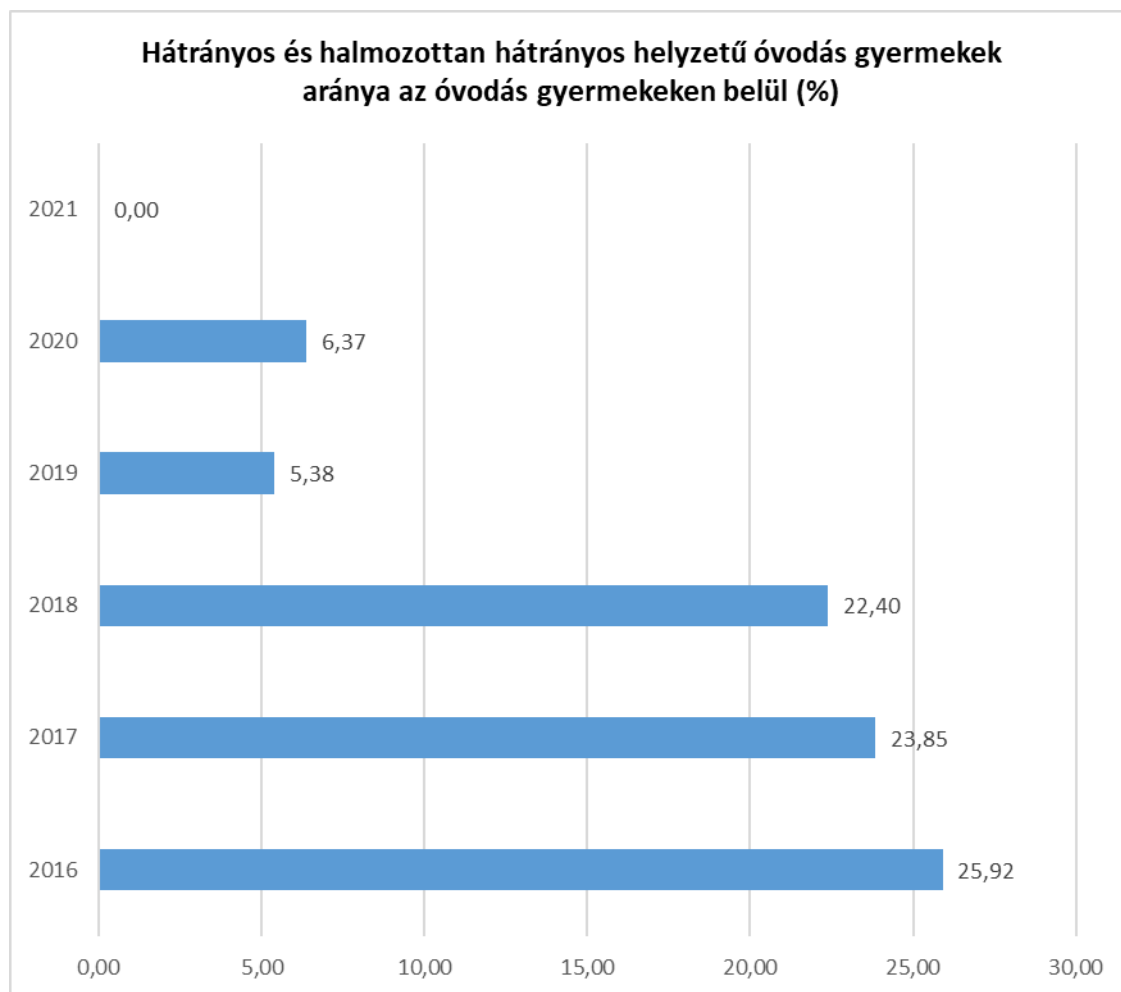
Pozitív diszkriminációt valósít meg az önkormányzat által a személyes gondoskodást gyújtó alapellátások keretében a gyermekek részére biztosított napközbeni ellátási formák, melyek közül a gyermek életkorának megfelelően a bölcsőde valamint az alternatív napközbeni ellátásnak minősülő egyéb szabadidős és prevenciós szolgáltatás, sport-, illetve egyéb foglalkozás, játszóház működtetésével járul hozzá az önkormányzat a gyermekek napközbeni felügyeletének biztosításához. Hátrányt kompenzáló szolgáltatásnak tekinthető a Családsegítő Szolgálat mélyszegénységben élők érdekében kifejtett nyári szünidei játszóházi foglalkozás programja. A Pöttömke Biztos Kezdet Gyerekházban az év minden munkanapján folyamatosan nyújtott szolgáltatások - melyek a gyermekek életének legkorábbi időszakában nyújtanak segítséget a testi, értelmi, érzelmi és szociális fejlődésükhöz -, a településen élő, intézményes nevelésben nem részesülő 0 - 3 éves gyermekek és szüleik célcsoportját érintik. A szolgáltatás igénybevétele térítésmentes, mindenki számára hozzáférhető.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

- a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek csoportjában a sajátos nevelési igényű, a halmozottan hátrányos helyzetű és a tehetséggondozásban részesítendő gyermekek szerepelnek. Az óvoda intézmény mindhárom csoportba tartozó gyermekek ellátást biztosítani tudja, ezen belül a sajátos nevelésű igényű gyermekeknél külső szakértő igénybevétele. Az intézmény rendelkezik ezen feladatellátásra vonatkozóan pedagógiai programmal. A fogyatékkal élő gyermekek vonatkozásában szintén felkészült az intézmény és jelenleg is nevelnek hallássérült, mozgásban korlátozott, illetve mentális zavarokkal küzdő autista gyermekeket. Ezen gyermekek tekintetében a Hétszínvirág Óvoda Diana Úti tagóvodája látja el a feladatokat, tekintettel arra is, hogy ez az intézmény fizikailag akadálymentesített vagy indukciós hurokkal rendelkező. Továbbá bölcsődei gondozás keretei között 0-3 éveskorú SNI-s gyermek egyéni fejlesztésben részesül, akihez fejlesztő pedagógust biztosítanak. Összességében elmondható, hogy a gyermekek nevelése, fejlesztése fokozott finansziális igényű, így ezen költségeket fenntartói támogatásból, pályázatokból egyéb forrásokból fedezik.

4.4. a) 1. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2016	490	127	25,92
2017	499	119	23,85
2018	509	114	22,40
2019	520	28	5,38
2020	487	31	6,37
2021	n.a.	n.a.	n.a.

A 4.4. a) 1. számú táblázat az óvodai nevelés adatait tartalmazza arra tekintettel hány gyermeket és ebből hány hátrányos helyzetű gyermeket nevelnek. Lényeges ténymegállapítás, hiszen a gyermekek nevelésének, pszichológiai egyedfejlődésének szükségképpen állomása az óvodai nevelés. Hátrányos helyzetű, nevelési gondokkal küzdő családoknál a szocializáció jelentős színtere a már említett Biztos Kezdet Gyerekház, a bölcsőde és az óvoda.

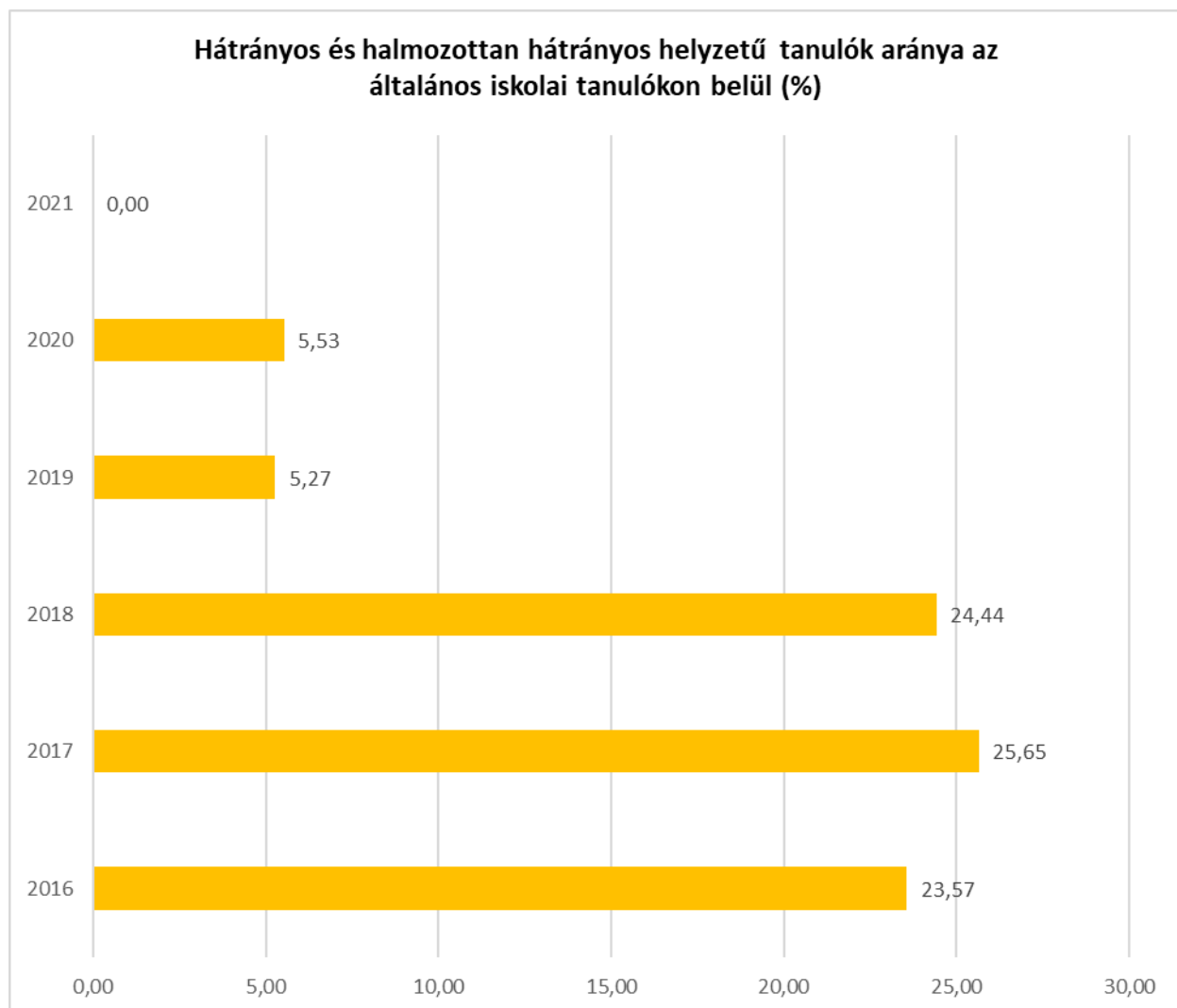
A mélyszegénységben élők gyermekekkel kapcsolatos ellátási feladatait, terheit is jelentősen átvállalhatja, segítheti az intézményi ellátás.

A város vezetésének folyamatosan nagy hatékonysággal és kapacitással kell a jövőben is rendelkezésre állni a kisgyermeket nevelő családok óvodáztatási szükségleteinek kielégítéséhez. Az óvodás korú gyermekek számához képest megfelelő a férőhelyek száma.

Összességében megállapítható, hogy az óvodai férőhelyek száma szükség esetén bővíthető annyira, hogy a gyermekek elhelyezése megoldott legyen. Az óvodai ellátás lehető legnagyobb kiszélesítése javítja a gyermekek szocializációját, elősegíti a nevelés eredményességét, támogatja a szülőt az ellátások biztosításában.

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2016	n.a.	293	23,57
2017	n.a.	316	25,65
2018	n.a.	292	24,44
2019	n.a.	63	5,27
2020	n.a.	67	5,53
2021	n.a.	n.a.	n.a.

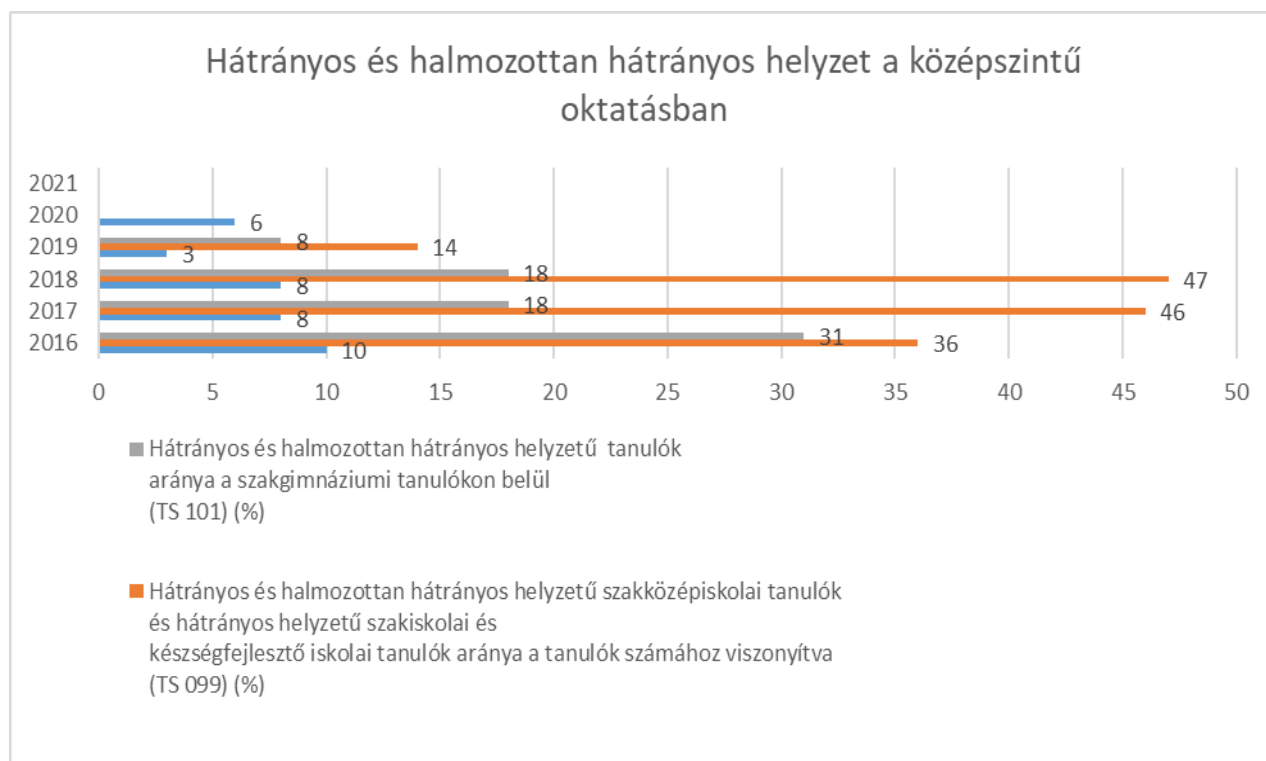
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

A 4.4. a) 2. számú táblázat a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók arányát mutatja az általános iskolai tanulókon belül. A számok alapján pozitívként megállapítható, hogy csökken a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya.

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban

Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	24	10	263	36	121	31
2017	16	8	202	46	108	18
2018	12	8	193	47	104	18
2019	3	3	56	14	46	8
2020	6	6	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

4.4. a) 3. számú táblázat a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók arányát mutatja a középszintű oktatásban résztvevő tanulókon belül. Az arány ebben is csökkenő tendenciát mutat.

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2016	152	533
2017	137	477
2018	120	417
2019	106	355
2020	123	364
2021	141	402

Forrás: TeIR, KSH Tstar

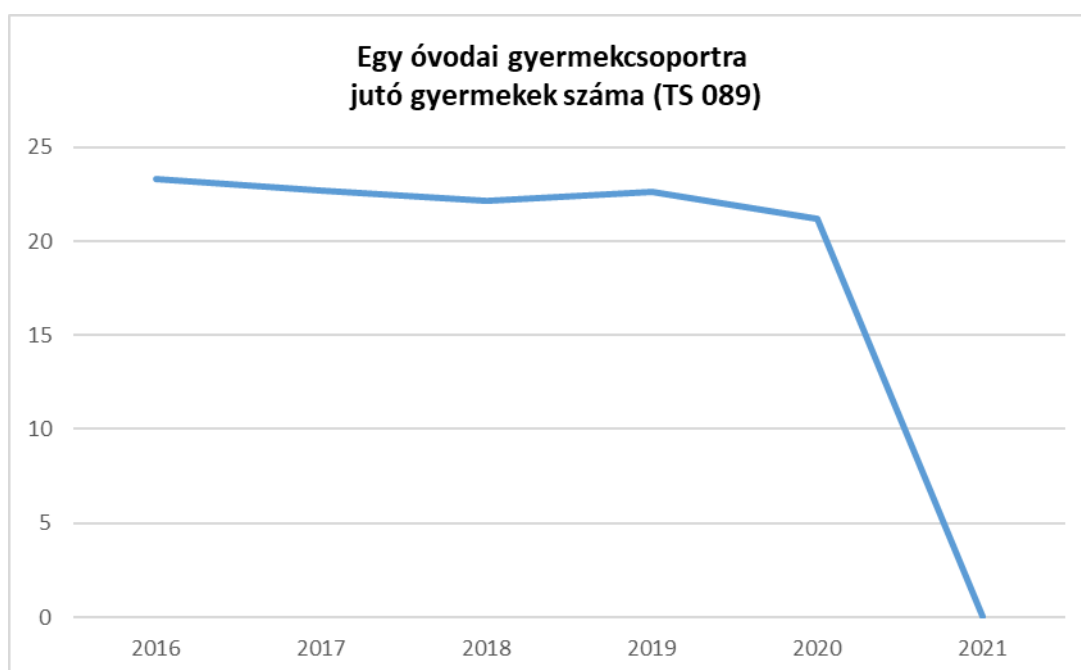
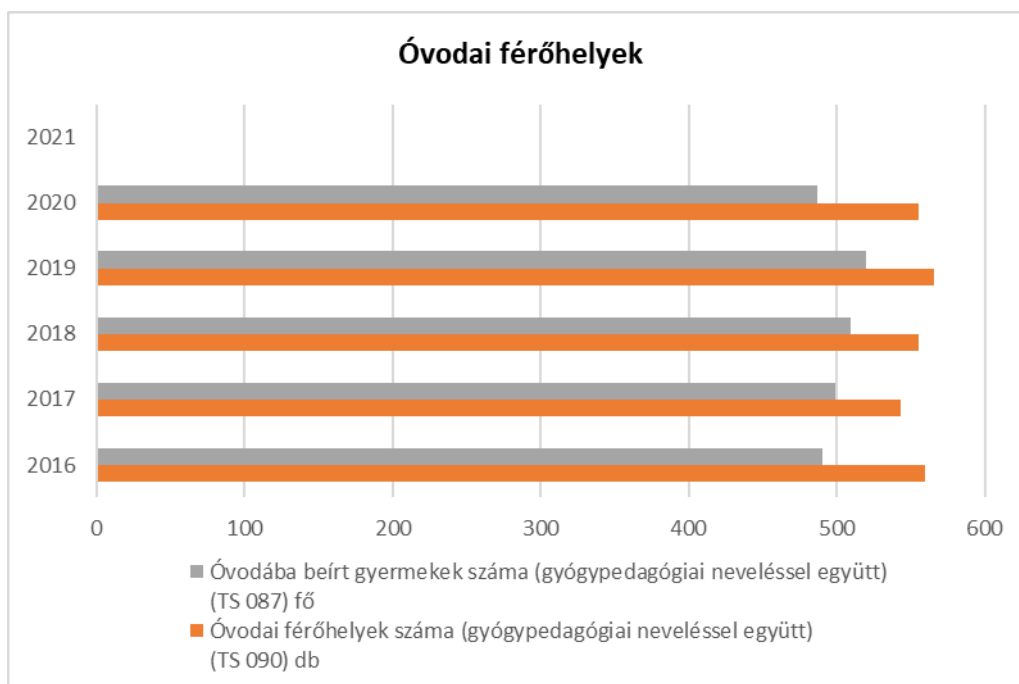
A 4.4. a) 4. számú táblázat a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű nagykorú gyermekek adatait mutatja be. Elmondható, hogy a saját jogon megállapított jogosultság száma 2020. évtől újra emelkedő tendenciát mutat.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

A közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások egy részét, az adott intézmények saját humán erőforrások által biztosítják. Ez a helyzet az óvodai nevelés esetén, ahol két óvodapedagógus gyógypedagógia végzettség birtokában látja el a nevelési igénynek megfelelő speciális többletfeladatot. Ugyanez a helyzet a gyógyújszás- oktatás esetén is. Értelmszerűen valamennyi specifikus végzettség nem áll rendelkezésre az egyes intézmények szintjén, ezért szurdopedagógust, tiflopedagógust, konduktort, oligrofrén pedagógust, illetve autistákra szakosodott szakembert külső megbízással biztosítják a gyermekek részére az intézmények.

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai								
Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2016	n.a.	21	560	5	490	0	0	23
2017	n.a.	22	543	6	499	1	6	23
2018	n.a.	23	555	6	509	2	13	22
2019	n.a.	23	566	6	520	2	13	23
2020	n.a.	23	555	6	487	2	8	21
2021	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

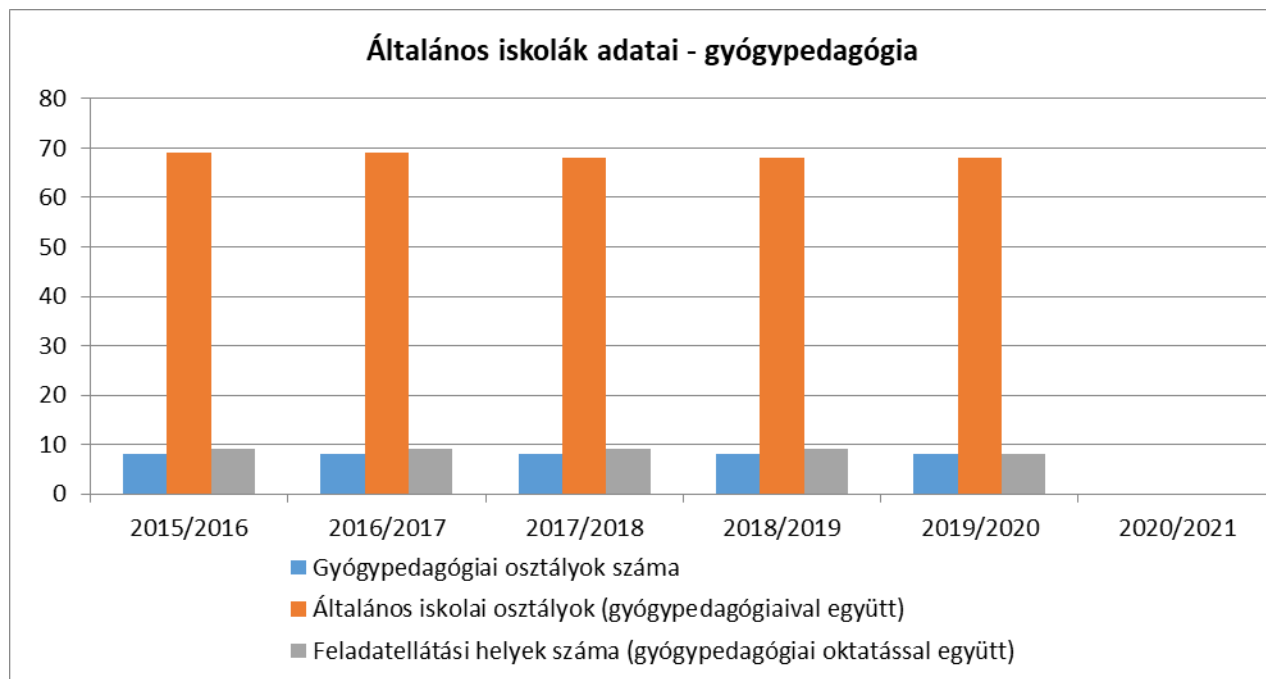

A 4.4.2. számú táblázat és diagram az óvodai nevelésre vonatkozó legfontosabb adatokat tartalmazza. Elmondható, hogy az óvodai nevelés adataiban érdemi változás nem történt, az szolgáltatás biztosított, szükség esetén az önkormányzat a megfelelő számú férőhely biztosítása iránt intézkedett. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esetében kiemelt feladat, hogy az óvodában eltöltött idő élményekkel teli és programokban gazdag legyen. Ezek a gyermekek ingerszegény környezetben nevelkednek, ezért szükséges a látáskör szélesítése, valamint a kulturális programokhoz való hozzáférés esélyének növelése. Az óvodában a játékos tanulásban való önkéntes részvétel, esélyt jelenthet a további fejlődésre.

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2016	8	69	9	18,01	17,22
2017	8	69	9	17,86	17,13
2018	8	68	9	17,57	18,33
2019	8	68	9	17,57	15,73
2020	8	68	8	17,82	20,13
2021	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

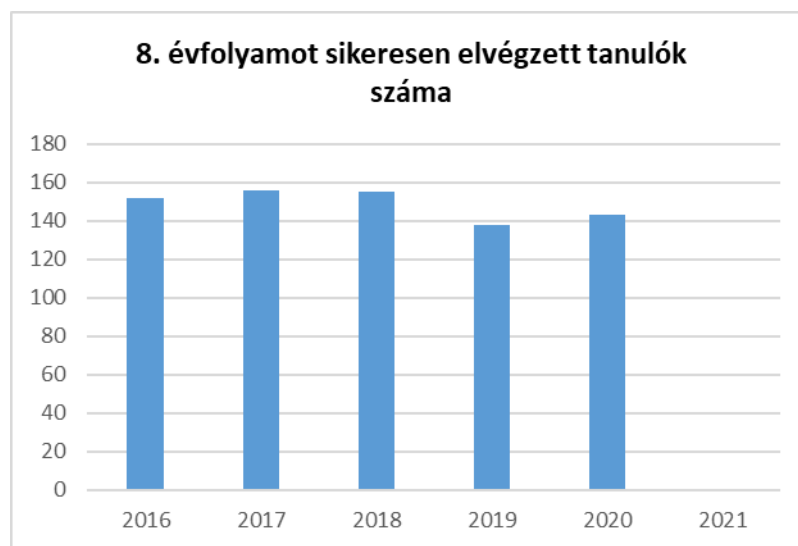
Forrás: TeIR, KSH Tstar

A 4.4.4. számú táblázat és diagram az általános iskolák adatai (osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek) tartalmazzák. Az adatok megvizsgálva elmondható, hogy érdemi változás nem történt.

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2016	152
2017	156
2018	155
2019	138
2020	143
2021	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A 4.4.5. számú táblázat és diagram a 8. évfolyamot eredményesen befejezettek számát mutatja. Ha a továbbtanulási adatokat vizsgáljuk, több fontos megállapítás tehető. A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók legnagyobb arányban szakiskolai képzést választanak. Ennek a megítélése kettős. Egyrészt pozitívum, hogy a szakmák tanulása mellett többen döntenek, és feltehetően a hiányszakmák elsajátítása is szerepet kap ezekben a képzésekben. Másrészt azonban negatívum, mivel a szakiskolákba gyengébb tanulmányi eredménnyel lehet bekerülni, mint a gimnáziumba vagy szakközépiskolába.

- c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek**

A lehetőségek határain belül törekszik az intézményrendszer arra, hogy ne legyenek szegregátumok. A szegregáció megszüntetése érdekében az első lehetőség a Hunyadi utcai óvoda bezárása volt, és a gyermekek szétszórása a szegregátum csökkentése érdekében.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

A helyzetelemzés elkészítésekor az egyes oktatási intézmények között jelentős eltérés még nem mutatható ki. A tankerület fenntartásában lévő általános iskolák körzethatárainak kijelölésekor lényeges szempont volt, hogy a különböző sajátosságú illetve körülményű gyermekek integrált nevelése valósulhasson meg. A fenntartó ezzel kívánt hathatós intézkedést tenni a szegregáció felszámolására. Az oktatási körülményeket tekintve elmondható, hogy a tankerület fenntartásában lévő Kazinczy Ferenc Magyar- Angol Két Tanítási Nyelvű, Nyelvoktató Német Nemzetiségi Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola valamint két tagintézménye, továbbá két egyházi fenntartású és egy nemzetiségi iskola biztosítja az alapfokú oktatást a városban.

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások

4.4.6. számú táblázat - Gyermejkölési, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	489
2017	n.a.	n.a.	n.a.	84
2018	n.a.	n.a.	n.a.	62
2019	n.a.	n.a.	n.a.	91
2020	n.a.	n.a.	n.a.	159
2021	n.a.	n.a.	n.a.	93

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

A 4.4.6. számú táblázatban szereplő hátránykompenzáló szolgáltatások bemutatása a program korábbi pontjainál megtörtént.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Védelembe vett és veszélyeztetett gyermekek magas száma	A kiváltó okok feltárása, a gyermekvédelmi kerekasztal aktívabb működtetése, hatékonyabb gyermekvédelmi intézkedések keresése és kezdeményezése
Intézményes bölcsődei-óvodai ellátás elmaradása az elvárttól	A Pöttömke program erősítése, óvodai és bölcsődei ellátás igénybevételének népszerűsítése
Igazolatlan hiányzások magas száma	Óvodai és iskolai hiányzások számának csökkentésére a hátrányos helyzetű tanulók körében
Az egyes korcsoportokat érintő aktuális problémák	Rendhagyó osztályfőnöki óra

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A demográfiai adatokat vizsgálva megfigyelhető, hogy a 60 éves korosztályig a lakosság nagyobb részben férfiakból áll. A 60 év felüliek tekintetében ez az arány gyorsan megfordul és a nők majdnem kétszer akkora számban élnek a korcsoportban, mint a férfiak.

A nők társadalmi szerepvállalásukból adódó többletfeladataik, kisebb fizikai erejük okán több esetben hátrányosabb helyzetben vannak a férfiakhoz képest.

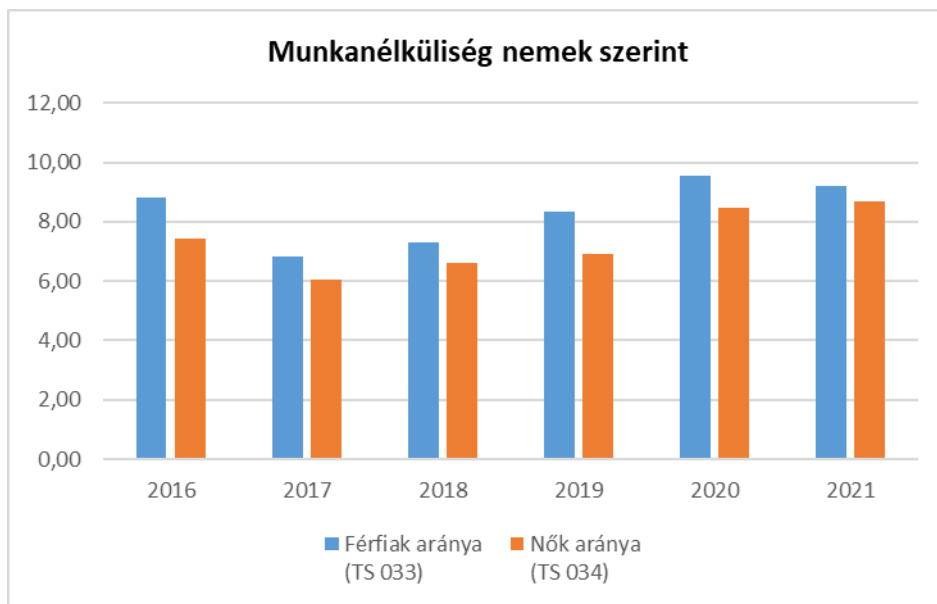
A célcsoport vizsgálata, a problémák feltárása elősegítheti a nők esélyegyenlőségének a biztosítását.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Az alábbi táblázat és az azok alapján készített diagram a nők férfiakhoz viszonyított foglalkoztatási helyzetét mutatja be.

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2016	8,82	7,45	8,14%
2017	6,84	6,05	6,45%
2018	7,29	6,61	6,95%
2019	8,34	6,92	7,63%
2020	9,56	8,48	9,02%
2021	9,19	8,69	8,94%

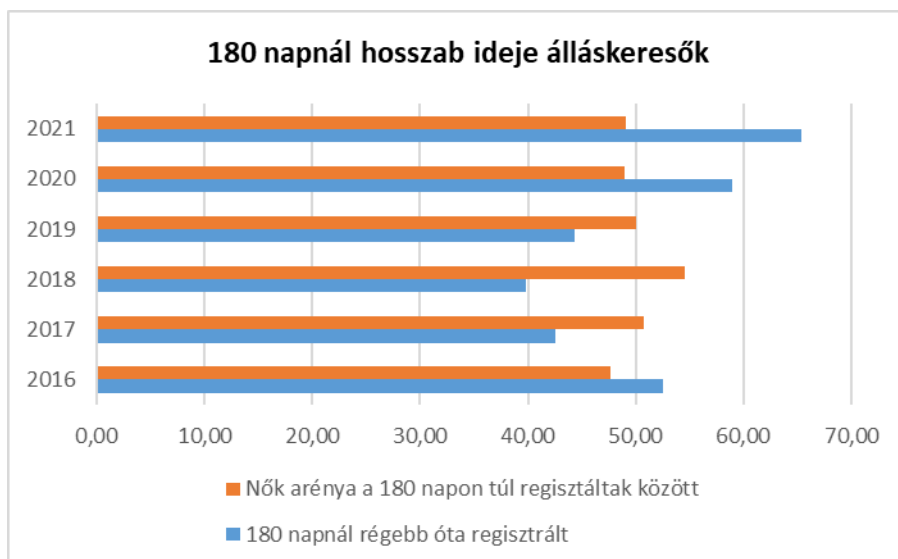
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az 5.1.1. számú táblázat a város aktív korú évek szerinti lakónépességét veti össze a nyilvántartott álláskeresők számával nemek szerinti bontásban. A táblázat adataiból megfigyelhető, hogy 2020. évben mindkét nem tekintetében nőtt a nyilvántartott álláskeresők száma az azt megelőző évhez képest. Majd a 2021. évi adatok megnézve elmondható, hogy a férfiak esetében minimális csökkenés, míg a nők esetében minimális növekedés látható. Ebből arra következtethetünk, hogy a férfiak előbb találnak munkát, mint a nők.

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők (a 3.2.3. táblával azonos)		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2016	52,58	47,66
2017	42,6	50,71
2018	39,86	54,51
2019	44,3	50
2020	58,98	48,92
2021	65,38	49,07

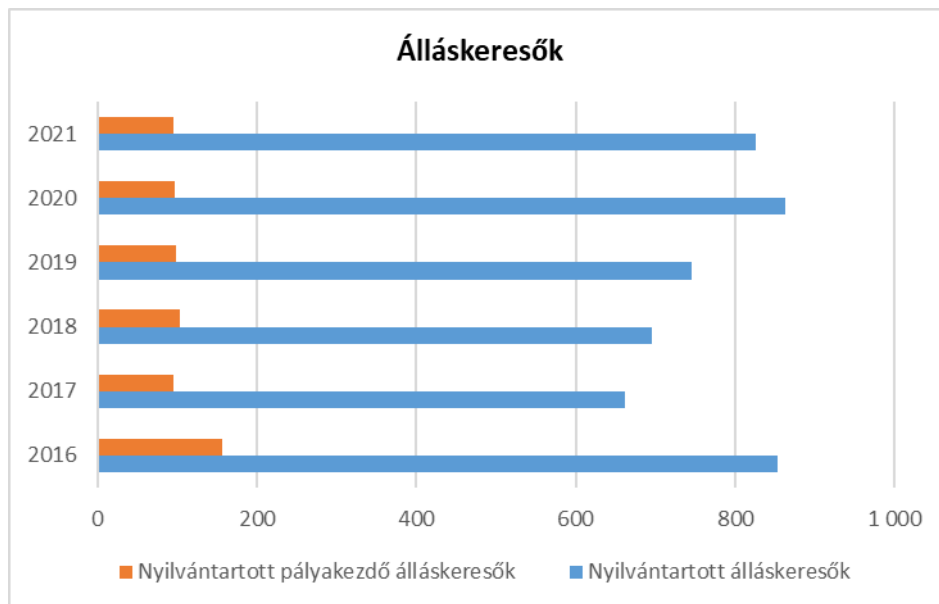
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az 5.1.2. számú táblázat alapján megállapítható, hogy a tartós munkanélküliek (180 napnál régebben regisztráltak) között is magasabb arányban vannak jelen a nők. Ez arra enged következtetni, hogy amennyiben egy nő kikerül a munkaerő-piacról, nehezen talál újra állást.

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma (a 3.2.6. táblával azonos)		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2016	854	156
2017	662	95
2018	695	103
2019	745	98
2020	863	96
2021	826	95

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázat alapján megállapítható, hogy a nyilvántartott álláskeresők között alacsony százalékban jelennek meg a pályakezdő álláskereső. Ez arra enged következtetni, hogy a pályakezdők viszonylag hamar el tudnak helyezkedni.

Látható, hogy mindkét nem tekintetében csökkenő a lakosságszám, mind a népesség, mind a foglalkoztatottak, mind a munkanélküliek tekintetében. A helyzetelemzés elején a 3.2.3. táblázat eredményei alapján megállapítást nyert, hogy a nők saját arányához képest magasabb a nők tartós munkanélkülisége. Ez a hátrányos helyzet, intézkedést tesz szükségessé.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A Foglalkoztatási Osztály által szervezett foglalkoztatást és képzést segítő programok folyamatosan rendelkezésre állnak a nők számára. Az önkormányzat által szervezett közfoglalkoztatáson belül kifejezetten a nők fizikai alkalmasságának megfelelő programok is elindultak, így pl. a egynyári növények szaporítása, zöld felület gondozása, vagy adminisztratív tevékenységek. Az önkormányzatnak folyamatosan szem előtt kell tartania a nők foglalkoztatását, ezért a közfoglalkoztatási programokat erre tekintettel is kell szerveznie, jó példa erre a szinte csak nőket foglalkoztató önkormányzati fenntartású varroda.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az alacsony iskolai végzettséggel rendelkező nők elhelyezkedési esélyei különösen nehezek. A nők családon belüli szerepe, a gyermeknevelés és a háztartás fenntartásának a terhe mellett, a nőknél a legnagyobb a tartós munkanélküliség aránya. A nők számára alkalmas munkahelyek hiánya tovább rontja az elhelyezkedés lehetőségét.

A város vezetésének közre kell működnie a nők elhelyezkedését biztosító munkahelyek megteremtésében, felkutatásában, a városban lévő munkáltatók profiljának megfelelő végzettségek megszerzéséhez szükséges átképzések szervezésében, valamint tennie kell a nők foglalkoztatását biztosító intézményi háttér kialakításáért.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

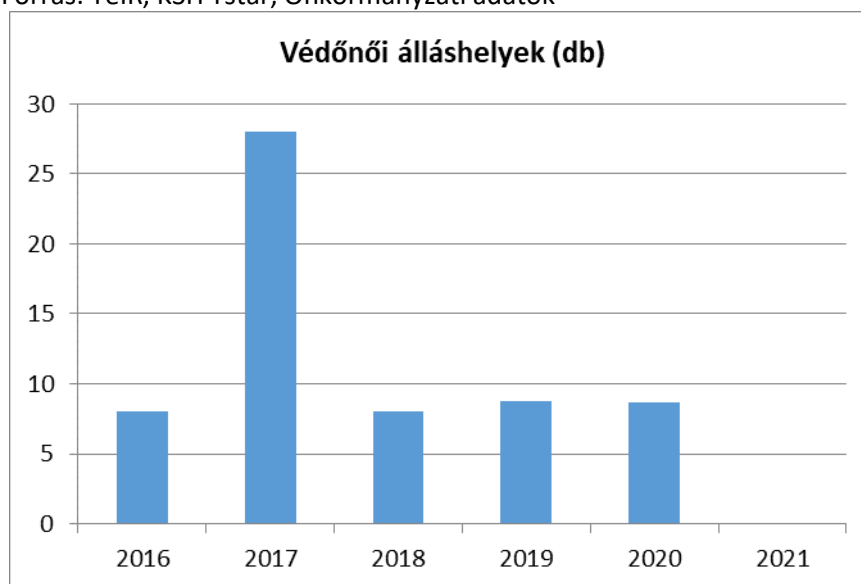
A helyzetelemzés elkészítésekor a vizsgált szektorokban nem volt fellelhető hátrányos megkülönböztetés a nők foglalkoztatásával kapcsolatban. A vizsgált szektorok a bér jogszabályi alapon kötelező minimummal és a foglalkoztatott nemétől független bérelemeket és bér megállapítási kötelezettséget tartalmaznak.

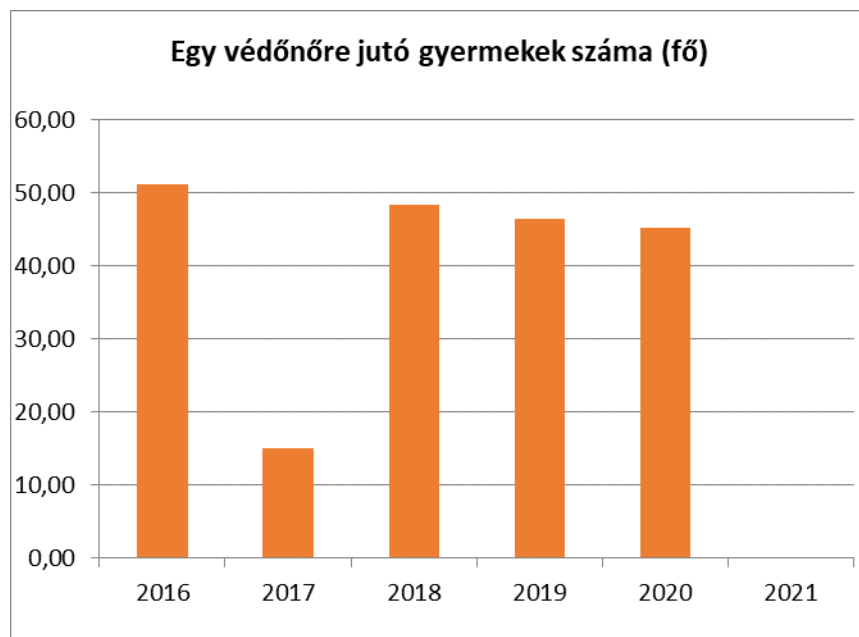
5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A társadalom, így a helyi közösség léte és működése szempontjából is kiemelkedő fontosságú a nők családi feladatellátását segítő intézményi háttér rendelkezésre állása. A város vezetése ennek tudatában szervezte és szervezi a feladatkörébe tartozó intézményi kapacitásokat, szolgáltatásokat. Az alapfokú neveléshez kapcsolódó bölcsődei óvodai és egyéb ellátások már korábban (lsd. 4.3.1.; 4.3.3 a.) és 4.3.3. b.) táblázatok) elemzésre kerültek. Összefoglalva megállapítható, hogy a rendelkezésre álló kapacitásokat a jogosultak nem használták még ki teljesen. Az önkormányzatnak számolnia kell azzal, hogy a trendek megváltozása esetén az esélyegyenlőségi célcsoportok, így a nők és gyermekek jogainak érvényesítése érdekében a szükséges kapacitást biztosítani kell.

5.2.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2016	8	409	51,13
2017	28	423	15,11
2018	8	387	48,38
2019	9	409	46,48
2020	9	394	45,29
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

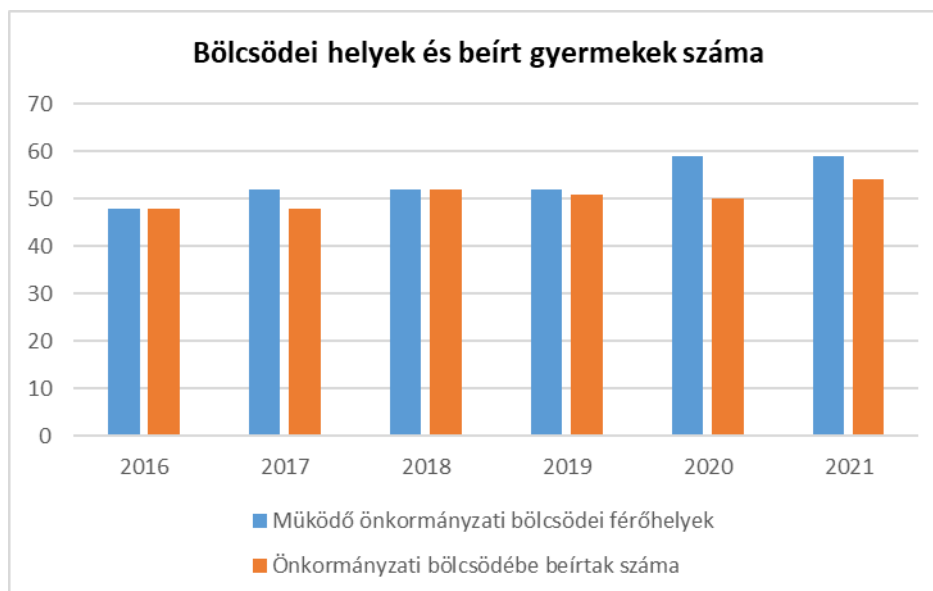

Az 5.2.1. számú táblázat a védőnői álláshelyek számát mutatja az egy védőnőre jutó gyermekek számához viszonyítva. A védőnői álláshelyek számának csökkenése párhuzamos a gyermekek számának csökkenésével, ezért az egy védőnőre jutó gyermekek száma korlátos mértékben ingadozik. A nő családi és munkahelyi feladatainak összeegyeztethetősége érdekében szükség van támogató intézményekre, szolgáltatásokra, e körben a védőnők szerepe is meghatározó.

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2016	48	48
2017	52	48
2018	52	52
2019	52	51
2020	59	50
2021	59	54

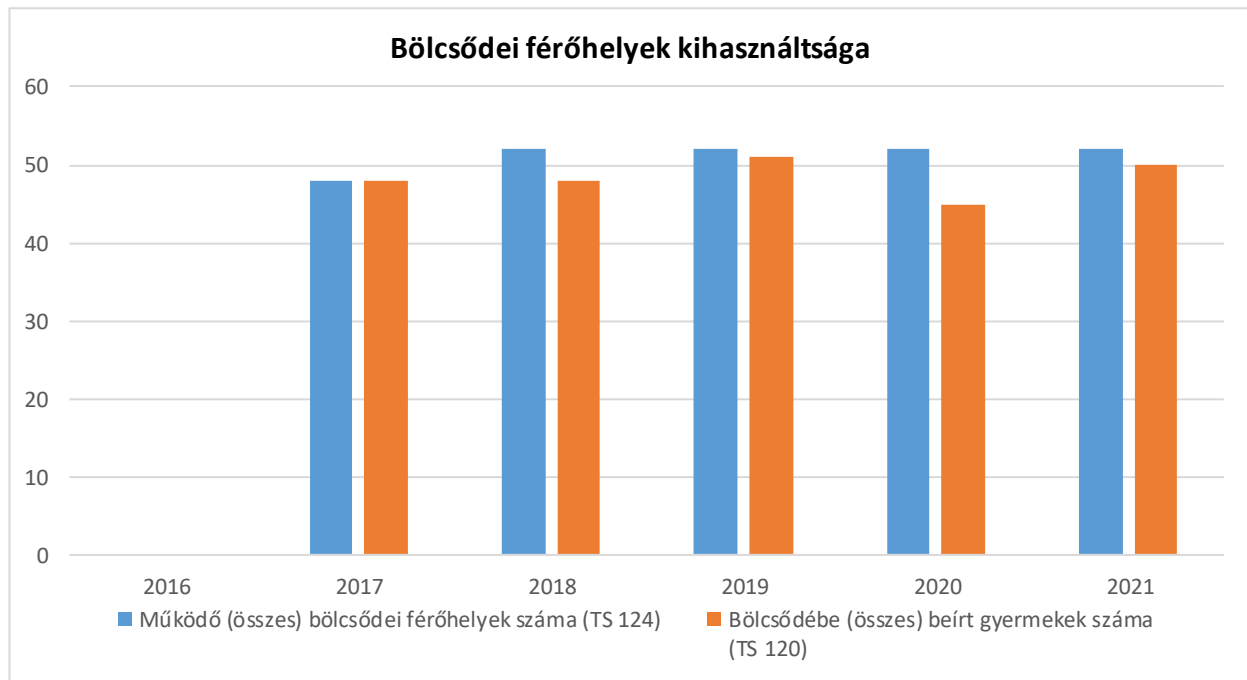
Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.3.3. a.) számú táblázatból megállapítható, hogy az önkormányzat a felmerült igények alapján, megfelelő számú férőhelyet biztosított a vizsgált időszakban a bölcsődei ellátás kapcsán. A kisgyermeket nevelők nők munka világába történő visszatérése kapcsán kiemelt szempont, hogy egy adott településen megfelelő számú bölcsődei férőhely áll-e rendelkezésre. Örömmel állapítható meg, hogy Sátoraljaújhelyen ez megvalósul.

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	0	0	0	0	0	0	48	48
2018	0	0	0	0	0	0	52	48
2019	0	0	0	0	0	0	52	51
2020	0	0	0	0	7	5	52	45
2021	0	0	0	0	7	5	52	50

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az 5.2.2. b.) számú táblázatból megállapítható, hogy az önkormányzat a felmerült igények alapján, megfelelő számú férőhelyet biztosított a vizsgált időszakban a bölcsődei ellátás kapcsán. Elmondható továbbá, hogy a városban nem működik sem munkahelyi, sem családi bölcsőde, de ennek ellenére elengedő a bölcsődei férőhelyek száma.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A családtervezés, anya- és gyermekgondozás területén jelentős ellátásbéli kérdés a védőnők és a 0-3 év közötti gyermekek száma. A sajnálatosan csökkenő demográfiai trend jellemzi a város gyermeklakosságát is. A csökkenő gyermekszám okán a feladatot ellátó önkormányzat a védőnői álláshelyeket is csökkentette, de úgy, hogy a gyermekgondozás területén megfelelően biztosított az ellátás.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A nőket ért családon belüli erőszak a legjellemzőbben látenciában maradó bűncselekmény. A bűncselekmény passzív alanya nem csak a bántalmazást elszenvedő fél, hanem mellette a családban élő gyermekek, akiknek a lelki, erkölcsi fejlődése is veszélyben van ekkor.

A bűncselekmény változatos elkövetési formákban valósulhat meg. Létezik a megfélemlítés, mely inkább a pszichére hat, a fenyegetés élet, testi épség ellen, a nő mozgásának fizikai korlátozása, a testi erőszak fizikai bántalmazással, szexuális erőszak.

A családon belüli erőszak megnyilvánulása nem köthető csak bizonyos rétegekhez, anyagi háttérhez, nemzetiségi hovatartozáshoz. A jelenség áthatja az egész társadalmat. A szegény, az alany beletörődése miatti látencia okozza a legnagyobb nehézséget, mivel a hatóságok sok esetben már csak akkor szereznek tudomást az esetekről, amikor súlyos visszafordíthatatlan károkat szenvednek el a felek. Lényeges feladat a család, mint szociológiai alapegység, és a nők esélyegyenlősége, valamint a gyermekek védelme érdekében a családon belüli erőszak megelőzése, mielőbbi megszüntetése az egyes intézmények és szakemberek együttműködésével.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaoththon, családok átmeneti otthona)

A krízishelyzetbe került nők, fiatal anyák és gyermekeik elhelyezési lehetőségeit vizsgálva, megállapítható, hogy Miskolc megyei jogú városban három anyaoththon működik, melyből egy csak miskolciakat fogad. A megyében Ózdon található egy anyaoththon, szintén csak ózdi rászorultak részére. Sátoraljaújhelyben anyaoththon nem működik, a város 50 km-es vonzáskörzetén belül, pedig csak egy otthon van Viss községben a Zempléni Református Egyházmegye Vissi Átmeneti Anyaoththona. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi. XXXI. törvény 51.§ (1) értelmében: *Az otthontalanná vált szülő kérelmére a családok átmeneti otthonában együttesen helyezhető el a gyermek és szülője, valamint legfeljebb 21. életévének betöltéséig vagy - ha tanulói jogviszonyban, hallgatói jogviszonyban vagy felnőttképzési jogviszonyban áll -, legfeljebb 24. életévének betöltéséig a gyermek nagykorú testvére, feltéve, hogy elhelyezés hiányában lakhatásuk nem lenne biztosított, és a gyermeket emiatt el kellene választani szülőjétől, családjától. A nagykorú testvér tanulói jogviszonyának, hallgatói jogviszonyának vagy felnőttképzési jogviszonyának fennállását félévente igazolni kell.*

Az anyaoththon legalább tizenkettő legfeljebb negyven felnőtt és gyermek egyidejű elhelyezését biztosítja. Az elhelyezésen kívül a tisztálkodási, mosási, főzési lehetőséget, a textíliával történő ellátást, és a személyes higiéné feltételeinek megteremtését, szükség szerint ruházatot és élelmiszert, az elsősegélyhez szükséges felszereléseket is nyújt.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A nők közéleti szerepvállalás is egyfajta jellemzője lehet a nőket ért hátrányos megkülönböztetésnek. A lehetőség csak elméleti. A téma vizsgálata során nem került olyan eset a vizsgálat látókörébe, amely alapján egyáltalán felmerült a negatív diszkrimináció. A társadalom ismeri és elismeri a nők társadalomban, munkahelyeken betöltött szerepét. Az egyes beosztásokban – ha csak a munka jellege objektíven nem kívánja meg – nem szempont a jelentkező nemisége. Több ágazati területen (közigazgatás, nevelés-oktatás, egészségügy) kiemelkedően magas és jelentős a nők foglalkoztatottsága. A nők vezető szerepe erőteljes, egyes munkahelyeken évtizedek óta női vezetőt alkalmaznak.

Kétségtelen tény, hogy vannak területek, ahol a nők szerepvállalása alacsonyabb mértékű. Az alacsonyabb mértékű szerepvállalás oka pedig nem diszkriminációban, hanem inkább a nők társadalomban betöltött szerepe miatt jelentkező korlátok meglétében tapasztalható. A társadalom feladata, hogy biztosítsa azt az intézményi háttért, ami a nők szerepvállalása esetén megteremti támogatást, pl. a gyermekek egész napos elhelyezésével.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A nőket helyi szinten a családgondozási, foglalkoztatási problémák érintik elsődlegesen. A nők érdekképviselőt funkcionális civil szervezetek vállalják fel esetenként. Eddig a nők nemiségén alapuló érdekképviselőre vonatkozó igény nem volt.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Tartósan munkanélküli nők magas száma	Munkaerőigényhez igazodó átképzések, a nők adottságainak figyelembe vételével
A nők társadalmi szerepének alacsony mértéke	Intézményi háttér erősítése, fejlesztése
Nők foglalkoztatásának alacsony mértéke	Munkahelyteremtés, intézményi háttér erősítése

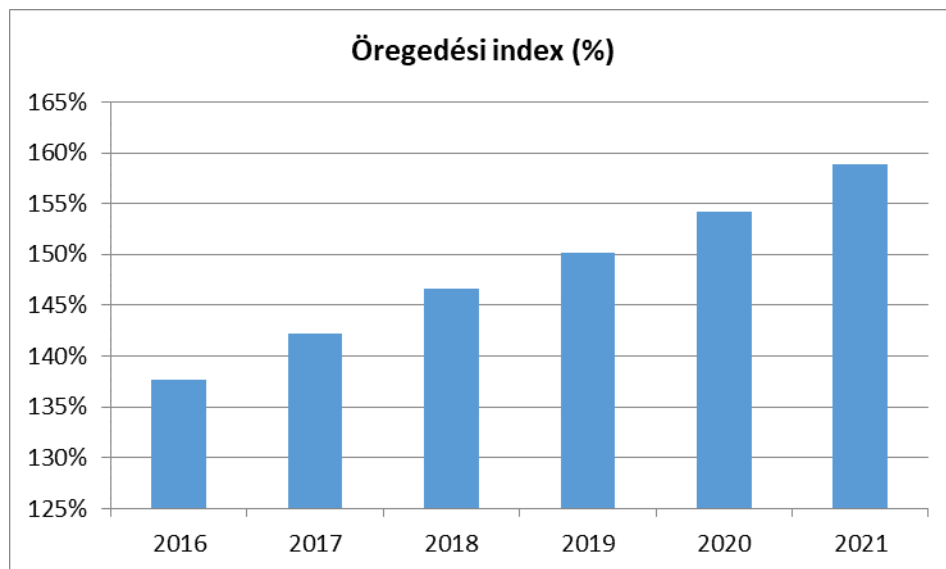
6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

A város lakossága az országos trendeknek megfelelően fokozatosan „előregszik”. Az egyre javuló életkörülmények, a szakszerű és fejlett orvosi ellátás következtében az átlagéletkor növekszik. Az összlakosság és a gyermekek számának csökkenése ellenére a város lakossági összetételén belül egyre a több a 60 éven felüliek száma az összlakossághoz viszonyítva.

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	2 815	2 044	137,72%
2017	2 861	2 011	142,27%
2018	2 945	2 009	146,59%
2019	3 031	2 018	150,20%
2020	3 060	1 984	154,23%
2021	3 057	1 924	158,89%

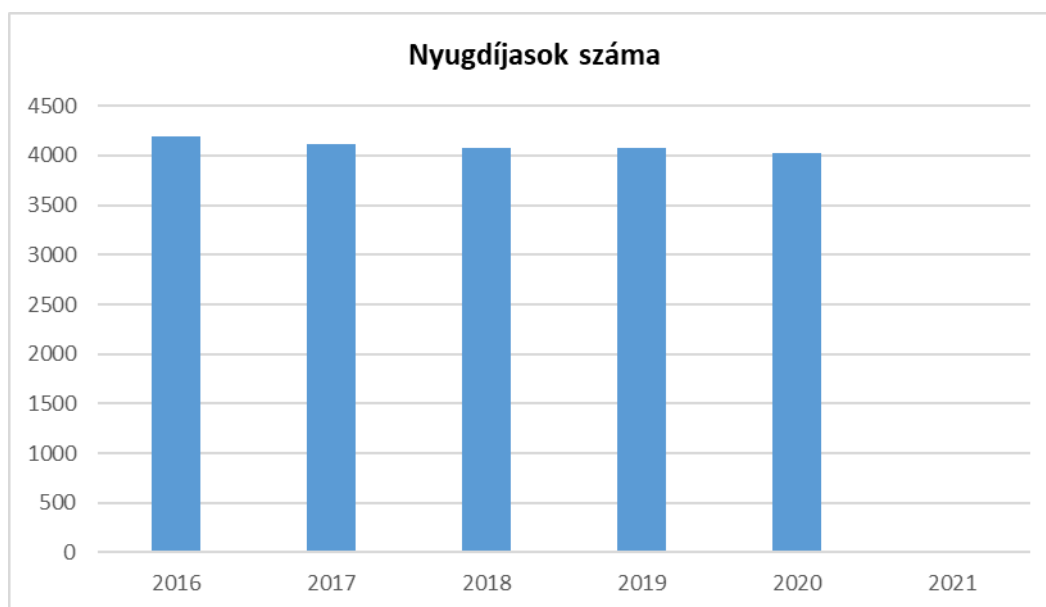
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A 3. számú táblázat és diagram a város lakosságának öregedési indexét szemlélteti. Egyértelműen látható, hogy az országos trend Sátorajauhelyen is érvényesül: a társadalom előregedik. A folyamatos öregedés, az időskorúak növekvő száma miatt a szociális védőhálót folyamatosan igazítani kell az elvárásokhoz, igényekhez.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2016	1 574	2 617	4191
2017	1 543	2 566	4109
2018	1 518	2 557	4075
2019	1 520	2 550	4070
2020	1 490	2 538	4028
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

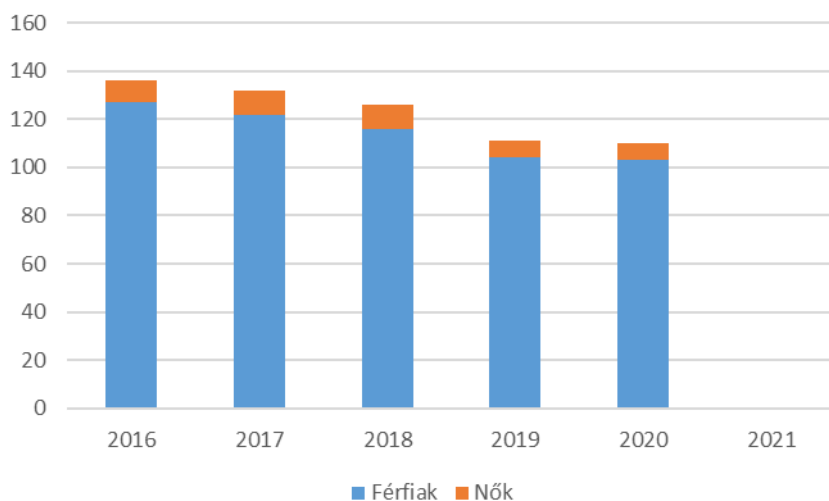

A 6.1.1. számú táblázat a nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők számát tartalmazza. Érdemi változás e tekintetben a vizsgált időszakban nem történt.

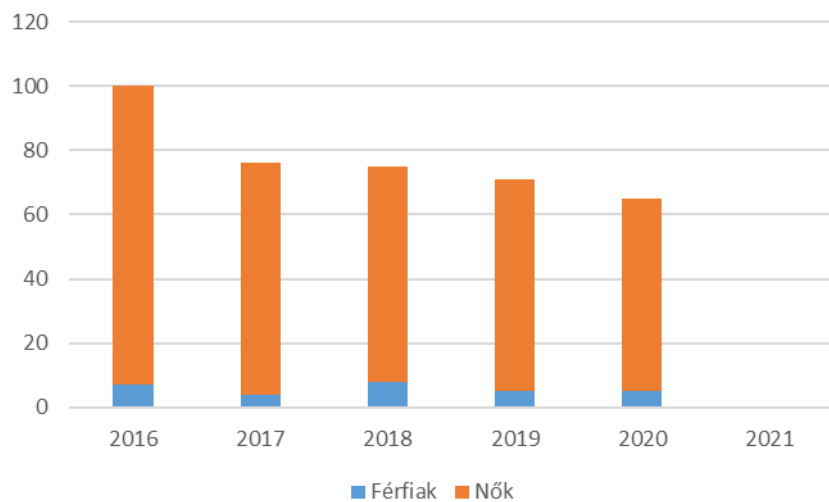
6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások

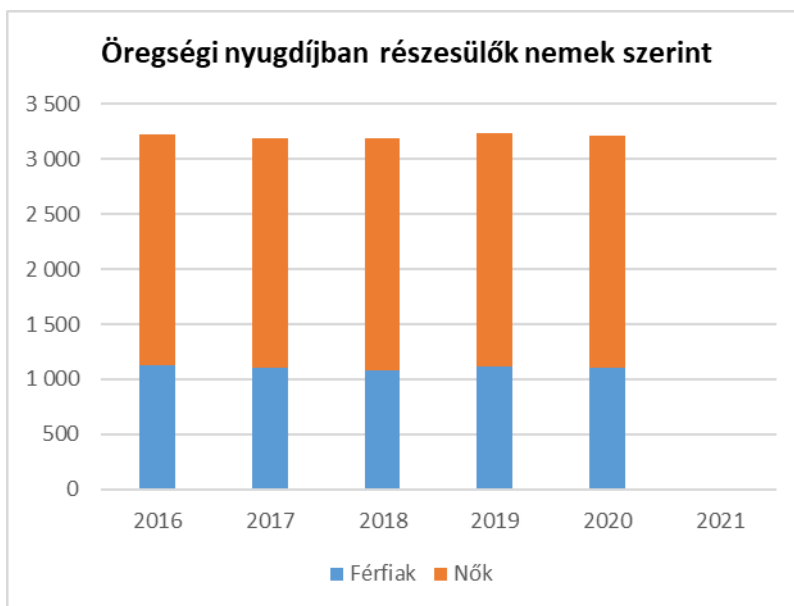
Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2016	127	9	1 123	2 103	7	93	n.a.
2017	122	10	1 099	2 089	4	72	10
2018	116	10	1 081	2 102	8	67	10
2019	104	7	1 119	2 111	5	66	11
2020	103	7	1 107	2 101	5	60	9
2021	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Életkoron alapuló ellátás nemek szerint

Özvegyégi nyugdíjban részesülők nemek szerint

A 6.1.2. számú táblázat a nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők számát mutatja nemek szerinti bontásban. Érdemi változás e tekintetben a vizsgált időszakban nem történt. A demográfia adatoknak megfelelően ezen ellátási formák esetében a nők aránya jelentősen magasabb.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

A város foglalkoztatási mutatóit nézve csekély a lehetőség az idősek foglalkoztatására. Az 55 éven felüli lakosság esetében drasztikus mértékben lecsökken a munkanélküliség százalékos aránya. Vélhetően a foglalkoztatásuk megoldódik, vagy még inkább a társadalombiztosítás által koruk, eddigi szolgálati idejük alapján nyugdíj, illetve nyugdíjszerű ellátásban részesülnek. A nyugdíjban részesülők közintézményekben, illetve egyéb munkáltatóknál történő foglalkoztatására ritka esetben kerül sor.

A több generációs családmodellek már évekkel ezelőtt felbomlottak, ennek ellenére az aktív fizikai állapotban lévő idősebb nemzedék, a fiatalabb nemzedékek terheinek csökkentése, érdekében szívesen sokszor erőn felül vállal részt a fiatalabbak feladataiban, segíti a fiatalokat a családi és mindennapi életben.

A társadalom számára is előnyös ez az együttműködés, mert kevésbé terheli az intézményi ellátórendszert.

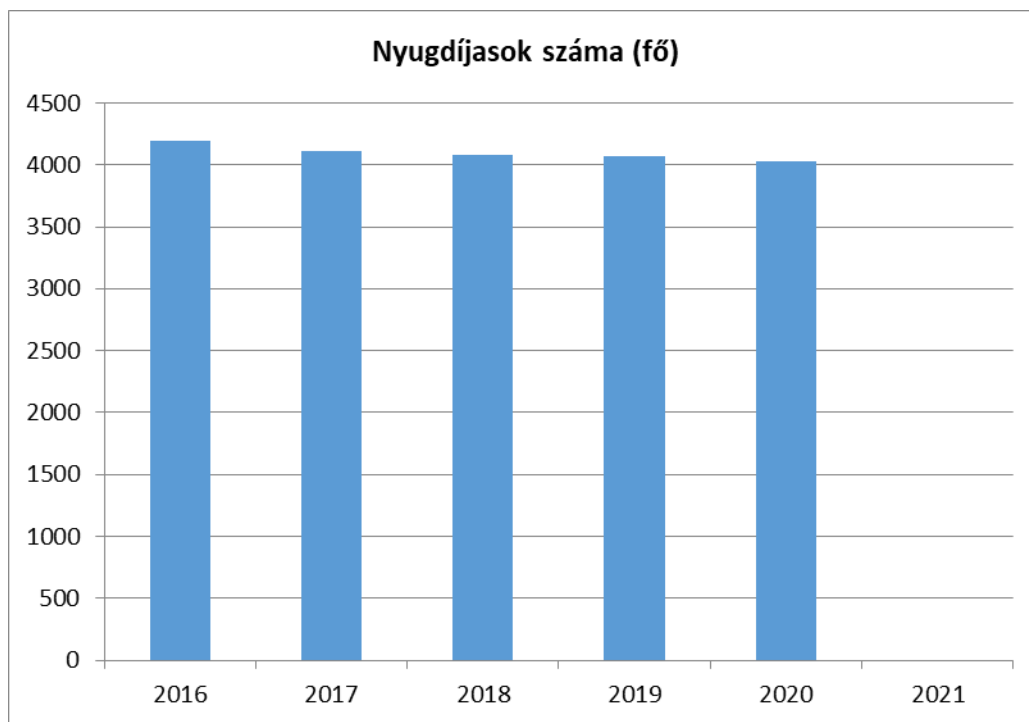
6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)

Nyilvántartott álláskereső száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen	854	662	695	745	863	826
41-45 év (TS 042)	Fő	82	62	78	80	104	96
	%	9,60%	9,37%	11,22%	10,74%	12,05%	11,62%
46-50 év (TS 043)	Fő	96	85	77	84	85	85
	%	11,24%	12,84%	11,08%	11,28%	9,85%	10,29%
51-55 év (TS 044)	Fő	68	58	65	70	84	90
	%	7,96%	8,76%	9,35%	9,40%	9,73%	10,90%
56-60 év (TS 045)	Fő	80	51	55	56	64	67
	%	9,37%	7,70%	7,91%	7,52%	7,42%	8,11%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	44	57	64	70	85	83
	%	5,15%	8,61%	9,21%	9,40%	9,85%	10,05%

6.3. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma
(Megegyezik a 6.1.1-es táblázattal)

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2016	1574	2617	4191
2017	1543	2566	4109
2018	1518	2557	4075
2019	1520	2550	4070
2020	1490	2538	4028
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A 6.3. számú táblázat a nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők számát tartalmazza. Erdemi változás e tekintetben a vizsgált időszakban nem történt.

b) tevékeny időskor, élethosszig tartó tanulás, idősök, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen

A tevékeny, önmegvalósításra is alkalmas hasznos időtöltést biztosító időskor feltételei adottak a városban. Az önkormányzat által fenntartott intézmények: a Sátoraljaújhelyi Egyesített Szociális Intézmény, a Sátoraljaújhelyi Kossuth Lajos Művelődési Központ, a Sátoraljaújhelyi Városi Könyvtár valamint az egyes sportlétesítmények kiváló szinterei az aktív kulturális és szabadidős tevékenységekhez. Az egyes intézmények kifejezett célcsoportjai az idősebb generációhoz tartozók, határozott törekvés az idősebb korosztály részére biztosítani az egyes szolgáltatásokat.

Az idősebb generáció aktív társadalmi életét segítik elő a civil szervezetekben, egyesületekben, például a nyugdíjas klubban való részvétel. A város vezetése külön figyelmet fordít az egyes civil szervezetek támogatására.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A téma vizsgálatakor az életkorból következő diszkrimináció két oldalával szembesülhettünk. A munkáltatók sok esetben – főleg ott ahol a pálya előre haladtával az előmeneteli és illetményrendszer nagyobb javadalmazást ír elő – a munkáltatók a költségek csökkentése érdekében szívesebben alkalmaznak fiatalabb munkaerőt. Azon esetekben, ahol a munkakör jellege, a munka minősége megkívánja a munkáltatók az idősebb, tapasztaltabb munkavállalók közül választanak.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

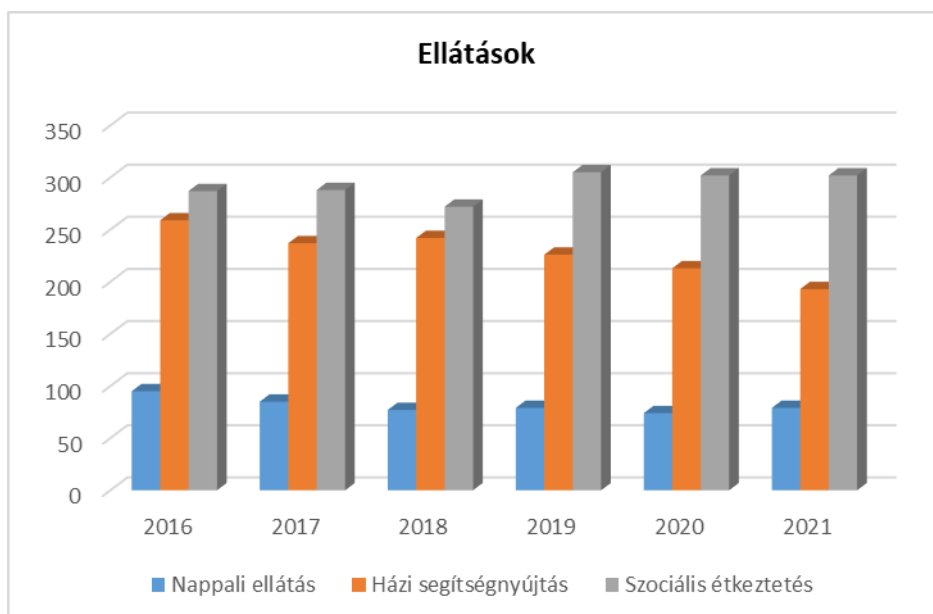
A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény a nappali ellátást, hajléktalanoknak, továbbá elsősorban a saját otthonukban élő, tizennyolcadik életévüket betöltött, egészségi állapotuk vagy idős koruk miatt szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes személyeknek biztosítja. Az ellátottak körében lehetnek fekvőbeteg-gyógyintézeti kezelést nem igénylő pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek, harmadik életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek is.

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időszerűak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időszerűak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2016	2 815	95	259	287
2017	2 861	85	237	288
2018	2 945	77	242	272
2019	3 031	79	226	305
2020	3 060	74	213	302
2021	3 057	79	193	302

Forrás: TeIR, KSH

Tstar

A fenti táblázat és diagramok a 64 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak számát elemzi. A nappali ellátásban részesülők száma a 65 évnél idősebbek számához képest szerény mértékű, ellenben a házi segítségnyújtásban és szociális étkezésben részesülők száma jelentősen több. A vizsgált időszakot nézve arányában nincs változás.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Sátoraljaújhely városban a kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei adottak az idős korosztály számára is. A filmszínházi, színházi, könyvtári szolgáltatásokat az önkormányzat, míg a múzeumi szolgáltatást a Petőfi Irodalmi Múzeum Magyar Nyelv Múzeuma és a Kazinczy Ferenc Múzeum nyújtja. A sportrendezvények a Magashegyi Turisztikai és Sportcentrumban, a városi sportpályán, a jégcsarnokban illetve a sportcsarnokban zajlanak. A városban valamennyi egyházi felekezet képviselteti magát és megállapítható, hogy az idősebb korosztályra jellemzőbb a vallásgyakorlás, a rendszeres templomba járás.

b) idősök informatikai jártassága

Az időskorú népesség vonatkozásában mind a számítógép, mind az internet használat messze elmarad az országos trendektől. A számítógép és internet használatával csökkenthető az idősök elszigeteltsége, javítható mentális állapotuk, biztosíthatók bizonyos szolgáltatások. Célszerű intézkedést tenni az ilyen időskorúak informatikai fejlesztésére.

c) a generációk közötti programok

Nincs tudomásunk kifejezetten generációs összekapcsolódás céljából rendezett programokról.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A város folyamatosan rendelkezik speciális programokkal az idősök számára.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősök helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az aktív időskor eltöltésének segítése	Idősök klubja, intenzívebb közösségi élet megteremtése, Kirándulások szervezése, klubösszejövetelek
Az idősök alacsony informatikai ismerete	Képzések szervezése, programok szolgáltatás biztosítása a könyvtárban és a művelődési házban

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény értelmében fogyatékos személy: az a személy, aki tartósan vagy véglegesen olyan

érzékszervi, kommunikációs, fizikai, értelmi, pszichoszociális károsodással - illetve ezek bármilyen halmozódásával - él, amely a környezeti, társadalmi és egyéb jelentős akadályokkal kölcsönhatásban a hatékony és másokkal egyenlő társadalmi részvételt korlátozza vagy gátolja.

A fogyatékkal élő személyek esetén nyer még inkább értelmet az esélyegyenlőség biztosítása. Az egészségesen élő emberek a mindennapi életükben megszokott tevékenységek láncolatában észre sem veszik, hogy az egyszerű cselekvések milyen lehetetlen végrehajtásúnak tűnnek bizonyos képességek hiányában. Nem tűnik fel, milyen nehéz az ismeretszerzés látás nélkül, az előbeszéd megértése hallás nélkül, az utazás végtagok hiányában. A fogyatékos személyek jogai a fogyatékoság szemszögéből vizsgálva szerteágazó területeket érintenek.

A fogyatékos személynek joga van a számára akadálymentes, továbbá érzékelhető és biztonságos épített környezetre. Ez a jog vonatkozik különösen a közlekedéssel és az épített környezettel kapcsolatos tájékozási lehetőségekre.

A fogyatékkal élő személy számára biztosítani kell az egyenlő esélyű hozzáférés lehetőségét a közérdekű információkhoz.

A kommunikációban jelentősen gátolt személy számára a közszolgáltatások igénybevételekor lehetővé kell tenni a tájékozódás és a személyi segítség feltételeit. Biztosítani kell a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférést. A közlekedési rendszereknek, továbbá a tömegközlekedési eszközöknek, utasforgalmi létesítményeknek - beleértve a jelző- és tájékoztató berendezéseket is - alkalmasnak kell lenniük a fogyatékkal élő személy általi biztonságos igénybevételre. Közhatalmú parkolóban a közlekedésében akadályozott fogyatékos személyek számára - a külön jogszabály szerint - megfelelő számú és alapterületű parkolóhely kialakításáról kell gondoskodni.

A fogyatékos személy egészségügyi ellátása során törekedni kell arra, hogy az ellátás segítse elő a rehabilitációját, társadalmi beilleszkedését, továbbá, hogy ne erősítse a negatív gondolatokat. Joguk, hogy állapotuknak megfelelően és életkoruktól függően korai fejlesztésben és gondozásban, óvodai nevelésben, iskolai nevelésben és oktatásban, fejlesztő felkészítésben, szakképzésben, felnőttképzésben, továbbá felsőoktatásban vegyenek részt. A kiskorú fogyatékkal élő személyt megilleti az a jog, hogy fejlesztése késedelem nélkül elkezdődjön, amint fogyatékoságát megállapították. A fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult. A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását.

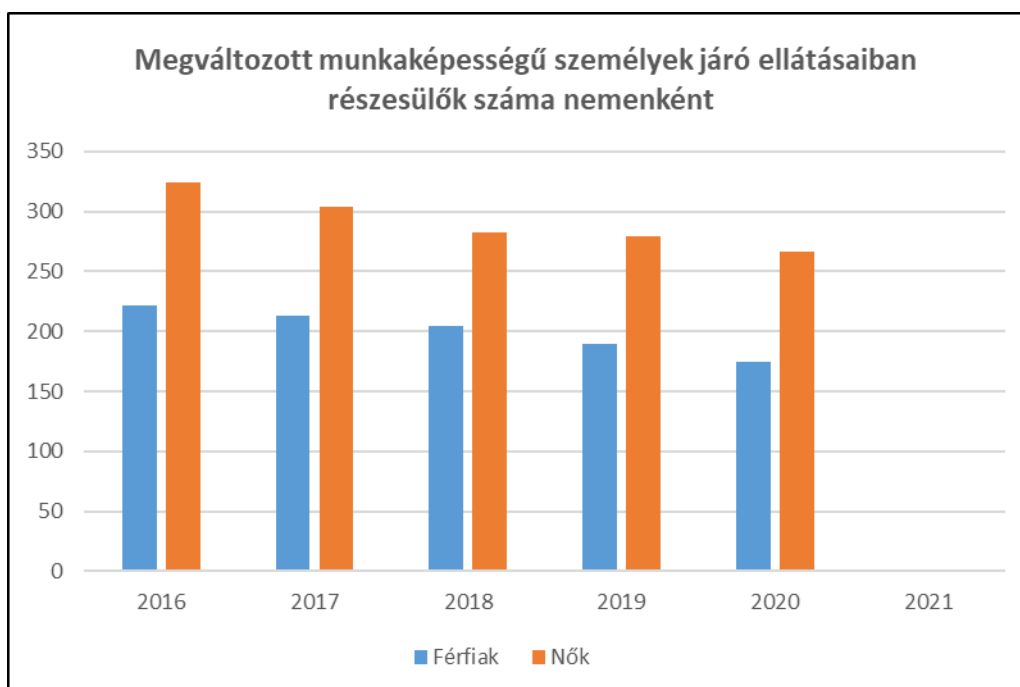
Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell.

A megváltozott munkaképességű munkavállalókat foglalkoztató akkreditált munkáltatókat és a szociális foglalkoztatást végző foglalkoztatókat a központi költségvetés - jogszabályban meghatározottak szerint - támogatásban részesíti. A fogyatékos személynek joga van a fogyatékoságának, személyes körülményeinek megfelelő - családi, lakóotthoni, intézményi - lakhatási forma megválasztásához.

A fogyatékos személy számára lehetővé kell tenni a művelődési, kulturális, sport- és más közösségi célú létesítmények látogatását, a - sportolási lehetőségeinek megteremtéséhez - a sportolási célú, szabadidős intézmények használatát hozzáférhetővé kell tenni. A fogyatékos személynek joga van a rehabilitációra.

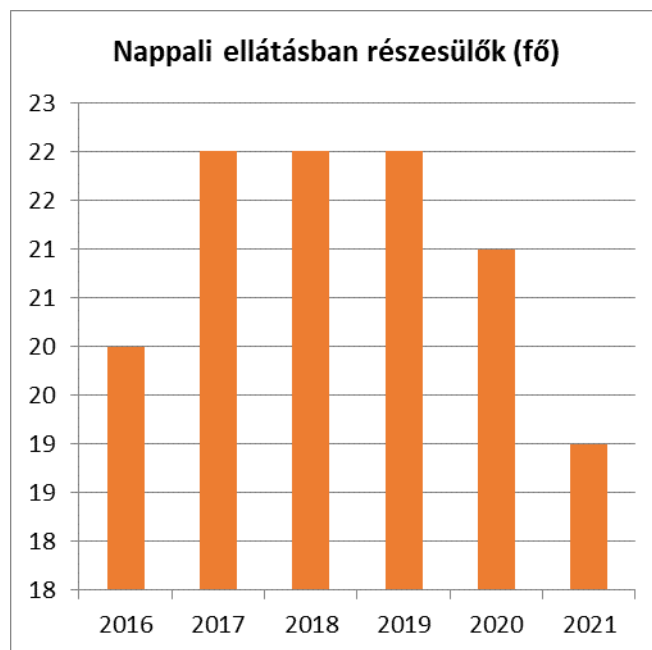
7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2016	222	324	546
2017	213	304	517
2018	204	282	486
2019	189	279	468
2020	175	266	441
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek számát mutatja a 7.1.2. számú táblázat. Láthatóan az ellátást igénybe vevők száma alacsony, ezen kívül sem egyházi sem civil fenntartású intézmény nem biztosítja az önkormányzaton kívül ezt a szociális szolgáltatást. Az ellátásra vonatkozóan célszerű igényfelmérést készíteni.

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2016	20
2017	22
2018	22
2019	22
2020	21
2021	19

Tábla: 7.1.1.; 7.1.2.

- a) *fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;*

Védett foglalkoztatás az EU tagállamaiban a fogyatékos emberek foglalkoztatását elősegítő speciális foglalkoztatási tevékenység. Többféle formája ismert, például más résztvevőkhöz viszonyítva előírhatják a fogyatékos emberek minimális arányszámát. A védett foglalkoztatás versenynek nem kitett környezetben valósul meg, és olyan fogyatékossgal élő emberek számára tartják fenn, akik nem juthatnak be a nyílt munkaerőpiacra. Lényeges feladat elősegíteni a védett munkahelyek létesítését, illetve az önkormányzati közfoglalkoztatás eszközeinek bevonásával intézkedéseket tenni a megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatására. A fogyatékkal élők munkába állását nehezíti, hogy a közfoglalkoztatásba kerülésük feltételét jelentő ellátásban (foglalkoztatást helyettesítő támogatás) a törvényi szabályozás okán nem részesülnek. Védett foglalkoztatást biztosít a PIREHAB és a Mozgáskorlátozottak Sárospataki és Zemplén Térségi Egyesülete.

- b) *munkavállalást segítő lehetőségek;*

Az értelmi fogyatékosok és különösképpen a középsúlyos értelmi fogyatékosok halmozott hátrányokkal terheltek: alacsony iskolai végzettség, szakmai ismeretek hiánya jellemzi őket. Sok esetben önállótlank, bizonytalanok, döntésképtelenek; gyakran rossz szociális háttérrel rendelkeznek. Ezeket a hátrányokat összetetten és tudatosan felépített konvergenciával és támogatással lehet csökkenteni. Ugyanakkor egy sor pozitív lehetőség is rendelkezésre áll: a középsúlyos értelmi fogyatékosok tudnak tanulni, fejlődni, megfelelő, számukra kifejlesztett módszerekkel, könnyen érhető tananyagokkal fejleszthetők. Általában együttműködők, motiválhatók, legtöbbjük gondvieslő környezetben nevelkedett, jól szocializált vagy könnyen szocializálható, nem idegen tőlük a kitartó szorgalmas munka, többségükben a monoton feladatvégzést is jól tűrik. A nem megfelelő képzettség gyakori oka, hogy nincs megfelelő iskola a lakóhely körzetében, a többségi iskolák pedig nincsenek felkészülve az értelmi fogyatékos iskolások oktatására. Tehát legtöbbjüknek van rá esély, hogy megfelelő oktatási-képzési módszerekkel az iskolást kort követően elérjük, hogy munkára alkalmas, akár

szakképzett munkavállalókká válnak. A településen működik a Mozgáskorlátozottak Sárospataki és Zemplén Térségi Egyesülete. Amennyiben igény merül fel, az önkormányzat segítséget nyújt a munkahellyel történő kapcsolattartásban.

c) *hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;*

Hátrányos megkülönböztetésről a téma vizsgálata során információt az elemzés nem lelt fel. A foglalkoztatás az objektív feltételek hiánya (például az akadálymentesítés) miatt marad el.

d) *önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.*

Az önálló életvitelt támogató helyi szolgáltatást nyújt a Sátoraljaújhelyi Egyesített Szociális Intézmény Hunyadi utcai Intézményegysége, ahol a fogyatékos személyek nappali ellátása keretében foglalkoznak rászorultakkal, rehabilitálják őket. A szociális intézmény működteti ezen felül a támogató szolgáltatást.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékkal élő személyek részére rendszeres szociális segély, települési támogatás, továbbá fogyatékkal élő személy ápolása jogán ápolási díj igényelhető.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) *egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;*

A településen működő Sátoraljaújhelyi Egyesített Szociális Intézmény megfelelő segítséget nyújt a fogyatékkal élők számára is az egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérése érdekében.

b) *települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;*

A közintézmények között találhatóak olyan ingatlanok is, amelyek nem a helyi önkormányzat tulajdonában vannak, ilyenek az igazságügyi, rendőrségi, ügyészségi, illetve a fekvőbeteg-ellátást szolgáló épületek. Az önkormányzat saját forrásból a tulajdonát képező épületek akadálymentesítését nem tudja megoldani, így azok megvalósítására csak uniós források bevonásával van lehetőség, amelyre folyamatosan törekszik. Az elmúlt néhány évben több intézmény akadálymentesítése is megtörtént.

c) *közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;*

Az egyes kulturális szolgáltatásokat nyújtó épületek akadálymentesítettsége nem megoldott, ezért az akadálymentesítést az önkormányzatnak tovább kell folytatnia. Az egyes szolgáltatásokat nyújtó épületek pl.: kereskedelmi egységek tekintetében a külföldi tulajdonú cégek törekszenek az akadálymentesítés megvalósítására, míg a kiskereskedelmi egységek forrás hiányában nem tudják biztosítani az akadálymentesítést a fogyatékkal élők számára.

d) *munkahelyek akadálymentesítettsége;*

Ezen a területen a működő nagyobb cégek profilukból adódóan nem tudják biztosítani mozgásukban korlátozottak foglalkoztatásához szükséges körülményeket. Tekintettel

ezen munkáltatók versenypiaci helyzetére, nem tekinthetők védett foglalkoztatóknak, ennek okán fogyatékkal élő személyek foglalkoztatása nem céluk.

- e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

A közösségi közlekedés induló pontjának, illetve a busz- és vasútállomásnak helyet adó épület felújításakor a mozgásukban korlátozottak számára való megközelítés biztosítása volt az elvárás, ennek feltételei valósultak meg. Az egyéb fogyatékkal élő csoportok számára további fejlesztések indokoltak. Közterületen történő út-és járda felújítás kapcsán az önkormányzat törekszik arra, hogy a megvalósuló új állapot a fogyatékkal élők számára használható legyen (járdaszegély süllyesztése, kis emelkedési járdák, lámpák építése).

- f) fogyatékossgal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossgal élő személyek nappali intézménye, stb.);

Fogyatékos személyek számára speciális közlekedési megoldások a városban nem állnak rendelkezésre. Intézményi szinten, viszont a Sátorajáújhelyi Egyesített Szociális Intézmény rendelkezik a feltételekkel pl.: a mozgásukban korlátozott személyek számára gépjármű. Az intézmény az önkormányzat azon intézménye, ahol fogyatékkal élők intézményi ellátása megoldható.

- g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

Az önkormányzat nem rendelkezik pozitív diszkriminációt, hátránykompenzációt jelentő juttatásokkal, szolgáltatásokkal.

7.4. Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

Éves szinten néhány alkalommal a Mozgáskorlátozottak Sárospataki és Zemplén Térségi Egyesülete az a szervezet, amely programokat rendez a fogyatékkal élőknek.

7.5 A fogyatékossgal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A fogyatékos emberek helyzetének egyik központi problémája a szegénység. Az öt évvel ezelőtti vizsgálati adatok azt mutatták, hogy a súlyosan, halmozottan fogyatékos személyeket nevelő családok többsége élt a létminimum alatti jövedelemből. Ezen problémát igyekszik orvosolni az önkormányzat különböző eszközökkel.

Az anyagi támogatások mellett olyan szolgáltatásokra is szüksége van a családoknak, amelyek támogatást nyújtanak a fogyatékos gyermek vagy felnőtt gondozásában, fejlesztésében, egészségügyi ellátásában. Az orvos és a (gyógy)pedagógus az, akivel a fogyatékos emberek családjai nagy arányban kapcsolatba kerülnek, e két szakemberrel gyakorlatilag „muszáj” is kontaktusban lenniük. Az orvosi ellátás alapvető problémája, hogy a legtöbb egészségügyi szakember nincs birtokában a fogyatékos emberekkel kapcsolatos speciális ismereteknek, nem tud megfelelően kommunikálni sem velük sem családtagjaikkal, és esetenként nem tudja vagy nem akarja kezelni egészségügyi problémáikat.

A fogyatékossgal élő embereket a magyar társadalomban is az egyik leghátrányosabb helyzetű csoportnak tekinthetjük. Az érintettek kedvezőtlen egészségi állapota mellett a társadalmi körülményekben is számos nehézséggel küzdenek, melyek egyfelől jelentősen befolyásolják a mindennapi életüket, másfelől a társadalom által elfogadott normákhoz való igazodást. A fogyatékossgal élő közösségi, tagállami, egyben hazai társadalmi ügynek

tekinthető, melyben maguk az érintettek aktív szerepvállalásán túl, az érintetteket segítők, támogatók is kiemelt szerepet kapnak.

Az önkormányzat törekszik arra, hogy a fogyatékkal élő személyeket támogassa. A településen nem jellemző a fogyatékoság miatti kirekesztés, elmondható, hogy a Sátoraljaújhelyen élők elfogadók és befogadók a fogyatékkal élő személyekkel szemben.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Utcák, terek fizikai akadálymentesítésének hiányossága	Ezek akadálymentesítése, akár önkormányzati önerőből, akár pályázati források útján
Egyéb akadálymentesítés hiánya	Indukciós hurok létesítése
Munkanélküliség	Közreműködés védett munkahelyek létrehozásában.

Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az egyes célcsoportok tekintetében nem rendelkezünk adatokkal bizonyos problémákra.	Az adatgyűjtés érdekében az adatgazdával való kapcsolatfelvétel.
Programok hiánya.	Az önkormányzatnak minden pályázati lehetőséget meg kell ragadnia a programok szervezése érdekében.
A település infrastrukturális fejlesztése.	Pályázati lehetőségek kihasználása.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

- a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);

A partneri kapcsolatok között az alábbi civil szervezetek, egyházak, állami szervek vonhatók be az esélyegyenlőségi program végrehajtásába az alább jelzett területeken, célcsoportoknál.

Állami szervek:

- Sátoraljaújhelyi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya
- Sátoraljaújhelyi Járási Hivatal Hatósági és Gyámügyi Osztálya
- Sátoraljaújhelyi Rendőrkapitányság

Érdekképviselői szervezetek:

- Mozgáskorlátozottak Sárospataki és Zemplén Térségi Egyesülete, Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége érdekképviselő a fogyatékkal élő személyek vonatkozásában.
- Sátoraljaújhelyi Munkanélküliek és Álláskereső Egyesülete, érdekképviselő a nem foglalkoztatottak tekintetében.
- Nagycsaládosok Országos Egyesülete, érdekképviselő a gyermekek, nők célcsoportnál.

Intézményfenntartók:

- Sárospataki Tankerület
- Római Katolikus Egyház, intézményfenntartás a V. István Katolikus Szakközépiskola és Gimnázium, valamint az Árpád-házi Szent Margit Katolikus Általános Iskola és Óvoda tekintetében
- Református Egyház, a Sátoraljaújhelyi Petőfi Sándor Református Általános Iskola vonatkozásában.

- b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CXXIX. törvény tartalmazza a nemzetiségek alapvető jogait, mind a kollektív, mind az egyéni jogok területén. Ugyan ezen törvény

szabályozza az önrendelkezés gyakorlására módjára vonatkozó szervezeti feltételeket, a nemzetiségi önkormányzat feladatait, működését, gazdálkodását. A jogszabály értelmében fontos szempont, hogy az egyes önkormányzatok, helyi önkormányzat vagy nemzetiségi önkormányzat egymástól független autonóm szerveződések, közöttük alá-fölé rendeltségi viszony nincs. Jelenleg az egyes önkormányzatok gazdálkodása is szervesen elkülönül. Ezen tényezők alapján biztosított a jogi háttér a nemzetiségi önkormányzatok, és a helyi önkormányzatok együttműködéséhez. Mind a helyi, mind a nemzetiségi önkormányzat bevételei jó részben központi költségvetési támogatásból keletkeznek. A helyi önkormányzat igyekszik segítséget nyújtani a nemzetiségi önkormányzatok működéséhez, feladataik k ellátáshoz. Az együttműködés feltételeit a felek külön együttműködési megállapodásban rögzítették.

A városban a híveket legnagyobb számban a történelmi egyházak tömörítik. Napjainkban a történelmi egyházak szerepe kibővült, és már nem csak hitéleti tevékenységet, hanem társadalmi feladatokat is ellátnak pl.: nevelés- oktatás területén. Az egyházak megváltozott társadalmi szerepvállalása miatt, szükségképpen partnerei a helyi önkormányzatnak az esélyegyenlőségi program végrehajtásában.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

Az elmúlt időszak önkormányzati együttműködései jelentős változáson mentek keresztül. Az önkormányzati feladatok rendszerének megváltozása megváltoztatta az eddig kialakult önkormányzatok közötti kapcsolatrendszert is. Felbomlottak a Kistérségi, oktatási, nevelési, szociális együttműködések. Az elkövetkezendő időszak egyértelmű feladata kell, hogy legyen, az új kapcsolatrendszer feltérképezése, az új típusú együttműködések kialakítása az erre vonatkozó megállapodások megkötése. Az új típusú együttműködések kialakításakor meg kell vizsgálni, az esélyegyenlőségi célterületeken történő együttműködések is.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A nemzetiségi önkormányzatok mind jogalanyiségükben, mind költségvetési gazdálkodásukban önállósággal rendelkeznek. Ezen két feltétel biztosítja a lehetőséget ahhoz, hogy a nemzetiségi önkormányzatok az esélyegyenlőségi célcsoportok érdekeinek előmozdításában részt vegyenek. Vizsgálva a nemzetiségi önkormányzatok eddigi tevékenységét megállapítható, hogy a német, szlovák alapfokú nevelésben és oktatásban résztvevő gyermekek, mint esélyegyenlőségi célcsoport érdekeinek előmozdításában vesznek részt. A roma nemzetiségi önkormányzat a mélyszegénységben élők tekintetében is fejt ki tevékenységet.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

Sátoraljaújhely városában nagyon aktív közösségi élet zajlik, melynek tevékeny szereplői az egyes civil szervezetek. A civil szerveződések, alapítványok, egyesületek megbízható partnerei a helyi önkormányzatnak. Számtalan rendezvény szervezéséhez nyújtanak a felek kölcsönös segítséget egymásnak. Sok önkormányzati tisztségviselő is aktív szerepet vállal a civil szervezetekben. Az esélyegyenlőségi célcsoportok tekintetében azok a szervezetek bírnak relevanciával, amelynek elsődleges célja a célcsoportok érdekeinek előmozdítása. E tekintetben, az esélyegyenlőségi programban a gyermekekkel, ifjúsággal, fogyatékosokkal, nem foglalkoztatott személyekkel kapcsolatos feladatok ellátására szerveződött civil szervezetek jelentik az önkormányzat részére a partnerséget.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A for-profit szereplők tevékenységét vizsgálva jelentősebb az egyes célcsoportokat érintő tevékenységet nem tártunk fel. Az esélyegyenlőségi program széleskörű megvalósítása érdekében fel kell tárni a for-profit szereplők közreműködésének lehetőségeit.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

Sátoraljaújhely Város Önkormányzata rendelkezik önálló honlappal, a www.satoraljauijhely.hu oldallal, melyen a várost érintő információk megtalálhatók. A honlapon elérhető, olvasható a HEP (2018-2023. és annak felülvizsgálatai) és ezzel kapcsolatos valamennyi információ. A HEP 2023-2028. tervezet az oldalon közzétételre kerül, így városlakók is véleményt mondhattak. Sátoraljaújhely Város Önkormányzata Képviselő-testülete által elfogadott dokumentum feltöltésre kerül és hozzáférhető lesz, amely alapján az esélyegyenlőség folyamatokat, intézkedéseket megismerik és így biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése. Emellett az szgyf.gov.hu internetes oldalon a Helyi Esélyegyenlőségi Programok oldalra is feltöltésre kerül.

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;

A helyi esélyegyenlőségi program előkészítése a helyzetelemzéshez kapcsolódó adatgyűjtés, problémák feltárása következtetések levonása a polgármesteri hivatal személyi állománya részéről történt. Az előkészítő munka lezárásaként kerültek bevonásra az egyes szervezetek, intézmények képviselői, annak érdekében, hogy a már előkészített HEP anyaga megismerésre kerüljön, megtörténjen a véleményezés és a javaslatétel, vagyis a helyi társadalmi egyeztetés.

Az egyeztetéssel párhuzamosan történik a HEP szakmai ellenőrzése a Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatóság Észak-Magyarországi Társadalmi Esélyteremtési Igazgatóság munkatársai által. A társadalmi és szakmai egyeztetés lezárását követően sor kerül az egyes önkormányzati bizottságok részéről az előterjesztés tárgyalására. A bizottsági véleményezés és javaslatétel után a HEP képviselő-testület ülésén történő tárgyalására és elfogadására kerül sor.

A társadalmi és szakmai egyeztetés, továbbá a bizottsági és képviselő-testületi elfogadás szakasza mintegy 30 napot vesz igénybe.

A véleményezés, javaslatétel minden esetben az előzetesen megküldött HEP témaköreiben érintettek személyes részvételével zajló fórumokon történik, mely fórumokról jegyzőkönyv készül.

Az egyes fórumok, így a HEP véleményező javaslattevő szervezetei:

- Sárospataki Tankerület
- az önkormányzat nevelési intézménye: a Hétszínvirág Óvoda és Szlovák és Német Nemzetiségi Óvoda és Bölcsőde
- az önkormányzat szociális intézménye: az Sátoraljaújhelyi Egyesített Szociális Intézmény
- a védőnői szolgálat vezetője
- Sátoraljaújhely Város Nemzetiségi Önkormányzatai (német, roma, szlovák)
- a Sátoraljaújhelyi Járási Hivatal illetékes munkatársai (Hatósági- és Gyámügyi Osztály, Foglalkoztatási Osztály)
 - Sátoraljaújhelyi Rendőrkapitányság
 - az egyes célcsoportok civil képviselői:
 - Mozgáskorlátozottak Sárospataki és Zemplén Térségi Egyesülete
 - Sátoraljaújhelyi Munkanélküliek és Álláskereső Egyesülete
 - Magyar Máltai Szeretetszolgálat
 - Segíteni Embertársainkon Közhasznú Alapítvány
 - Gyermekünkért Sátoraljaújhely Alapítvány
 - Sátoraljaújhelyi Testedzők Köre
 - Zemplén Betegeiért Alapítvány
 - Vakok és Gyengénlátók Egyesülete
 - Katolikus Oktatásért Alapítvány
 - Zempléni Fiatalok Határok Nélküli Egyesülete
 - Kossuth Lajos Művelődési Központ Nyugdíjas Klub

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, HEP Fórum működése

A végrehajtás a bevont intézmények és szervezetek közreműködésével, és ellenőrzésével történik. A végrehajtás során az egyes célcsoportok visszajelzésével kontrolálhatók az intézkedési folyamatok iránya, intenzitása. A visszacsatolások segítik elő az évente ülésező HEP fórum résztvevőinek tevékenységét. A visszajelzések minden esetben írásban, anonim adatgyűjtésekkel történnek.

c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF a települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenteti.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összefoglalása

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	<ul style="list-style-type: none"> Aktív korúak foglalkoztatásának hiánya Iskolázatlanság Átképzés hiánya 	<ul style="list-style-type: none"> Munkahelyteremtés (akár vállalkozók, civilek bevonásával), közmunkaprogramba való bevonás, továbbképzések, tanfolyamok (piacképes) beindítása. Az alapfokú végzettség megszerzése valamennyi aktív korú számára. Az adott végzettséggel rendelkezők átképzése munkaerő-kereslet szükségleteinek megfelelően.
Gyermekek	<ul style="list-style-type: none"> Védelembe vett és veszélyeztetett gyermekek magas száma Intézményes bölcsődei-óvodai ellátás hiánya az elvárttól Igazolatlan hiányzások magas száma Az egyes korcsoportokat érintő aktuális problémák kezelésének hiánya 	<ul style="list-style-type: none"> A kiváltó okok feltárása, a gyermekvédelmi keretrendszer aktívabb működtetése. Hatékonyabb gyermekvédelmi intézkedések keresése és kezdeményezése. A Pöttömke program erősítése, óvodai és bölcsődei ellátás igénybevétele népszerűsítése. Intézkedés az óvodai és iskolai hiányzások számának csökkentésére a hátrányos helyzetű tanulók körében. Rendhagyó osztályfőnöki óra.
Idősek	<ul style="list-style-type: none"> Az aktív időskor eltöltésének segítése Az idősek alacsony informatikai ismerete 	<ul style="list-style-type: none"> Szintér biztosítása az intenzívebb közösségi élet megteremtéséhez. Képzések szervezése, programok biztosítása a könyvtárban és a művelődési házban.
Nők	<ul style="list-style-type: none"> Tartósan munkanélküli nők magas száma A nők társadalmi szerepének alacsony mértéke Nők foglalkoztatásának alacsony mértéke 	<ul style="list-style-type: none"> Munkaerőigényhez igazodó, nők adottságait figyelembe vevő átképzések indítása Munkahelyteremtés, átképzés a nők fizikai adottságához igazodó munkahelyek teremtésével, intézményi háttér erősítése

Fogyatékkal élők	<ul style="list-style-type: none"> • Utcák, terek fizikai akadálymentesítésének hiányossága • Egyéb akadálymentesítés hiánya Munkanélküliség	<ul style="list-style-type: none"> • Akadálymentesítés akár önkormányzati önerőből, akár pályázati források útján. Egyéb akadálymentesítési szükségletek feltárása, indukciós hurok létesítése. • Közreműködés védett munkahelyek létrehozásában.
Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás	<ul style="list-style-type: none"> • Az egyes célcsoportok tekintetében nem rendelkezünk adatokkal bizonyos problémákra. • Programok hiánya. • A település infrastrukturális fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> • Az adatgyűjtés érdekében az adatgazdával való kapcsolatfelvétel. • Az önkormányzatnak minden pályázati lehetőséget meg kell ragadnia programok szervezése érdekében. • Pályázati lehetőségek kihasználás

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák társadalomba történő integrálása megvalósul, és az őket támogató programok sikeresnek bizonyulnak. Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők munkát találjanak az életszínvonaluk növelése érdekében. Kiemelt területnek tartjuk a gyermekek esélyegyenlőségének biztosítását, mind a nevelés-oktatás, mind pedig a kulturális programokhoz való hozzáférés tekintetében. Folyamatosan odafigyelünk az idősek közszolgáltatásokhoz való hozzáférésére, az egyedüllét érzésének csökkentésére, valamint az állandó segítségnyújtás biztosítására. Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetében a kikapcsolódást segítő és széles látáskört biztosító programok szervezését, valamint a közeletbe való részvétel elősegítését. Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők akadálymentes hozzáférésére az egyes programok, rendezvények tekintetében, valamint az önbecsülésük erősítése érdekében a foglalkoztatottságuk növelésére tett intézkedések vonatkozásában.

Az intézkedési területek részletes kifejtése (intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)

0. Településszintű probléma

A	Intézkedés címe:	Adatgyűjtés
B	Feltárt probléma megnevezése	Az egyes célcsoportok tekintetében nem rendelkezik az önkormányzat adatokkal bizonyos problémák kezelésére.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Adatbázisok létrehozása a hiányzó adatok tekintetében.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Integrált Településfejlesztési Stratégia
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Adatbázis létrehozása
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2027.06.30.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor (ok)	Adatbázisok száma
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán és technikai erőforrás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Adatbázisok folyamatos karbantartása
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	-

A	Intézkedés címe:	Programok szervezése
B	Feltárt probléma megnevezése	Programok hiánya

C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Az önkormányzatnak minden pályázati lehetőséget meg kell ragadnia a programok szervezése érdekében
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Integrált Városfejlesztési Stratégia
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Programok szervezése
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028.06.30.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor (ok)	Megvalósított programok száma
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán, pénzügyi, technikai erőforrás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A lakosság széles körét érintő programok szervezése.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	

A	Intézkedés címe:	Infrastrukturális fejlesztés
B	Feltárt probléma megnevezése	A település infrastrukturális fejlesztése
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Pályázati lehetőségek kihasználása az infrastrukturális fejlesztések érdekében
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Településrendezési Terv

E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Pályázatfigyelés
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2027.06.30.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor (ok)	Infrastrukturális fejlesztések száma
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Pénzügyi erőforrás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Állagmegóvás
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	

1. A mélyszegénységben élők és romák esélyegyenlősége

A	Intézkedés címe:	A munkanélküliek magas számának csökkentése
B	Feltárt probléma megnevezése	Cél a településen élők jelentős részének visszavezetése a munka világába, képzések szervezésével.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Cél a munkanélküliek számának csökkentése
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Önkormányzat gazdasági programja
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Új Roma Stratégia, Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia

F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Kapcsolatfelvétel az álláskeresőkkal, egyéni személyre szabott fejlesztési tervek kidolgozása, álláskeresői tanácsadás. Helyi vállalkozások számára megfelelő képesítésű és motivációjú munkavállalók megteremtése. A célcsoport tagjai és a Foglalkoztatási Osztály közötti koordináció, foglalkoztatásba történő bevonás.
G	Az intézkedés felelőse	Jegyző, Foglalkoztatási Osztály
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028.12.31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor (ok)	Statisztikai Adatok (TEIR, foglalkoztatási osztály)
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Önkormányzati költségvetés, TOP Plusz és EFOP Plusz pályázati konstrukcióban megkötött támogatási szerződések alapján
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Hosszú távon minél több munkáltató bevonásával csökkentendő a munkanélküliség.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	

A	Intézkedés címe:	Ipari park kialakítása a munkahelyteremtésért
B	Feltárt probléma megnevezése	Ipari park létesítése a közigazgatási határon
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Javuljon a foglalkoztatási mutató, növekedjen a munkahelyek száma
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	HÉSZ, Fejlesztési Gazdasági Terv
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Új Magyarország Fejlesztési Terv
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Ipari park kapacitás bővítése, infrastruktúra fejlesztés, melynek segítségével új vállalkozások számára nyílik letelepedési opció és egyúttal a szabad munkaerő számára foglalkoztatási lehetőség biztosított.

G	Az intézkedés felelőse	Polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2027.12.31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor (ok)	beruházások, munkahelyek számának növekedése
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Top Plusz pályázati forrásból megkötött támogatási szerződés alapján
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	megvalósuló fejlesztések, új munkahelyek létesítése
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	

A	Intézkedés címe:	Képzések és tanfolyamok megvalósítása
B	Feltárt probléma megnevezése	A hátrányos helyzetűek körében jelentős a képzettség nélküliek vagy hiányos képzettséggel rendelkezők aránya, mely a munkaerőpiaci igényeknek nem felel meg.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A képzettséggel nem rendelkezők, vagy hiányos képzettségűek, piacképes képzettséghez juttatása, drogprevenció
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Pedagógiai Program
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Új Roma Stratégia, Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Képzések és tanfolyamok szervezése, a Foglalkoztatási Osztály aktív közreműködésével, a munkaerőpiaci igények feltérképezésére, specifikus képzések szervezése és a piacképes végzettség megszerzése.
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester, Foglalkoztatási Osztály
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2025.08.31.

I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor (ok)	Képzettséget igazoló tanúsítvány megszerzése, szakképzésben részt vevők számának növekedése és a munkanélküliek számának csökkenése.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	TOP Plusz pályázati forrásból megkötött támogatási szerződés alapján – Komplex felzárkóztató program keretében
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	javuló elhelyezkedési mutatók
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	

A	Intézkedés címe:	Társadalmi felzárkóztatás
B	Feltárt probléma megnevezése	A szegregátum területén élők integrációs problémái
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Szegregátumban élők társadalmi hátrányainak csökkentése, esélyegyenlőség elvének érvényesítése
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Új Roma Stratégia, Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	A helyi szegregátum területén élők integrálásának elősegítése, közösségi, egészségügyi programok, felzárkóztató foglalkozások és tanácsadói szolgáltatási által.
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2026.08.31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor (ok)	Az egészségügyi programokon, a felzárkóztató foglalkozásokon résztvevők és a tanácsadói szolgáltatást igénybe vevők számának növekedése.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	TOP Plusz pályázati forrásból megkötött támogatási szerződés alapján – Komplex felzárkóztató program keretében

K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	egészségügyi és elhelyezkedési mutatók javulásának elősegítése és a társadalmi felzárkózás előre mozdításának elősegítése
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	

II. A gyermekek esélyegyenlősége

A	Intézkedés címe:	Fiatalkori bűnelkövetések megelőzése
B	Feltárt probléma megnevezése	Szakemberek bevonásával foglalkozások szervezése
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A fiatalkori bűnelkövetések számának csökkentése
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Gyermekvédelmi beszámoló
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia. „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Ismeretterjesztő, kooperatív foglalkozások szervezése, pedagógus, pszichológus, rendőrségi, büntetés-végrehajtási szakember bevonásával
G	Az intézkedés felelőse	kapitányságvezető
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028.05.31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor (ok)	Statisztikai adatok
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Szakemberek bevonása, foglalkozási tematika összeállítása. Oktatási intézmények megkeresése.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Középtávon a képzések folyamatos szervezésével csökkenő fiatalkori bűnelkövetéssel számolhatunk.

L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	
---	---	--

A	Intézkedés címe:	Rendhagyó osztályfőnöki óra
B	Feltárt probléma megnevezése	Rendhagyó osztályfőnöki órák szervezése külsős szakértőkkel aktuális témában.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Az adott generáció kapcsán fennálló problémák feltárásával javuljon a gyermekek mentális állapota, bővüljenek ismereteik.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Pedagógiai program
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia. „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Az iskolarendszerű nappali képzésben tanuló általános és középiskolás tanulók részére külsős szakértők bevonásával aktuális nevelési, életvezetési, bűnmegelőzési, egészsége, és egyéb problémák, témák feltárása, megoldások nyújtása tanórai keretben.
G	Az intézkedés felelőse	oktatási-nevelési intézmények vezetői
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2026.05.31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor (ok)	elégedettségi kérdőív, anonim vélemények
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Szakértők, pedagógusok díjazása nélkül megvalósítható, minimális dologi kiadással
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Korszerű ismeretek szerzésével javul a gyermekek mentális állapota
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	

A	Intézkedés címe:	Lakhatási helyzet javítása
B	Feltárt probléma megnevezése	Városrehabilitációs program keretében a gyermeket nevelő családok helyzetének javítása
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Javuljanak a demográfiai mutatók a gyermeket nevelő családok életkörülményeinek az előmozdításával.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Fejlesztési, gazdasági program
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia. „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	A városrehabilitációs program keretében élhető lakókörnyezet kialakítása, az életminőség javítása érdekében, ezen belül társasház felújítás, út, járda építés, közösségi tér fejlesztésére kerül sor, mely szintén a cél megvalósításához járul hozzá.
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2024.02.25.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor (ok)	Felújított ingatlanok és közösségi terek egysége, utak, járdák hossza
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	TOP Plusz Városrehabilitáció és EFOP Esély Otthon pályázati forrásból megkötött támogatási szerződés alapján
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Javuló életkörülmények
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	

A	Intézkedés címe:	A veszélyeztetett gyermekek számának csökkentése
B	Feltárt probléma megnevezése	A gyermekvédelmi kerekasztal és intézményrendszer aktív működésével csökkenteni az esetszámot

C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Csökkenteni a védelembe vett és veszélyeztetett gyermekek száma
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Önkormányzati ciklusprogram, gyermekvédelmi beszámoló, intézkedési terv
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia. „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Feltérképezni a védelembe vételi és veszélyeztetettségi okokat. A gyermekvédelmi kerekasztal aktívabb működésével hathatós gyermekvédelmi intézkedésekkel javítani a gyermekek helyzetén.
G	Az intézkedés felelőse	Nevelési és oktatási intézmények vezetői, család-és gyermekjóléti központ vezetője, járási gyámhivatal vezetője
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2025.05.31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor (ok)	Védelembe vételek és veszélyeztetett gyermekek számának csökkenése.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Az intézkedés megvalósításához elsődlegesen együttműködésre van szükség a jelzőrendszer tagjai között.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A veszélyeztetett gyermekek felkutatása, veszélyhelyzetek csökkentése.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	

A	Intézkedés címe:	A bölcsődések számának további növelése
B	Feltárt probléma megnevezése	Igény esetén növelni kell a bölcsődei férőhelyek számát
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A bölcsődei és óvodai ellátást igénybe vevők számának a növelésével javuljon a gyermekek szocializációja, ellátása.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Pedagógiai program

E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia. „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	A szülők aktív meggyőzésén alapuló bevonásával, minél több gyermek tekintetében vegyék igénybe a bölcsődei és az óvodai ellátásokat, melynek következtében javuljon a gyermekek ellátása, növekedjen a nevelő munka eredménye. Lehetővé váljon az anyák visszatérése a munkahelyekre.
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester és intézményvezető
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2024.12.31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor (ok)	A bölcsődei férőhelyek számának növekedése.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	TOP Plusz pályázati forrásból megkötött támogatási szerződés alapján – Óvodák és bölcsődék fejlesztése keretében.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Javuló intézményi ellátottság
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	

III. A nők esélyegyenlősége

A	Intézkedés címe:	A nők foglalkoztatottsági mutatóinak javítása a közfoglalkoztatásban
B	Feltárt probléma megnevezése	A nők fizikai adottságaihoz igazodó tevékenységekkel növelni a nők foglalkoztatási mutatóit.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A nők foglalkoztatási mutatóinak javítása
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Foglalkoztatási terv
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia

F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	A hosszabb időtartamú közmunkaprogramok előkészítésekor olyan tevékenységeket kell tervezni, amelyek jellegüknél fogva lehetővé teszik a nők fiziológiai adottságának megfelelő munkavégzést, segítve ezzel az alacsonyan képzett női munkaerő foglalkoztatásához jutását.
G	Az intézkedés felelőse	Jegyző, Foglalkoztatási Osztály
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2026.01.31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor (ok)	Statisztikai mutatók
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Hosszabb időtartamú közmunkaprogram
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Már rövidtávon javítandó a nők foglalkoztatásának a mutatója.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	

A	Intézkedés címe:	Tartósan munkanélküli nők foglalkoztatásának az elősegítése
B	Feltárt probléma megnevezése	Tartósan, vagyis 180 napnál régebben munkanélküli nők foglalkoztatásának az elősegítése.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Csökkenteni a tartósan munkanélküli nők száma
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Foglalkoztatási terv
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	A hosszabb időtartamú közmunkaprogramok elkészítésekor olyan tevékenységeket kell tervezni, amelyek jellegüknél fogva lehetővé teszik a tartósan munkanélküli nők foglalkoztatását.
G	Az intézkedés felelőse	Jegyző, Foglalkoztatási Osztály

H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2025.01.31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor (ok)	Statisztikai mutatók
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Hosszabb időtartamú közmunkaprogram
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A vállalt időszakban javuló foglalkoztatási mutatók.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	

A	Intézkedés címe:	A nők társadalmi szerepének elősegítése
B	Feltárt probléma megnevezése	Az önkormányzati intézményrendszer kapacitásának az erősítése a nők szerepvállalásának elősegítése érdekében.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Javuljon a nők társadalmi szerepvállalásának esélye.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Gazdasági program.
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Az önkormányzati ellátórendszert oly módon fenntartani, hogy annak kapacitása lehetővé tegye a nők visszatérését a munkába, egyéb tevékenységek vállalását.
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester, intézményvezetők.
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2027.07.31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor (ok)	Férőhelyek számának növelése
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán,	A személyi és tárgyi feltételek egyelőre rendelkezésre állnak.

	pénzügyi, technikai) erőforrások	
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Javuló körülmények, esélyek.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	

IV. Az idősök esélyegyenlősége

A	Intézkedés címe:	Az idős személyek szociális ellátásokhoz való hozzájutásának az elősegítése.
B	Feltárt probléma megnevezése	Az időskorú személyek felmérése, folyamatos, gyors, adminisztratív intézkedésekkel, szociális ellátásokhoz történő hozzásegítése.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Az egyes szociális ellátások biztosítása a célcsoport részére.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Szociális rendelet, önkormányzati költségvetés
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Idősügyi Nemzeti Stratégia
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	A családgondozó és házi segítségnyújtó hálózaton keresztül felmért időskorú lakosság szükségletei felmérése, folyamatos figyelemmel kísérésre által gyors adminisztratív közreműködéssel biztosítani az egyes szociális, természetbeni, pénzbeni, intézményi ellátásokat. A TOP Plusz pályázat keretében eszközbeszerzés, melynek során javul a szociális ellátásban részesülők aránya és az ellátás minősége (nappali ellátás és étkeztetés).
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester, jegyző, intézményvezető
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2027.12.31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor (ok)	Ellátást igénybe vevők számának emelkedése.

J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Önkormányzati költségvetés, TOP Plusz pályázati forrásból megkötött támogatási szerződés – Szociális alapszolgáltatás fejlesztése keretében.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Folyamatosan javuló ellátás.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	

A	Intézkedés címe:	Informatikai képzés időknek
B	Feltárt probléma megnevezése	Informatikai képzés szervezésével javítani az időskorúak elszigeteltségét, szolgáltatásokhoz történő hozzáférését.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Javítani az időskorúak társadalmi elszigeteltségét, szolgáltatásokhoz történő hozzáférését.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Gazdasági program
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Idősügyi Nemzeti Stratégia
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	A Városi Könyvtár szervezésében informatikai képzés során elősegíteni az időskorúak társadalmi elszigeteltségének csökkentését, az egyes informatikai szolgáltatásokhoz történő hozzáférések használatával.
G	Az intézkedés felelőse	Intézményvezető
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2026.12.31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor (ok)	Képzésben résztvevők száma.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Intézményi saját forrás, képzések személyi és dolog kiadásainak biztosítása.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Javuló számítógép és internet használat.

L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	
---	---	--

A	Intézkedés címe:	Közösségi szintér biztosítása az időseknek
B	Feltárt probléma megnevezése	Közösségi szintér biztosításával javítani az intenzívebb közösségi kapcsolatokat.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A közösségi szintér folyamatos biztosításával javítani az intenzívebb közösségi kapcsolatokat, elősegíteni az aktív, tartalmas időskor megélését.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Gazdasági program
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Idősügyi Nemzeti Stratégia
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	A közösségi szintér folyamatos biztosításával javítani az intenzívebb közösségi kapcsolatokat, elősegíteni az aktív, tartalmas időskor megélését. Pályázati források keretében, a közösségi terek infrastrukturális feltételeinek javítása.
G	Az intézkedés felelőse	Intézményvezető
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2025.09.30.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor (ok)	Közösségi rendezvények és résztvevők száma.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	TOP Plusz –pályázati források alapján
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Javuló időskori életkörülmények.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	

V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége

A	Intézkedés címe:	A vakok és gyengén látók és hallássérültek tájékoztatási minőségének a javítása
B	Feltárt probléma megnevezése	Az önkormányzati fenntartásban lévő intézményekben, a fogyatékkal élők esélyegyenlőségének javítása, a tájékoztatás és a hivatali ügyintézés során.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A vakok és gyengén látók és hallássérültek tájékoztatásának a javítása, a hivatali ügyintézésük elősegítése.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Gazdasági program, költségvetés.
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Országos Fogyatékosügy Program
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Az akadálymentesítés során beszerzett eszközök használatával a vakok, gyengén látók és hallássérültek tájékoztatási minőségének a javítása, a hivatali ügyintézésben történő segítségük.
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester, jegyző
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2025.12.31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor (ok)	Infokommunikációs akadálymentesítés kiépítése
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	EFOP Plusz és TOP Plusz pályázati forrásból megkötött támogatási szerződések alapján.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Rövidtávon javuljon a tájékoztatás színvonala.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	

A	Intézkedés címe:	Épületek fizikai akadálymentesítése
B	Feltárt probléma megnevezése	Az önkormányzat tulajdonában álló épületek akadálymentesítése a fogyatékkal élők esélyegyenlőségének helyzete.

C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Az önkormányzati épületek fizikai akadálymentesítésével biztosítani a fogyatékkal élők számára az intézmények épületeinek hozzáférhetőségét.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Gazdasági program, költségvetés
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Országos Fogyatékkal Élők Foglalkoztatási Program
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Az építési beruházásokat tartalmazó TOP Plusz és EFOP Plusz pályázatok megvalósítása során, a projektarányos akadálymentesítések megvalósítása.
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester, Jegyző
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2024.12.31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor (ok)	Megvalósuló beruházások száma.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	EFOP Plusz és TOP Plusz pályázati forrásból megkötött támogatási szerződések alapján.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A fogyatékkal élők körülményeinek javulása.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	

A	Intézkedés címe:	Foglalkoztatottság javítása a fogyatékkal élők körében
B	Feltárt probléma megnevezése	Védett munkahelyek létrehozásában való aktív közreműködés hatására javuljanak a foglalkoztatási mutatók a fogyatékkal élők körében.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A fogyatékkal élők foglalkoztatásának elősegítése.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Gazdasági program
E	A cél kapcsolódása országos	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Országos Fogyatékkal Élők Foglalkoztatási Program

	szakmapolitikai stratégiákhoz	
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Védett munkahelyek létrehozásában való aktív önkormányzati közreműködés hatására javuljanak a foglalkoztatási mutatók a fogyatékkal élők körében.
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2026.12.31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor (ok)	Új munkahelyek teremtése
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Pályázat
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Javuló foglalkoztatási mutatók.
L	Önkormányzatok közötti együtműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együtműködés bemutatása	

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor (ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében együttműködés bemutatása
0. Településszintű probléma												
1	Adatgyűjtés	Az egyes célcsoportok tekintetében nem rendelkezik az önkormányzat adatokkal bizonyos problémák kezelésére.	Adatbázisok létrehozása a hiányzó adatok tekintetében.	Integrált Településfejlesztési Stratégia	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	Adatbázis létrehozása	Polgármester	2027.06.30.	Adatbázisok száma	Humán és technikai erőforrás.	Adatbázisok folyamatos karbantartása.	
2	Programok szervezése	Programok hiánya.	Az önkormányzatnak minden pályázati lehetőséget meg kell ragadnia a programok szervezése érdekében.	Integrált Városfejlesztési Stratégia	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	Programok szervezése	Polgármester	2028.06.30.	Megvalósított programok száma.	Humán, pénzügyi és technikai erőforrás.	A lakosság széles körét érintő programok szervezése.	
3	Infrastrukturális fejlesztés	A település infrastrukturális fejlesztése.	Pályázati lehetőségek kihasználása az infrastrukturális fejlesztések érdekében	Településrendezési Terv	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	Pályázatfigyelés	Polgármester	2027.06.30.	Infrastrukturális fejlesztések száma.	Pénzügyi erőforrás.	Állagmegóvás.	

Intézkedés sorszáma	0	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyébstratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1	A munkanélküliek magas számának csökkentése	Cél a településen élők jelentős részének visszavezetése a munkavilágába, képzések szervezésével.	Cél a munkanélküliek számának csökkentése	Önkormányzat gazdasági programja	Új Roma Stratégia, Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	Kapcsolatfelvétel az álláskeresőkkal, egyéni személyre szabott fejlesztési tervek kidolgozása, álláskeresői tanácsadás. Helyi vállalkozások számára megfelelő képesítésű és motivációjú munkavállalók megteremtése. A célcsoport tagjai és a Foglalkoztatási Osztály közötti koordináció, foglalkoztatásba történő bevonás.	Jegyző, Foglalkoztatási Osztály	2028.12.31.	Statisztikai adatok (TEIR; foglalkoztatási osztály).	Önkormányzati költségvetés, TOP Plusz és EFOP Plusz pályázataiban megkötött támogatási szerződések alapján	Hosszú távon minél több munkáltató bevonásával csökkentendő a munkanélküliség.	
2	Ipari park kialakítása a munkahelyteremtésért	Ipari park létesítése a közigazgatási határon	Javuljon a foglalkoztatási mutató, növekedjen a munkahelyek száma	HÉSZ, Fejlesztési Gazdasági Terv	Új Magyarország Fejlesztési Terv	Ipari park kapacitás bővítése, infrastruktúra fejlesztés, melynek segítségével új vállalkozások számára nyílik letelepedési opció és egyúttal a szabad munkaerő számára foglalkoztatási lehetőség biztosított.	Polgármester	2027.12.31.	beruházások, munkahelyek számának növekedése	TOP Plusz pályázati forrásból megkötött támogatási szerződés alapján	megvalósuló fejlesztések, új munkahelyek létesülése	
3	Képzések és tanfolyamok megvalósítása	A hátrányos helyzetűek körében jelentős a képzettség nélküliek vagy hiányos képzettséggel rendelkezők aránya, mely a munkaerőpiaci igényeknek nem felel meg.	A képzettséggel nem rendelkezők, vagy hiányos képzettségűek, piacképes képzettséghez juttatása.	Pedagógiai Program,	Új Roma Stratégia, Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	Képzések és tanfolyamok szervezése, a Foglalkoztatási Osztály aktív közreműködésével, a munkaerőpiaci igények feltérképezésére, specifikus képzések szervezése és a piacképes végzettség megszerzése.	Polgármester, Foglalkoztatási Osztály	2025.08.31.	Képzettséget igazoló tanúsítvány megszerzése, szakképzésben részt vevők számának növekedése és a munkanélküliek számának csökkenése	TOP Plusz pályázati forrásból megkötött támogatási szerződés alapján – Komplex felzárkóztató program keretében	javuló elhelyezkedési mutatók	

4	Társadalmi felzárkóztatás	A szegregátum területén élők integrációs problémái	Szegregátumban élők társadalmi hátrányainak csökkentése, esélyegyenlőség elvének érvényesítése	Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció	Új Roma Stratégia, Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	A helyi szegregátum területén élők integrálásának elősegítése, közösségi, egészségügyi programok, felzárkóztató foglalkozások és tanácsadói szolgáltatások által.	Polgármester	2026.08.31.	Az egészségügyi programokon, a felzárkóztató foglalkozásokon résztvevők és a tanácsadói szolgáltatást igénybe vevők számának növekedése.	TOP Plusz pályázati forrásból megkötött támogatási szerződés alapján – Komplex felzárkóztató program keretében	egészségügyi és elhelyezkedési mutatókjavulásának elősegítése és a társadalmi felzárkózás előre mozdításának elősegítése	
II. A gyermekek esélyegyenlősége												
1	Fiatalkori bűnelkövetések megelőzése	Szakemberek bevonásával foglalkozások szervezése.	A fiatalkori bűnelkövetés ekszámának csökkentése.	Gyermekvédelmi beszámoló.	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia. „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia	Ismeretterjesztő, kooperatív foglalkozások szervezése, pedagógus, pszichológus, rendőrségi, büntetés-végrehajtási szakember bevonásával.	kapitányságvezető	2028.05.31.	Statisztikai adatok	Szakemberek bevonása, foglalkozási tematika összeállítása. Oktatási intézmények megkeresése.	Középtávon a képzések folyamatos szervezésével csökkenő fiatalkori bűnelkövetéssel számolhatunk.	
2	Rendhagyó osztályfőnöki óra	Rendhagyó osztályfőnöki órák szervezése külsős szakértőkkel aktuális témákban.	Az adott generáció kapcsán fennálló problémák feltárásával, javuljon a gyermekek mentális állapota, bővíljenek ismereteik.	pedagógiai program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia. „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia	Az iskolarendszerű nappali képzésben tanuló általános és középiskolás tanulók részére külsős szakértők bevonásával aktuális nevelési, életvezetési, bűnmegelőzési, egészségi, és egyéb problémák, témák feltárása, megoldások nyújtása tanórai keretben.	oktatási-nevelési intézmények vezetői.	2026.05.31.	elégedettségkérdőív, anonim vélemények	Szakértők pedagógusok díjazása nélkül megvalósítható, minimális dologi kiadással	Korszerű ismeretek szerzésével javul a gyermekek mentális állapota.	

3	Lakhatási helyzet javítása	Városrehabilitációs program keretében a gyermeket nevelő családok helyzetének javítása.	Javuljanak a demográfiai mutatók a gyermekeket nevelő családok életkörülményeinek az előmozdításával.	Fejlesztési, gazdasági program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia. „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia	A városrehabilitációs program keretében elérhető lakókörnyezet kialakítása, az életminőség javítása érdekében, ezen belül társasház felújítás, út, járda építés, közösségi tér fejlesztésére kerül sor, mely szintén a cél megvalósításához járul hozzá.	polgármester	2024.02.25.	felújított ingatlanok és közösségi terek egysége, utak, járdák hossza	TOP Plusz Városrehabilitációs és EFOP Esély Otthon pályázati forrásból megkötött támogatási szerződés alapján	javuló életkörülmények	
---	----------------------------	---	---	--------------------------------	--	--	--------------	-------------	---	---	------------------------	--

Intézkedés sorszáma	0	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedés leírása	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor (ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedések esetében az együttműködés bemutatása
	A veszélyeztetett gyermekek számának a csökkentése	A gyermekvédelmi kerekasztal és intézményrendszer aktív működésével csökkenteni az esetszámot	Csökkenjen a védelemben vett és veszélyeztetett gyermekek száma	önkormányzati ciklusprogram, gyermekvédelmi beszámoló, intézkedési terv	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia. „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia	Feltérképezni a védelemben vett és veszélyeztetettség okokat. A gyermekvédelmi kerekasztal aktívabb működésével hathatós gyermekvédelmi intézkedésekkel javítani a gyermekek helyzetén.	nevelési és oktatási intézmények vezetői, család-és gyermekjóléti központ vezetője, járási gyámhivatal vezetője	2025.05.31.	Védelemben vettek és veszélyeztetett gyermekek számának a csökkenése.	Az intézkedés megvalósításához elsődlegesen együttműködésre van szükség a jelzőrendszer tagjai között	a veszélyeztetett gyermekek felkutatása veszélyhelyzetek csökkentése.	
5	A bölcsődések számának a növelése	A bölcsődések számának további növelése	Igény esetén növelni kell a bölcsődei férőhelyek számát	Pedagógiai program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia. „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia	A szülők aktív meggyőzésén alapuló bevonásával, minél több gyermek tekintetében vegyék igénybe a bölcsődei és az óvodai ellátásokat, melynek következtében javuljon a gyermekek ellátása, növekedjen a nevelő munka eredménye. Lehetővé váljon az anyák visszatérése a munkahelyekre	Polgármester és intézményvezető	2024.12.31.	A bölcsődei férőhelyek számának a növekedése.	TOP Plusz pályázati forrásból megkötött támogatási szerződés alapján – Óvodák és bölcsődék fejlesztése keretében	javuló intézményi ellátottság	
III. A nők esélyegyenlősége												
1	A nők foglalkoztatottsági mutatóinak javítása a közfoglalkoztatásban	A nők fizikai adottságaihoz igazodó tevékenységekkel növelni a nők foglalkoztatási mutatóit.	A nők foglalkoztatási mutatóinak javítása	Foglalkoztatási terv	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia	A hosszabb időtartamú közmunkaprogramok előkészítésekor olyan tevékenységeket kell tervezni, amelyek jellegükénél fogva lehetővé teszik a nők fiziológiai adottságának megfelelő munkavégzést, segítve ezzel az alacsonyan képzett női munkaerő foglalkoztatáshoz jutását.	Jegyző/ Foglalkoztatási Osztály	2026.01.31.	Statisztikai mutatók.	hosszabb időtartamú közmunkaprogram	Már rövidtávon javítandó a nők foglalkoztatásának a mutatója.	

2	Tartósan munkanélküli nők foglalkoztatásának az elősegítése	Tartósan, vagyis 180 napnál régebben munkanélküli nők foglalkoztatásának az elősegítése.	Csökkenjen a tartósan munkanélküli nők száma	Foglalkoztatási terv	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia	A hosszabb időtartamú közmunkaprogramok elkészítésekor olyan tevékenységeket kell tervezni, amelyek jellegüknek fogva lehetővé teszik a tartósan munkanélküli nők foglalkoztatását.	Jegyző, Foglalkoztatási Osztály	2025.01.31.	statisztikai mutatók	hosszabb időtartamú közmunkaprogram	A vállalt időszakban javuló foglalkoztatási mutatók	
4	A nők társadalmi szerepének elősegítése	Az önkormányzati intézményrendszer kapacitásának az erősítése a nők szerepvállalásának elősegítése érdekében.	Javuljon a nők társadalmi szerepvállalásának esélye.	Gazdasági program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia	Az önkormányzati ellátórendszert oly módon fenntartani, hogy annak kapacitása lehetővé tegye a nők visszatérését a munkába, egyéb tevékenységek vállalását.	polgármester, intézményvezetők	2027.07.31.	férőhelyek számának növelése	A személyi és tárgyi feltételek egyelőre rendelkezésre állnak.	javuló körülmények, esélyek.	

IV. Az idősök esélyegyenlősége

1	Az idős személyek szociális ellátásokhoz való hozzájutásának az elősegítése.	Az időskorú személyek felmérése, folyamatos, gyors, adminisztratív intézkedésekkel, szociális ellátásokhoz történő hozzásegítés.	Az egyes szociális ellátások biztosítása a célcsoport részére.	Szociális rendelet. Önkormányzati költségvetés és	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Időügyi Nemzeti Stratégia	A családgyonozó és házi segítségnyújtó hálózaton keresztül felmért időskorú lakosság szükségletei felérése folyamatos figyelemmel kísérése által gyors adminisztratív közreműködéssel biztosítani az egyes szociális természetbeni, pénzbeni, intézményi ellátásokat. A TOP Plusz pályázat keretében eszközbeszerzés, melynek során javul a szociális ellátásban részesülők aránya és az ellátás minősége. (nappali ellátás és étkeztetés)	polgármester, jegyző, intézményvezetők	2027.12.31.	Ellátást igénybe vevők számának emelkedése.	Önkormányzati költségvetés, TOP Plusz pályázati forrásból megkötött támogatási szerződés alapján – Szociális alapszolgáltatás fejlesztése keretében	Folyamatosan javuló ellátás.	
---	--	--	--	---	---	--	--	-------------	---	---	------------------------------	--

2	Informatikai képzés időseknek	Informatikai képzés szervezésével javítani az időskorúak elszigeteltségét, szolgáltatásokhoz történő hozzáférését.	Javítani az időskorúak társadalmi elszigeteltségét, okhoz történő hozzáférését.	gazdasági program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Idősügyi Nemzeti Stratégia	A Városi Könyvtár szervezésében informatikai képzés során elősegíteni az időskorúak társadalmi elszigeteltségének csökkentését, az egyes informatikai szolgáltatásokhoz történő hozzáférések használatával.	intézményvezető	2026.12.31.	képzésben résztvevők száma	Intézményi saját forrás, képzések személyi és dologi kiadásainak biztosítása.	Javuló számítógép és internet használat.	
---	-------------------------------	--	---	-------------------	--	---	-----------------	-------------	----------------------------	---	--	--

Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedés leírni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés és megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
3	Közösségi szintű biztosítása az időseknek.	Közösségi szintű biztosításával javítani az intenzívebb közösségi kapcsolatokat.	A közösségi szintű folyamatos biztosításával javítani az intenzívebb közösségi kapcsolatokat, elősegíteni az aktív, tartalmas időskor megélését.	gazdasági program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Idősügyi Nemzeti Stratégia	A közösségi szintű folyamatos biztosításával javítani az intenzívebb közösségi kapcsolatokat, elősegíteni az aktív, tartalmas időskor megélését. Pályázati források keretében, a közösségi terek infrastrukturális feltételeinek javítása.	Intézményvezető	2025.09.30.	közösségi rendezvények és résztvevők száma.	TOP Plusz – pályázati források alapján	Javuló időskori életkörülmények.	
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége												

1	A vakok, gyengénlátók és hallássérültek tájékoztatási minőségének a javítása.	Az önkormányzati fenntartásban lévő intézményekben, a fogyatékkal élők esélyegyenlőségének javítása, a tájékoztatás és a hivatali ügyintézés során.	A vakok, gyengénlátók és hallássérültek tájékoztatásának javítása, hivatali ügyintézésük elősegítése.	gazdasági program, költségvetés	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Országos Fogyatékosok Állami Programja	Az akadálymentesítés során beszerzett eszközök használatával a vakok, gyengénlátók és hallássérültek tájékoztatási minőségének a javítása, a hivatali ügyintézésben történő segítségük.	polgármester/jegyző	2025.10.31.	infokommunikációs akadálymentesítés kiépítése	EFOP Plusz és TOP Plusz pályázati forrásból megkötött támogatási szerződések alapján	Rövid távon javuljon az tájékoztatás színvonala.	
2	Épületek fizikai akadálymentesítése	Az önkormányzat tulajdonában álló épületek akadálymentesítése a fogyatékkal élők esélyegyenlőségének helyzete.	Az önkormányzati épületek fizikai akadálymentesítésével biztosítani, a fogyatékkal élők számára az intézmények épületeinek hozzáférhetőségét.	gazdasági program, költségvetés és	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Országos Fogyatékosok Állami Programja	A jelenleg futó és megvalósítás alatt lévő építési beruházásokat tartalmazó TOP Plusz és EFOP Plusz pályázatok megvalósítása során, a projektarányos akadálymentesítések megvalósítása.	polgármester/jegyző	2024.12.31.	megvalósuló beruházás mértéke (db, m)	EFOP Plusz és TOP Plusz pályázati forrásból megkötött támogatási szerződések alapján	A fogyatékkal élők körülményeinek javulása.	
3	Foglalkoztatottság javítása a fogyatékkal élők körében	Védett munkahelyek létrehozásában való aktív közreműködés hatására javuljanak a foglalkoztatási mutatók a fogyatékkal élők körében.	A fogyatékkal élők foglalkoztatásának elősegítése.	gazdasági program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Országos Fogyatékosok Állami Programja	Védett munkahelyek létrehozásában való aktív önkormányzati közreműködés hatására javuljanak a foglalkoztatási mutatók a fogyatékkal élők körében.	polgármester	2026.12.31.	új munkahelyek teremtése	pályázat	javuló foglalkoztatási mutatók	

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

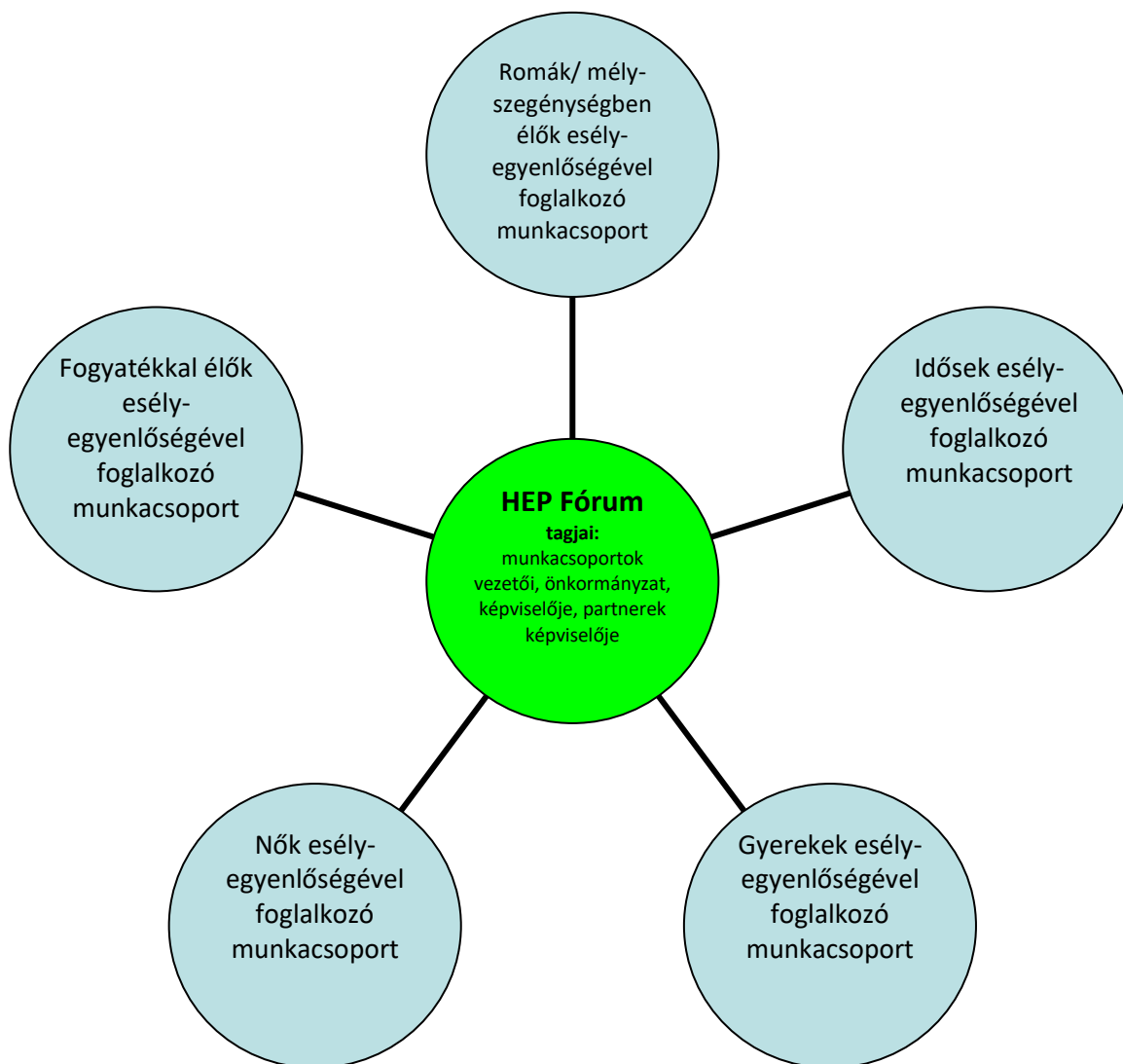
A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása

- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább kétevente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzeti önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Sátoraljaújhely Város Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Sátoraljaújhely Város Önkormányzat képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Dátum

Aláírás

A KÉPVISELŐ TESTÜLET ELFOGADÓ HATÁROZATÁNAK KIVONATA